

การมีส่วนร่วมของชุมชนศรีบูรพาบ้านแบนชะโด
ในการป้องกันปัญหาภัย

นางสาววราชล ขวัญคุม

การศึกษาค้นคว้าอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต
แขนงวิชาบริหารรัฐกิจ สาขาวิชาวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

พ.ศ. 2553

**Participation of the Community, Sriburapha Baanbanchado
In Prevention Drugs**

Miss Varachon Kwunkoom

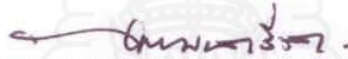
An Independent Study Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for
the Degree of Master of Public Administration
School of Management Science
Sukhothai Thammathirat Open University

2010

หัวข้อการศึกษาค้นคว้าอิสระ	การมีส่วนร่วมของชุมชนศรีบูรพาบ้านแบนชะโด ในการป้องกันปัญหาภัยน้ำ
ชื่อและนามสกุล	นางสาววราชล ขวัญคุณ
แขนงวิชา	บริหารรัฐกิจ
สาขาวิชา	วิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
อาจารย์ที่ปรึกษา	รองศาสตราจารย์ปภาวดี มนตรีวัต

การศึกษาค้นคว้าอิสระนี้ ได้รับความเห็นชอบให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรระดับปริญญาโท เมื่อวันที่ 24 พฤษภาคม 2554

คณะกรรมการสอบการศึกษาค้นคว้าอิสระ

ประธานกรรมการ

(รองศาสตราจารย์ปภาวดี มนตรีวัต)

กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร. เจลิมพงษ์ มีสมนัย)

(รองศาสตราจารย์อัญญา ชีวะตระกูลกิจ)

ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาวิทยาการจัดการ

ชื่อการศึกษาค้นคว้าอิสระ การมีส่วนร่วมของชุมชนศรีบูรพาบ้านเบนชะโด
ในการป้องกันปัญหาหยาบ้า

ผู้ศึกษา นางสาววราชน ขวัญคุณ รหัสนักศึกษา 2503006369 **ปริญญา** รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต
อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ภาวดี มนต์รีวัต **ปีการศึกษา** 2553

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของชุมชนศรีบูรพาบ้านเบนชะโด ในการป้องกันปัญหาหยาบ้า 2) เปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของชุมชนศรีบูรพาบ้านเบนชะโด ในการป้องกันปัญหาหยาบ้า จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล และ 3) ศึกษาปัญหาอุปสรรคและแนวทางส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนศรีบูรพาบ้านเบนชะโด ในการป้องกันปัญหาหยาบ้า

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ ประชากรที่ศึกษา ได้แก่ ผู้แทนครัวเรือนทั้งหมดในชุมชนศรีบูรพาบ้านเบนชะโด แขวงทรายกองดินใต้ เขตคลองสามวา กรุงเทพมหานคร จำนวน 155 คน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามที่ผู้ศึกษาสร้างขึ้น สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที การทดสอบค่าเอฟ และทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ด้วยวิธีของ เซฟเฟ่

ผลการวิจัยพบว่า (1) ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชน ที่มีต่อการป้องกันปัญหาหยาบ้า ในภาพรวมอยู่ในระดับน้อย (2) การศึกษาเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วม จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า ประชาชนที่มีเพศต่างกัน อายุต่างกัน ระดับการศึกษาต่างกัน อาชีพและรายได้ต่างกัน มีระดับการมีส่วนร่วมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 (3) ปัญหาและอุปสรรคพบว่า ประชาชนไม่ให้ความร่วมมือในการเข้าร่วมประชุม ขาดการประชาสัมพันธ์ที่ดี และมีความเห็นว่า การที่จะเข้าถึงตัวผู้เสพเพื่อแก้ไขปัญหานั้นเป็นเรื่องยาก อีกทั้งเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องไม่ดำเนินการแก้ไขปัญหอย่างจริงจัง แนวทางส่งเสริมควรมีการจัดประชุมอย่างน้อยเดือนละ 1 ครั้ง โดยให้ประชาชนทุกคนในชุมชนเข้าร่วมมีการประชาสัมพันธ์ให้ทราบถึงผลกระทบของยาบ้าและส่งเสริมให้ประชาชนใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ เช่น การเล่นกีฬา และควรจัดให้มีเจ้าหน้าที่เข้ามาให้ความรู้และแก้ไขปัญหอย่างจริงจังและต่อเนื่อง

คำสำคัญ การมีส่วนร่วม การป้องกันปัญหาหยาบ้า ชุมชนศรีบูรพาบ้านเบนชะโด

กิตติกรรมประกาศ

เอกสารการศึกษาอิสระฉบับนี้ ผู้ศึกษาขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ภาวดี มนตรีวัต อาจารย์ที่ปรึกษา ที่ได้กรุณาให้คำปรึกษา เอาใจใส่ และตรวจสอบแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ทำให้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยดี รวมทั้งคณาจารย์ทุกท่านที่ได้ประสิทธิประสาทวิชาการเป็นพื้นฐานความรู้ให้กับผู้ศึกษาได้มีความรู้ ความเข้าใจในหลักวิชาการที่ถูกต้อง ครบถ้วน ซึ่งเป็นส่วนส่งเสริมผลักดันให้เอกสารการศึกษานี้มีความสมบูรณ์มากขึ้น ผู้ศึกษาจึงขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้ด้วย

นอกจากนี้ ผู้ศึกษาขอขอบพระคุณ บิดา มารดา และ ศ.ต.ท.เทวัญ กลิ่นบัวแก้ว ผู้มีส่วนช่วยเหลือสนับสนุนการดำเนินงานวิจัย และคอยเป็นกำลังใจตลอดมาจนการศึกษานี้สำเร็จ และขอขอบคุณประชาชนชุมชนศรีบูรพาบ้านเบนชะโด ทุกท่านที่ได้ตอบแบบสอบถามด้วยความตั้งใจอย่างจริงใจ ทำให้การศึกษาได้รับข้อมูลอันมีค่าซึ่ง ที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ต่อไปได้เป็นอย่างดี

คุณค่าแห่งเอกสารฉบับนี้ ผู้ศึกษาขอมอบให้เป็นประโยชน์กับการมีส่วนร่วมในการป้องกันปัญหาของสำนักงาน ป.ป.ส. ให้ดียิ่งขึ้นต่อไป

วราชล ขวัญคุม

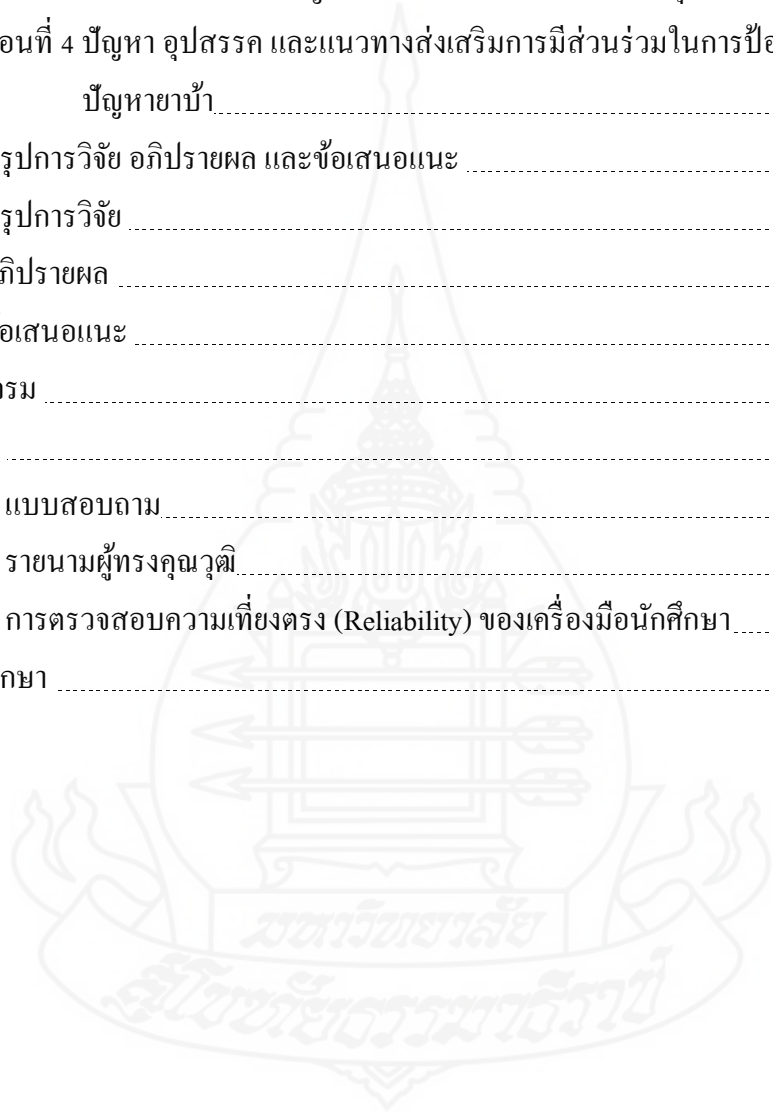
พฤษภาคม 2554

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
กิตติกรรมประกาศ	จ
สารบัญตาราง	ซ
สารบัญภาพ	ฉ
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์การศึกษา	4
กรอบแนวคิดการศึกษา	4
ขอบเขตของการศึกษา	5
นิยามศัพท์เฉพาะ	5
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	6
บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	7
แนวคิดทั่วไปเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม	7
แนวคิดทั่วไปเกี่ยวกับการป้องกันปัญหาเสพติด	19
ความรู้เกี่ยวกับยาบ้า	23
ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับชุมชนศรีบูรพาบ้านแบนชะโด	27
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	31
บทที่ 3 วิธีดำเนินการศึกษา	33
ประชากรที่ศึกษา	33
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	33
การเก็บรวบรวมข้อมูล	34
การวิเคราะห์ข้อมูล	35
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	36
ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคล	37
ตอนที่ 2 ระดับการมีส่วนร่วมของชุมชนศรีบูรพาบ้านแบนชะโด ที่มีต่อการป้องกัน ปัญหายาบ้า	40

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
ตอนที่ 3 เปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนชุมชนศรีบูรพาบ้านแบนชะโด ที่มีต่อการป้องกันปัญหายาบ้า จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล.....	44
ตอนที่ 4 ปัญหา อุปสรรค และแนวทางส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการป้องกัน ปัญหายาบ้า.....	49
บทที่ 5 สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	54
สรุปการวิจัย	54
อภิปรายผล	58
ข้อเสนอแนะ	63
บรรณานุกรม	64
ภาคผนวก	68
ก แบบสอบถาม.....	69
ข รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ.....	76
ค การตรวจสอบความเที่ยงตรง (Reliability) ของเครื่องมือนักศึกษา.....	78
ประวัติผู้ศึกษา	83

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 2.1 ข้อมูลชุมชนในแขวงทรายทองคินใต้	29
ตารางที่ 4.1 แสดงจำนวนและค่าร้อยละของปัจจัยส่วนบุคคลของประชาชนชุมชน ศรีบูรพาบ้านแบนชะโด ด้านเพศ	37
ตารางที่ 4.2 แสดงจำนวนและค่าร้อยละของปัจจัยส่วนบุคคลของประชาชนชุมชน ศรีบูรพาบ้านแบนชะโด ด้านอายุ	37
ตารางที่ 4.3 แสดงจำนวนและค่าร้อยละของปัจจัยส่วนบุคคลของประชาชนชุมชน ศรีบูรพาบ้านแบนชะโด ด้านระดับการศึกษา	38
ตารางที่ 4.4 แสดงจำนวนและค่าร้อยละของปัจจัยส่วนบุคคลของประชาชนชุมชน ศรีบูรพาบ้านแบนชะโด ด้านอาชีพ	39
ตารางที่ 4.5 แสดงจำนวนและค่าร้อยละของปัจจัยส่วนบุคคลของประชาชนชุมชน ศรีบูรพาบ้านแบนชะโด ด้านรายได้ครอบครัว	39
ตารางที่ 4.6 ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนชุมชนศรีบูรพาบ้านแบนชะโด ที่มีต่อการ ป้องกันปัญหาหยาบ้ำ ในภาพรวม	40
ตารางที่ 4.7 ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนชุมชนศรีบูรพาบ้านแบนชะโด ที่มีต่อการ ป้องกันปัญหาหยาบ้ำ ด้านการร่วมวางแผน	41
ตารางที่ 4.8 ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนชุมชนศรีบูรพาบ้านแบนชะโด ที่มีต่อการ ป้องกันปัญหาหยาบ้ำ ด้านการร่วมดำเนินการ	42
ตารางที่ 4.9 ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนชุมชนศรีบูรพาบ้านแบนชะโด ที่มีต่อการ ป้องกันปัญหาหยาบ้ำ ด้านการร่วมประเมินผล	43
ตารางที่ 4.10 การทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยของระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนชุมชน ศรีบูรพาบ้านแบนชะโด ในการป้องกันปัญหาหยาบ้ำ ในผู้ตอบแบบสอบถาม ที่มีเพศต่างกัน	44
ตารางที่ 4.11 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนชุมชน ศรีบูรพาบ้านแบนชะโด ในการป้องกันปัญหาหยาบ้ำ ในผู้ตอบแบบสอบถาม ที่มีอายุต่างกัน	45
ตารางที่ 4.12 วิเคราะห์เปรียบเทียบรายคู่ (Post Hoc test) ค่าเฉลี่ยของระดับการมีส่วนร่วม ในการป้องกันปัญหาหยาบ้ำ จำแนกตามอายุ	45

สารบัญตาราง (ต่อ)

หน้า

ตารางที่ 4.13	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนชุมชนศรีบูรพาบ้าน เบนชะโด ในการป้องกันปัญหายาบ้า ในผู้ตอบแบบสอบถามที่มี ระดับการศึกษาต่างกัน	46
ตารางที่ 4.14	วิเคราะห์เปรียบเทียบรายคู่ (Post Hoc test) ค่าเฉลี่ยของระดับการมีส่วนร่วม ในการป้องกันปัญหายาบ้า จำแนกตามระดับการศึกษา	46
ตารางที่ 4.15	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนชุมชนศรีบูรพาบ้าน เบนชะโด ในการป้องกันปัญหายาบ้า ในผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอาชีพต่างกัน ..	47
ตารางที่ 4.16	วิเคราะห์เปรียบเทียบรายคู่ (Post Hoc test) ค่าเฉลี่ยของระดับการมีส่วนร่วม ในการป้องกันปัญหายาบ้า จำแนกตามอาชีพ	47
ตารางที่ 4.17	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนชุมชนศรีบูรพาบ้าน เบนชะโด ในการป้องกันปัญหายาบ้า ในผู้ตอบแบบสอบถามที่มี ระดับรายได้ต่างกัน	48
ตารางที่ 4.18	วิเคราะห์เปรียบเทียบรายคู่ (Post Hoc test) ค่าเฉลี่ยของระดับการมีส่วนร่วม ในการป้องกันปัญหายาบ้า จำแนกตามระดับรายได้	48
ตารางที่ 4.19	จำนวนและร้อยละของปัญหาและอุปสรรคการมีส่วนร่วมของชุมชนศรีบูรพา บ้านเบนชะโด ด้านการร่วมวางแผน	49
ตารางที่ 4.20	จำนวนและร้อยละแนวทางส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนศรีบูรพา บ้านเบนชะโด ด้านการร่วมวางแผน	50
ตารางที่ 4.21	จำนวนและร้อยละของปัญหาและอุปสรรคการมีส่วนร่วมของชุมชนศรีบูรพา บ้านเบนชะโด ด้านการร่วมดำเนินการ	50
ตารางที่ 4.22	จำนวนและร้อยละแนวทางส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนศรีบูรพา บ้านเบนชะโด ด้านการร่วมดำเนินการ	51
ตารางที่ 4.23	จำนวนและร้อยละของปัญหาและอุปสรรคการมีส่วนร่วมของชุมชนศรีบูรพา บ้านเบนชะโด ด้านการร่วมประเมินผล	51

สารบัญตาราง (ต่อ)

	หน้า
ตารางที่ 4.24 จำนวนและร้อยละแนวทางส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนศรีบูรพา บ้านเบนชะโด ด้านการร่วมประเมินผล	52
ตารางที่ 5.1 ปัญหา อุปสรรคและแนวทางส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนศรีบูรพา บ้านเบนชะโด ในการป้องกันปัญหาภัยน้ำ	62

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดการศึกษา.....	4
ภาพที่ 2.1 โครงสร้างชุมชนศรีบูรพาบ้านเบนชะโด	28

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ยาเสพติดเป็นปัญหาระดับโลกปัญหาหนึ่ง สำหรับในประเทศไทยสถานการณ์ การแพร่ระบาดของยาเสพติดกำลังรุนแรงขึ้นตลอดเวลา ซึ่งทวีความรุนแรงเป็นอย่างมากต่อสังคมทุกระดับ ทั้งในระดับหมู่บ้าน ชุมชน และสังคมเมือง ซึ่งส่งผลกระทบต่อการพัฒนาประเทศและเป็นภัยคุกคามต่อความมั่นคงของชาติ ประเทศไทยต้องสูญเสียทรัพยากรบุคคล ที่เป็นทั้งเยาวชนและชนชั้นทุกระดับ ซึ่งเป็นทรัพยากรที่มีค่ายิ่ง ส่งผลให้ประเทศชาติไม่มีการพัฒนา ไม่มีความมั่นคง และอ่อนแอในที่สุด ตั้งแต่รัฐบาลได้ประกาศสงครามต่อสู้เพื่อเอาชนะยาเสพติดในปี 2546 จนถึงปัจจุบัน พบว่าสถานการณ์การแพร่ระบาดของ ยาเสพติดมีแนวโน้มเพิ่มมากขึ้นในพื้นที่ กรุงเทพ ภาคกลาง และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ทั้งนี้กลุ่มเป้าหมายที่ควรเฝ้าระวัง ได้แก่ กลุ่มเยาวชน อายุระหว่าง 15-24 ปี กลุ่มว่างงานและรับจ้าง จากการสำรวจเพื่อประมาณการจำนวนผู้ใช้ยาเสพติดในปี 2544 และ 2546 ของเครือข่ายพัฒนาวิชาการและข้อมูลสารเสพติด มหาวิทยาลัยขอนแก่น พบว่า ยาบ้าเป็นยาเสพติดที่มีผู้ใช้มากที่สุด และจากการสรุปสถานการณ์ยาเสพติดปี 2551 ของสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด (ป.ป.ส) พบว่า แนวโน้มสถานการณ์ยาเสพติดปี 2551 ยังคงรุนแรงอยู่ พิจารณาได้จากสถิติการจับกุมผู้ต้องหาและผู้เข้ารับการรักษาที่เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องนับตั้งแต่ปี 2548 เป็นต้นมา ได้ทั้งสิ้น 62,409 คดี ผู้ต้องหาส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 15-29 ปี จากสภาพปัญหาที่เกิดขึ้น รัฐบาลได้ให้ความสำคัญในการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด เป็นนโยบายสำคัญเร่งด่วน ด้วยการกำหนดแนวทางการใช้พลังแผ่นดินเพื่อเอาชนะยาเสพติดโดยใช้หลักการป้องกันนำหน้าการปราบปราม ผู้เสพต้องได้รับการบำบัดรักษา ผู้ค้าต้องได้รับการลงโทษอย่างเด็ดขาดรวมทั้งได้ระดมความคิดเห็นจากบุคคลทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องโดยการจัดประชุมเชิงปฏิบัติการระดมความคิดเห็น เพื่อกำหนดแนวทางในการเอาชนะยาเสพติด ซึ่งที่ประชุมได้มีความคิดเห็นร่วมกันว่าการแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานการณ์ปัจจุบัน จะต้องคิดใหม่ ทำใหม่ โดยทุกองค์กรในสังคมจะต้องผนึกกำลังร่วมกันให้เป็นพลังแผ่นดินเพื่อเอาชนะยาเสพติดให้ได้ โดยเร็ว (สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด 2549 : 4)

แนวคิดและทิศทางการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 8 (พ.ศ.2540-2544) ยังคงใช้ยุทธศาสตร์การลดปริมาณยาเสพติดควบคู่ไปกับการลดความต้องการ การใช้ยาเสพติด โดยได้บรรจุเรื่องการป้องกันยาเสพติด ไว้ในส่วนของ การพัฒนาระบบความมั่นคงทางสังคม ดังนี้

“...การป้องกันและแก้ไขปัญหาอาชญากรรม ยาเสพติด เพื่อเสริมสร้างความสงบสุขในสังคม โดย

...ส่งเสริมงานชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ในการแก้ไขปัญหาอาชญากรรมและยาเสพติด โดยภาครัฐเป็นผู้ส่งเสริมสนับสนุนกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อให้ชุมชนสามารถพึ่งตนเองและป้องกันตนเองได้มากขึ้น...

...ส่งเสริมการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในกลุ่มเป้าหมายต่าง ๆ โดยเฉพาะกลุ่มเด็กและเยาวชน ทั้งในและนอกระบบโรงเรียน ตลอดจนกลุ่มผู้ใช้แรงงาน โดยเน้นการมีส่วนร่วมของกลุ่มเป้าหมาย...” (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ 2539:60)

และแนวทางการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด โดยอาศัยพลังจากชุมชนนั้น มีความสอดคล้องกับแนวทางการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดที่ระบุไว้ในแผนแม่บทเพื่อการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 9 (2545-2549) ไว้ดังนี้ (สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด 2549:4-5)

1) ให้ครอบครัว องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรพัฒนาเอกชน ภาครัฐกิจเอกชน และสื่อมวลชน มีส่วนร่วมในการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดของชุมชนด้วยกระบวนการประชาสังคมและชุมชนเข้มแข็ง โดยเฉพาะการเฝ้าระวังปัญหาการผลิต การเสพและการค้ายาเสพติด ตลอดจนส่งเสริมภูมิคุ้มกัน โดยให้ความรู้ที่ถูกต้องและเหมาะสม ในการป้องกันตนเองแก่เด็กและเยาวชนที่ไม่เคยใช้ยาเสพติด

2) ให้มีการคัดกรองกลุ่มผู้เสพยาเสพติดที่ไม่ใช่ผู้ค้า ออกมาบำบัดรักษา และฟื้นฟูสมรรถภาพ รวมทั้งช่วยเหลือและให้กำลังใจ ผู้ที่ผ่านการบำบัดรักษาและฟื้นฟูสมรรถภาพ เพื่อให้มีโอกาสได้รับการฝึกอาชีพ สร้างรายได้และดำรงชีวิตได้อย่างปกติสุข

3) เร่งรัดการดำเนินงานแก้ไขปัญหายาเสพติด โดยการปราบปรามที่รวดเร็ว เด็ดขาด จริงจัง และเป็นธรรมแก่ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งการพัฒนากฎหมายและการบังคับใช้กฎหมาย ตลอดจนประสานความร่วมมือกับต่างประเทศ เพื่อสกัดกั้นขบวนการผลิตและค้ายาเสพติด โดยเฉพาะพื้นที่รอยต่อบริเวณชายแดน

ดังนั้น จึงเห็นได้ว่าการแก้ไขปัญหายาเสพติดในระดับชุมชนถือเป็นจุดเริ่มต้นที่ดี เพราะชุมชนเป็นบันไดขั้นแรกและขั้นสำคัญของการแก้ไขปัญหานี้ เมื่อชุมชนตระหนักในปัญหา ร่วมกัน จึงคิดหาแนวทางในการแก้ไขปัญหานี้ โดยเน้นหลักการมีส่วนร่วมและการเป็นหุ้นส่วนทาง สังคมกับการแก้ไขปัญหายาเสพติด อันเป็นการสร้างพลัง แนวทางความสามารถให้เกิดกับคนใน ชุมชนในอันที่จะเปลี่ยนแปลง พัฒนา ควบคุมชุมชนของตนเองให้สามารถปฏิบัติหรือเลือกดำเนิน ชีวิตไปในทางที่เหมาะสม ซึ่งสามารถส่งเสริม ให้เกิดการสร้างพลังได้ในรูปแบบของการบริหาร จัดการนั้นคือการใช้วิธีการบริหารแบบประชาธิปไตย ให้ทุกคนมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของ ตน ที่ส่งเสริมให้มีปฏิสัมพันธ์แลกเปลี่ยนความรู้ ความคิด และประสบการณ์ร่วมกัน โดยยึดหลัก ของชุมชนที่ไม่ให้เกิดความขัดแย้ง ไม่ให้เกิดการเผชิญหน้าเน้นการป้องกัน นำการปราบปราม ผู้เสพต้องได้รับการบำบัดรักษา ผู้ค้าต้องได้รับการลงโทษ และคืนคนดีเข้าสู่สังคมนำไปสู่การ จัดตั้งหมู่บ้านชุมชนเข้มแข็งเอาชนะยาเสพติด (สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปราม ยาเสพติด 2549:5)

ชุมชนศรีบูรพาบ้านแบนชะโด เป็นชุมชนหนึ่งที่อยู่ในแขวงทรายทองดินใต้ เขต คลองสามวา กรุงเทพมหานคร ที่ประสบปัญหาการแพร่ระบาดของยาเสพติด จากข้อมูลและสถิติ การจับกุมของสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด (ป.ป.ส.) เมื่อวันที่ 1 มิถุนายน 2554 พบว่า ผู้ถูกจับกุมคดีเกี่ยวกับยาเสพติดในแขวงทรายทองดินใต้ มีจำนวน 84 ราย และจากการให้ข้อมูลของ นายมนูญ ลอยมา ประธานชุมชนศรีบูรพาบ้านแบนชะโด เมื่อวันที่ 6 มิถุนายน 2554 พบว่า ประชาชนที่มีพฤติกรรมเสพยาเสพติด (ยาบ้า) ในชุมชนมีประมาณ 7 ราย และ เข้ารับการบำบัดแล้ว 2 ราย เป็นเยาวชนที่มีอายุตั้งแต่ 15 ปีขึ้นไป

จากปัญหาดังกล่าว ชุมชนศรีบูรพาบ้านแบนชะโด จึงนำหลักการป้องกันและแก้ไข ปัญหายาบ้า ภายใต้ยุทธศาสตร์ “พลังแผ่นดิน” ไม่ว่าจะการเฝ้าระวังเยาวชนในชุมชน การบำบัดรักษา การฟื้นฟูสมรรถภาพ การลดปัจจัยเงื่อนไขที่ก่อให้เกิดปัญหาการแพร่ระบาดของยาบ้า และการ สร้างชุมชนให้มีความเข้มแข็ง ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาถึงการมีส่วนร่วมของชุมชนศรีบูรพา บ้านแบนชะโด ในการป้องกันปัญหายาบ้า ว่าระดับการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับใด มีปัญหา อุปสรรค และแนวทางส่งเสริมการมีส่วนร่วมอะไรบ้างที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำผลการวิจัยที่ได้มาเป็นข้อมูล สำหรับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องสำหรับการใช้ประกอบการพิจารณาวางแผนและดำเนินการแก้ไข ปัญหายาเสพติดของชุมชนศรีบูรพาบ้านแบนชะโด ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

2. วัตถุประสงค์การวิจัย

2.1 เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของชุมชนศรีบูรพาบ้านเบนชะโด ในการป้องกันปัญหาบ้า

2.2 เพื่อเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของชุมชนศรีบูรพาบ้านเบนชะโด ในการป้องกันปัญหาบ้า จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

2.3 เพื่อศึกษาปัญหา อุปสรรค และแนวทางส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนศรีบูรพาบ้านเบนชะโด ในการป้องกันปัญหาบ้า

3. กรอบแนวคิดการวิจัย

ผู้ศึกษาได้ค้นคว้าเอกสารทางวิชาการ รวมทั้งงานวิจัยที่เกี่ยวข้องของนักวิชาการ เช่น อรรถัย กักผล, ปรีชาติ วัลย์เสถียรและคณะ, กฤษณา อินเทียน และสามารถสรุปเป็นกรอบแนวคิดได้ ดังนี้

ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดการศึกษา

4. ขอบเขตของการวิจัย

4.1 ด้านเนื้อหา ผู้ศึกษามุ่งเน้นการศึกษาเฉพาะระดับการมีส่วนร่วมในด้านการร่วมวางแผน การร่วมดำเนินการและด้านการร่วมประเมินผล ปัญหา อุปสรรค และแนวทางส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนศรีบูรพาบ้านเบนชะโด ในการป้องกันปัญหายาบ้า

4.2 ด้านประชากร เป็นการศึกษาประชาชนที่เป็นตัวแทนครัวเรือนทั้งหมดในชุมชนศรีบูรพาบ้านเบนชะโด แขวงทรายกองดินใต้ เขตคลองสามวา กรุงเทพมหานคร จำนวน 155 คน

4.3 ด้านพื้นที่การศึกษา เป็นการศึกษาเฉพาะประชาชนในชุมชนศรีบูรพาบ้านเบนชะโด แขวงทรายกองดินใต้ เขตคลองสามวา กรุงเทพมหานคร

4.4 ด้านระยะเวลา เก็บข้อมูลภาคสนาม ระหว่างวันที่ 1 มกราคม 2553 – 31 มีนาคม 2553

5. นิยามศัพท์เฉพาะ

5.1 ข้อมูลส่วนบุคคล หมายถึง เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว

5.2 การมีส่วนร่วม หมายถึง การเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการกำหนดกิจกรรมต่าง ๆ วางแผนและร่วมกันปฏิบัติให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดนั้น ได้ผลตามความต้องการของประชาชน ในที่นี้หมายถึง การร่วมวางแผน การร่วมดำเนินการและการร่วมประเมินผล

5.3 การมีส่วนร่วมวางแผน หมายถึง การเปิดโอกาสให้ผู้นำชุมชน ได้มีโอกาสเข้ามาศึกษาสภาพปัญหา วิเคราะห์ปัญหาและวางโครงการหรือแผนงานในการป้องกันปัญหายาบ้า

5.4 การมีส่วนร่วมดำเนินการ หมายถึง การเปิดโอกาสให้ชุมชนได้มีโอกาสเข้ามาดำเนินงานในการป้องกันปัญหายาบ้า เช่น ดำเนินการฝึกอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับโทษภัยของยาบ้า หรือวิธีป้องกัน การประชาสัมพันธ์ให้ชุมชนทราบถึงโทษภัยของยาบ้า

5.5 การมีส่วนร่วมประเมินผล หมายถึง การร่วมจัดทำแบบประเมินผลการดำเนินงาน การร่วมประเมินผล และร่วมวิเคราะห์แบบประเมิน ตลอดจนร่วมเสนอรายงานการประเมินผลการดำเนินงานต่อหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง

5.6 การป้องกัน หมายถึง การดำเนินการที่ดำเนินการล่วงหน้า เพื่อมิให้เกิดปัญหาต่อตนเอง ครอบครัว และเศรษฐกิจโดยรวมโดยการให้ความรู้ การศึกษา ข่าวสาร ข้อมูล

5.7 ยาบ้า หมายถึง ยาเสพติดที่มีส่วนผสมของยาจำพวก Amphetamine หรือมีตัวยาอื่นผสมอยู่ด้วย เช่น Pemoline และ Ephedine

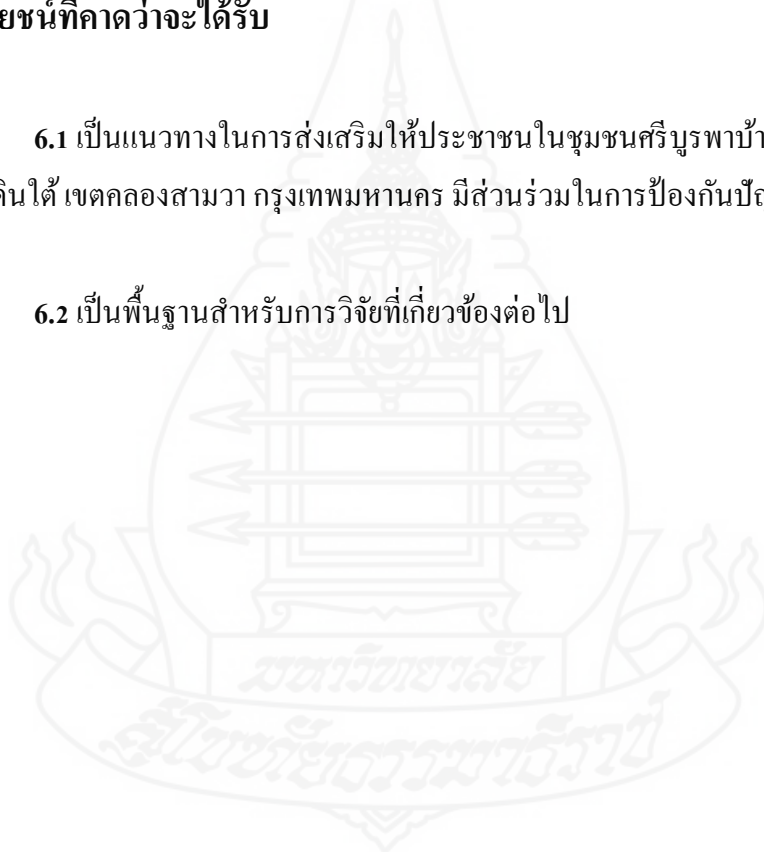
5.8 การป้องกันปัญหายาบ้า หมายถึง การดำเนินการป้องกัน โดยการให้การศึกษา ข่าวสารข้อมูลและความรู้เกี่ยวกับยาบ้าอย่างถูกต้อง ด้วยวิธีการต่างๆ ไปสู่ประชาชนในชุมชน เพื่อเป็นการสร้างภูมิคุ้มกัน มิให้ประชาชนไปใช้ยาบ้าเป็นทางออก เมื่อประสบปัญหากับตนเองและครอบครัวและการดำเนินการป้องกันการแพร่ระบาดของตัวยา รวมทั้งปรับปรุงสภาพแวดล้อมมิให้มีส่วนผลักดันให้ประชาชนในชุมชนไปพึ่งยาบ้า

5.9 ระดับการมีส่วนร่วม หมายถึง ระดับความต้องการมีส่วนร่วมด้านการวางแผน การดำเนินการและการประเมินผล ในการป้องกันปัญหายาบ้าของประชาชนในชุมชนศรีบูรพาบ้านแบนชะโด เขตคลองสามวา กรุงเทพมหานคร

6. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

6.1 เป็นแนวทางในการส่งเสริมให้ประชาชนในชุมชนศรีบูรพาบ้านแบนชะโด แขวงทรายกองดินใต้ เขตคลองสามวา กรุงเทพมหานคร มีส่วนร่วมในการป้องกันปัญหายาบ้าในชุมชนมากยิ่งขึ้น

6.2 เป็นพื้นฐานสำหรับการวิจัยที่เกี่ยวข้องต่อไป

บทที่ 2

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของชุมชนศรีบูรพาบ้านแบนชะโด ในการป้องกันปัญหายาบ้า ผู้ศึกษาได้นำแนวคิด ทฤษฎีและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องมาใช้เป็นกรอบในการศึกษาดังนี้

1. แนวคิดทั่วไปเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม
2. แนวคิดทั่วไปเกี่ยวกับการป้องกันปัญหาเสพติด
3. ความรู้เกี่ยวกับยาบ้า
4. ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับชุมชนศรีบูรพาบ้านแบนชะโด
5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. แนวคิดทั่วไปเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม

1.1 ความหมายของการมีส่วนร่วม

นักวิชาการและผู้เชี่ยวชาญหลายท่านได้ให้ความหมายของการมีส่วนร่วมไว้หลากหลายที่สำคัญ ได้แก่

อรพินท์ สพโชคชัย (2538:2) ให้ความหมายการมีส่วนร่วมไว้ว่า การมีส่วนร่วมของสมาชิกผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในชุมชนหรือประชาชนในการที่เข้าร่วมมีบทบาทในการดำเนินงานพัฒนาของภาครัฐเป็นลักษณะการมีส่วนร่วมอย่างหนึ่ง

นเรศ สงเคราะห์สุข (2541:10) ให้ความหมายการมีส่วนร่วมของประชาชนในลักษณะที่เป็นกระบวนการของการพัฒนา ตั้งแต่ต้นจนสิ้นสุดกระบวนการ ได้แก่ การวิจัย การวางแผน การตัดสินใจ การดำเนินงาน การบริหารจัดการ การติดตามและประเมินผล ตลอดจนการจัดสรรผลประโยชน์ที่เกิดขึ้น

ชินรัตน์ สมสืบ (2550:254) ได้ให้ความหมายของการมีส่วนร่วมไว้ว่า “การให้ประชาชนเป็นผู้ตัดสินใจในกระบวนการดำเนินโครงการที่มีผลกระทบต่อประชาชนในทุกขั้นตอน ตั้งแต่การวางแผน การดำเนินงาน การใช้ประโยชน์และการประเมินผล

ปรีชาติ วลัยเสถียร และคณะ (2552:198-199) ให้ความหมายของการมีส่วนร่วมไว้ 2 ลักษณะ คือ

1. การมีส่วนร่วมในลักษณะที่เป็นกระบวนการของการพัฒนา โดยให้ประชาชนมีส่วนร่วมในกระบวนการพัฒนา ตั้งแต่เริ่มต้นจนถึงสิ้นสุดโครงการ ได้แก่ การร่วมกันค้นหาปัญหาการวางแผน การตัดสินใจ การระดมทรัพยากรและเทคโนโลยีท้องถิ่น การบริหารจัดการ การติดตามประเมินผล รวมทั้งการรับผลประโยชน์ที่เกิดขึ้นจากโครงการ

2. การมีส่วนร่วมทางการเมือง แบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ

2.1 การส่งเสริมสิทธิและพลังอำนาจทางการเมือง โดยประชาชนหรือชุมชนพัฒนาขีดความสามารถของตนเองในการจัดการเพื่อรักษาผลประโยชน์ของกลุ่ม ควบคุมการใช้และการกระจายทรัพยากรของชุมชน อันจะก่อให้เกิดกระบวนการและโครงสร้างที่ประชาชนในชนบทสามารถแสดงออกซึ่งความสามารถของตนเอง และได้รับผลประโยชน์จากการพัฒนา

2.2 การเปลี่ยนแปลงกลไกการพัฒนาโดยรัฐ มาเป็นการพัฒนาที่ประชาชนมีบทบาทหลักโดยการกระจายอำนาจในการวางแผนจากส่วนกลางมาเป็นส่วนภูมิภาค อาจกล่าวได้ว่าเป็นการคืนอำนาจในการพัฒนาให้แก่ประชาชน ให้ส่วนร่วมในการกำหนดอนาคตของตนเอง

อรทัย ก๊กผล (2552:17) ให้ความหมายของการมีส่วนร่วมของประชาชนไว้ว่า การที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเปิดให้ประชาชนเข้าร่วมในการกำหนดกฎเกณฑ์ นโยบาย กระบวนการบริหารและตัดสินใจของท้องถิ่น เพื่อผลประโยชน์ของประชาชน โดยส่วนรวมอย่างแท้จริง

1.2. ความสำคัญของการมีส่วนร่วม

อรทัย ก๊กผล (2540) กล่าวถึงความสำคัญของการมีส่วนร่วมไว้ ดังนี้

1. เพิ่มคุณภาพการตัดสินใจ ช่วยให้เกิดการพิจารณาทางเลือกใหม่ ทำให้การตัดสินใจรอบคอบขึ้น
2. การลดค่าใช้จ่ายและการสูญเสียเวลา เมื่อการตัดสินใจนั้นได้รับการยอมรับจะช่วยลดความขัดแย้งระหว่างการนำไปปฏิบัติ
3. การสร้างฉันทามติ ลดความขัดแย้งทางการเมืองและเกิดความชอบธรรมให้การตัดสินใจของรัฐ
4. การเพิ่มความง่ายในการนำไปปฏิบัติ สร้างให้ประชาชนเกิดความรู้สึกเป็นเจ้าของ และมีความกระตือรือร้นในการช่วยให้เกิดผลในทางปฏิบัติ
5. การมีส่วนร่วมตั้งแต่ต้นสามารถลดการเผชิญหน้าและลดความขัดแย้งที่รุนแรงได้

6. ช่วยทำให้เจ้าหน้าที่ของรัฐมีความใกล้ชิดกับประชาชนและไว้ต่อความรู้สึกห่วงกังวลของประชาชนและเกิดความตระหนักรู้ในการตอบสนองต่อความกังวลของประชาชน

7. การพัฒนาความเชี่ยวชาญและความคิดสร้างสรรค์ของสาธารณะชนถือว่าเป็นการให้การศึกษามุมชนเพื่อเรียนรู้

8. ช่วยทำให้ประชาชนสนใจประเด็นสาธารณะมากขึ้นเป็นการเพิ่มทุนทางสังคมและช่วยเสริมสร้างให้ประชาชนเป็นพลเมืองที่กระตือรือร้นสอดคล้องกับการปกครองตามหลักประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วม

ปรีชาติ วลัยเสถียร และคณะ (2552:193) กล่าวถึงความสำคัญของการมีส่วนร่วมไว้ว่า การมีส่วนร่วมนับเป็นหัวใจที่สำคัญของการพัฒนาในทุกระดับตั้งแต่องค์กรชุมชนในชุมชนเล็ก ๆ ในชนบท องค์กรชุมชนในบริษัทเอกชน จนถึงการพัฒนาประเทศที่ต้องใช้มิติของภาคประชาชนในการจัดการและการแก้ไขปัญหาาร่วมกัน กระบวนการมีส่วนร่วมก่อให้เกิดพลังของทุกฝ่ายในการร่วมกันคิด ร่วมกันทำ และร่วมกันรับผลตอบแทนจากการที่ได้ทำงานร่วม กันนั้น และผลการจากร่วมกันคิด ร่วมกันทำ นำไปสู่การพัฒนาที่มีประสิทธิภาพ

1.3 ประเภทการมีส่วนร่วม

ชูชาติ พ่วงสมจิตร (2540:28-29) สรุปไว้ว่า การมีส่วนร่วมอาจพิจารณาได้ในมิติที่ต่างกันกล่าวคือ

1. การจำแนกประเภทของการมีส่วนร่วมโดยพิจารณาถึงระดับการอาสาสมัครเข้ามามีส่วนร่วม เป็นการจำแนกที่อยู่บนพื้นฐานของความเต็มใจที่จะเข้ามามีส่วนร่วม ซึ่งจำแนกเป็นการเข้ามามีส่วนร่วมด้วยความเต็มใจ ไม่มีการบังคับ และการเข้ามามีส่วนร่วม โดยการถูกบังคับ

2. การจำแนกประเภทของการมีส่วนร่วมตามวิธีการที่เข้าไปเกี่ยวข้องจำแนกได้เป็น 2 ประเภท คือ การมีส่วนร่วมโดยตรง เช่น การเข้าร่วมประชุม ร่วมแสดงความคิดเห็น ร่วมสละแรงกาย ร่วมสละเวลา ร่วมสละทรัพยากรวัสดุ สนับสนุนแรงงาน ออกเสียงลงคะแนน และการมีส่วนร่วมโดยอ้อม ได้แก่ การมีส่วนร่วมโดยผ่านกลุ่ม และการมีส่วนร่วมโดยการผ่านตัวแทน

3. การจำแนกประเภทของการมีส่วนร่วมที่เกี่ยวข้องกับขั้นตอนต่างๆ ของกระบวนการวางแผนพัฒนา การจำแนกการมีส่วนร่วมลักษณะนี้จะสัมพันธ์กับขั้นตอนของกระบวนการจัดทำแผนพัฒนา (ไพรัชน์ เดชะรินทร์ 2527:6-7) และ (เจิมศักดิ์ ปิ่นทอง 2527:214) กล่าวถึงขั้นตอนของการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชนบท ประกอบด้วย การกำหนด

วัตถุประสงค์และเป้าหมายของแผนปฏิบัติงาน การวิจัยและเก็บรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้อง การวางแผนปฏิบัติงาน การยอมรับแผน การปฏิบัติตามแผน และการประเมินผล

4. การจำแนกประเภทของการมีส่วนร่วมลักษณะชั้นขององค์การ การจำแนกในลักษณะนี้ เป็นการจำแนกตามระดับขององค์การ โดยแบ่งออกเป็น 3 ระดับ ได้แก่ การมีส่วนร่วมในระดับล่างขององค์การ การมีส่วนร่วมในระดับกลางขององค์การ และการมีส่วนร่วมในระดับสูงขององค์การ

5. การจำแนกประเภทของการมีส่วนร่วมตามความเข้มข้นและความถี่ของกิจกรรม จำแนกออกเป็น 2 ประเภท คือ

(1) การมีส่วนร่วมที่มีความถี่ของกิจกรรมสม่ำเสมอ เป็นการมีส่วนร่วมที่เกิดขึ้นเมื่อมีการทำกิจกรรมบ่อยครั้งหรือเป็นประจำ เช่น มีการประชุมกลุ่มทุกสัปดาห์ มีการประชุมและทำกิจกรรมร่วมกันเป็นปกติวิสัย

(2) การมีส่วนร่วมที่มีกิจกรรมไม่สม่ำเสมอ เป็นการมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ ที่เกิดขึ้นไม่บ่อยครั้งนัก เช่น มีการจัดประชุมนานครั้งนัก หรือการมีส่วนร่วมในเหตุการณ์ที่นานๆ ครั้งจึงจะเกิดขึ้น

6. การจำแนกประเภทของการมีส่วนร่วมตามระดับการเข้ามามีส่วนร่วม จำแนกออกเป็น 7 ประเภท เริ่มจากการที่ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมด้วยจากน้อยไปจนถึงมาก ดังนี้

- (1) การมีส่วนร่วมโดยการชักนำ
- (2) การมีส่วนร่วมในฐานะผู้ให้ข้อมูลข่าวสาร
- (3) การมีส่วนร่วมในฐานะผู้ให้การศึกษาหารือ
- (4) การมีส่วนร่วมโดยได้รับสิ่งจูงใจ
- (5) การมีส่วนร่วมเพื่อปฏิบัติภาระหน้าที่
- (6) การมีส่วนร่วมแบบปฏิสัมพันธ์กัน
- (7) การมีส่วนร่วมโดยพลังของประชาชนเอง

หากต้องการให้มีการพัฒนาที่ยั่งยืนแล้ว การมีส่วนร่วมต้องเป็นประเภทที่ 5 ขึ้นไปถึงประเภทที่ 7 กล่าวคือ ประชาชนต้องมีโอกาสเข้าร่วมในการคิดและทำด้วยพลังของกลุ่ม เพื่อสามารถจัดการทรัพยากรต่างๆ และการดำเนินงานให้บรรลุผลตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ได้ (เบญจมาศ อยู่ประเสริฐ 2544:297)

Cohen และ Uphoff (1977: 6, อ้างถึงใน มณฑนา พิพัฒน์เพ็ญ 2540 : 50) โดยได้แบ่งประเภทการมีส่วนร่วมไว้เป็น 4 ประเภท คือ

1. การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ
2. การมีส่วนร่วมการดำเนินการ
3. การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์
4. การมีส่วนร่วมในการประเมินผล

1.4 กระบวนการมีส่วนร่วม

เจลิม เกิดโมลี (2543:3) ได้เสนอรูปแบบกระบวนการมีส่วนร่วมว่ามี 3 ระดับ คือ

1. ร่วมคิดตัดสินใจ คือ ต้องร่วมคิดและต้องมีอำนาจตัดสินใจในระดับที่แน่นอนระดับหนึ่ง
2. ร่วมทำ คือ ร่วมในขั้นตอนของการดำเนินการทั้งหมด
3. ร่วมสนับสนุน อาจเป็นได้ตั้งแต่ในข่าวสารข้อมูลถึงการสนับสนุน

ทรัพยากรบริการ

องค์การสหประชาชาติ (UN Department of International Economic and Social Affairs, 1981 อ้างถึงใน สมหมาย เลิศนา, 2544) ได้รวบรวมรูปแบบกระบวนการมีส่วนร่วมไว้ 3 รูปแบบใหญ่ ๆ คือ

1. การมีส่วนร่วมแบบเป็นไปเอง ซึ่งเป็น โดยการอาสาสมัครหรือการรวมตัวกันเองเพื่อแก้ปัญหาของตนเอง เป็นการกระทำที่ไม่ได้รับความช่วยเหลือจากภายนอก ซึ่งนับเป็นรูปแบบที่เป็นเป้าหมาย
2. การมีส่วนร่วมแบบชักนำ เป็นการเข้าร่วมโดยความต้องการ ความเห็นชอบหรือการสนับสนุนโดยรัฐบาล ซึ่งเป็นรูปแบบที่เป็นลักษณะทั่วไปของประเทศกำลังพัฒนา
3. การมีส่วนร่วมแบบบังคับ เป็นผู้มีส่วนร่วมภายใต้การดำเนินการตามนโยบายของรัฐภายใต้การจัดการของเจ้าหน้าที่ของรัฐ หรือ โดยการบังคับโดยตรง รูปแบบนี้เป็นรูปแบบที่ส่งผลให้ผู้กระทำได้รับผลทันที แต่จะไม่ได้ผลในระยะยาว และอาจเกิดผลเสียที่ได้รับการสนับสนุนจากประชาชนในที่สุด

วิรัช วิรัชนิภาวรรณ (2530:61-63 อ้างถึงใน ปรีชาติ วัลย์เสถียร และคณะ, 2552:203-204) ได้กล่าวว่กระบวนการในการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน มี 4 ขั้นตอน คือ

1. การศึกษาชุมชน คือ การค้นหาปัญหาและความต้องการของชุมชน โดย นักพัฒนาศึกษา และเรียนรู้สภาพความเป็นอยู่ของชาวบ้าน ทรัพยากร สิ่งแวดล้อมต่างๆ ในชุมชน ร่วมกับประชาชน โดยใช้วิธีการสังเกตและสัมภาษณ์ทั้งทางตรง/ทางอ้อม ข้อมูลบางส่วนอาจหาได้จากเอกสารงานวิจัย

2. การวางแผนเพื่อแก้ปัญหา โดยมีการรวมกลุ่มกันอภิปราย ถกเถียงแสดงความคิดเห็น นักพัฒนาเป็นผู้ประสานงาน โดยคอยจัดลำดับผู้อภิปรายให้ข้อเท็จจริง และสรุปประเด็นสำคัญเป็นหลัก ส่วนชาวบ้านควรมีโอกาสเข้าร่วมอภิปรายแสดงความคิดเห็นอย่างเต็มที่ และนักพัฒนาต้องกระตุ้น เร่งเร้าให้ชาวบ้านแสดงความคิดเห็นให้มากที่สุด

3. การลงมือปฏิบัติตามแผน หรือวิธีการที่ได้ร่วมกันตัดสินใจแล้วจากขั้นตอนที่ 2 โดยชาวบ้านมีส่วนร่วมในขั้นตอนนี้จะต้องได้ร่วมด้วยความศรัทธาและเชื่อมั่นในตนเองที่จะพัฒนาชุมชน

4. การประเมินผลงาน โดยชาวบ้าน และนักพัฒนาจะร่วมกันกำหนดขั้นตอนต่างๆ ในการทำงานประเมินผล ตลอดจนดูแลปัญหาที่อาจเกิดขึ้นในระหว่างประเมินผล เพื่อที่จำได้แก้ไขได้ทันที

อรรถัย ก๊กผล (2552:18-19) ได้กล่าวถึงกระบวนการเข้าร่วมอย่างครบวงจรตั้งแต่ต้นจนถึงสิ้นสุด ดังนี้

1. เริ่มตั้งแต่การเกิดจิตสำนึกในตนเองและถือเป็นภาระหน้าที่ของตนในฐานะที่เป็นส่วนหนึ่งของสังคมหรือชุมชนที่ตนเองอยู่
2. ร่วมคิดด้วยกันว่าอะไรที่เป็นปัญหาของชุมชน มีสาเหตุอย่างไรและจะจัดลำดับความสำคัญของปัญหาเป้าหมายอย่างไร และควรที่จะจัดการกับปัญหาใดก่อนหลัง
3. ร่วมกันวางแผนการดำเนินงานว่าจะจัดกิจกรรมหรือโครงการอะไร จะแบ่งงานกันอย่างไร ใช้งบประมาณมากน้อยเพียงใดจะจัดหางบประมาณมาจากที่ใด และใครจะเป็นผู้ดูแลรักษา
4. ร่วมดำเนินงาน ประชาชนจะต้องเข้าร่วมกิจกรรมด้วยความเต็มใจ เต็มกำลังความรู้ความสามารถของตนเอง

5. ร่วมกันติดตามประเมินผลตลอดเวลาที่ทำงานร่วมกัน ประชาชนจะต้องมีส่วนร่วมในการตรวจสอบถึงปัญหาอุปสรรคและร่วมกันในการหาทางแก้ไขปัญหา เพื่อให้งานหรือภารกิจดังกล่าวสามารถสำเร็จลุล่วงตามเป้าหมาย

6. ร่วมรับผลประโยชน์ ประชาชนที่เข้ามามีส่วนร่วมกิจกรรมของชุมชนแล้ว ย่อมที่จะได้รับผลประโยชน์ร่วมกัน ซึ่งอาจไม่จำเป็นที่จะต้องอยู่ในรูปของเงิน วัสดุสิ่งของ แต่อาจเป็นความสุขสบาย ความพอใจในสภาพของความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นก็ได้

ปริชาติ วลัยเสถียร และคณะ (2552:205) ได้กล่าวถึงกระบวนการมีส่วนร่วม ดังนี้

1. การมีส่วนร่วมในการศึกษาชุมชน จะเป็นการกระตุ้นให้ประชาชนได้ร่วมกันเรียนรู้สภาพชุมชน การดำเนินชีวิต ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมเพื่อใช้เป็นข้อมูลเบื้องต้นในการทำงาน และร่วมกันค้นหาปัญหา และสาเหตุของปัญหา ตลอดจนการจัดลำดับความสำคัญของปัญหา

2. การมีส่วนร่วมในการวางแผน โดยจะมีการรวมกลุ่มอภิปรายและแสดงความคิดเห็นเพื่อกำหนดนโยบาย วัตถุประสงค์ วิธีการ แนวทางการดำเนินงาน และทรัพยากรที่จะต้องใช้

3. การมีส่วนร่วมในการดำเนินการพัฒนา โดยการสนับสนุนด้านวัสดุ อุปกรณ์ แรงงาน เงินทุน หรือเข้าร่วมบริหารงาน การใช้ทรัพยากร การประสานงาน และดำเนินการขอความช่วยเหลือจากภายนอก

4. การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์จากการพัฒนา เป็นการนำเอากิจกรรมมาใช้ให้เกิดประโยชน์ ทั้งด้านวัตถุ และจิตใจ โดยอยู่บนพื้นฐานของความเท่าเทียมกันของบุคคล และสังคม

5. การมีส่วนร่วมในการติดตาม และประเมินผลการพัฒนา เพื่อที่จะแก้ไข ปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นได้ทันที

1.5 ปัจจัยการมีส่วนร่วม

ในเรื่องปัจจัยของการมีส่วนร่วม มีผู้ทำการวิจัยด้านนี้มากมาย โดยเฉพาะอย่างยิ่ง องค์การอนามัยโลก (World Health Organization/UNICEF, อ้างถึงใน นิรุช ประสิทธิ์เมตต์, 2540:13) ได้เสนอปัจจัยการมีส่วนร่วมของประชาชนไว้ 3 ประการคือ

1. ปัจจัยของสิ่งจูงใจ หมายถึง การที่ประชาชนจะเข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมส่วนใหญ่ จะมีเหตุผลที่สำคัญ คือประการแรก มองเห็นว่าจะได้ผลตอบแทนในสิ่งที่ทำไป และประการที่สอง ได้รับการบอกกล่าวหรือได้รับการชักชวนจากบุคคลอื่นให้เข้าร่วม โดยมีสิ่งจูงใจเป็นตัวนำ

2. ปัจจัยโครงสร้างของโอกาส หรือช่องทางในการเข้าร่วม หมายถึงการมองเห็นช่องทางในการมีส่วนร่วม และมองเห็นประโยชน์ที่จะได้รับหลังการมีส่วนร่วม ดังนั้นพื้นฐานทางด้านโครงสร้างของช่องทางการมีส่วนร่วม จึงควรมีลักษณะดังนี้คือ ประการแรก เปิดโอกาสให้ทุกคนในชุมชนมีโอกาสเข้าไปมีส่วนร่วมในการพัฒนารูปแบบในรูปแบบหนึ่ง ประการที่สองมีกำหนดเวลาชัดเจน แน่นนอน เพื่อผู้ที่เข้าไปมีส่วนร่วมจะสามารถกำหนดเงื่อนไขตามสภาพเป็นจริงของตนได้ และประการที่สามมีการกำหนดลักษณะของกิจกรรมที่แน่นอนว่าจะทำอะไร

3. ปัจจัยอำนาจในการส่งเสริมกิจกรรมของการมีส่วนร่วมที่ผ่านมา แม้จะเป็นการเห็นด้วยมีโอกาสเข้าร่วมของประชาชนแต่ไม่อาจกำหนดเป้าหมายวิธีการหรือผลประโยชน์ของกิจกรรมได้ เพราะต้องขึ้นอยู่กับข้อกำหนดและการจัดสรรของเจ้าหน้าที่ของรัฐ ซึ่งจุดนี้เองเป็นเงื่อนไขที่ไม่อาจก่อให้เกิดการมีส่วนร่วมที่แท้จริงได้

เพ็ญศรี เปลี้นขำ (2542:86-87) โดยจะกล่าวถึงปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของชุมชน ดังนี้

1. ปัจจัยด้านเจ้าหน้าที่ที่เข้าไปทำงานในชุมชน ปัจจัยเกี่ยวกับเจ้าหน้าที่ที่มาจากฝ่ายรัฐหรือองค์กรพัฒนาเอกชนจะต้องสร้างเงื่อนไขของบทบาทของตนให้พร้อมที่จะเข้าไปทำงานและให้ประชาชนมีส่วนร่วม ดังนี้ จึงต้องมีทัศนคติและจิตสำนึกที่เหมาะสม ดังนี้

1.1 การยอมรับศักดิ์ศรีของประชาชนกับตนเองเท่าเทียมกัน ต้องเลิกความทะนงตนว่าวิเศษเหนือประชาชน การที่แตกต่างกันก็เนื่องจากประชาชนมีโอกาสน้อยกว่าเท่านั้น

1.2 ความเชื่อและเคารพในตัวประชาชน เป็นความพร้อมที่จะเรียนรู้กับประชาชน

1.3 ความเชื่อในตัวประชาชนที่มีความสามารถ ที่จะพัฒนาได้ช่วยตนเอง และประชาชนได้ถ้าพวกเขาได้รับ โอกาสและการส่งเสริมที่เหมาะสม

1.4 ความเข้าใจความคิดของประชาชน ในลักษณะของการมีส่วนร่วมในการพัฒนาเมื่อเขารู้สึกว่าเป็นกิจกรรมที่รับประโยชน์ทันที จึงต้องถามประชาชนเพื่อทราบความต้องการของประชาชน

2. ปัจจัยจากบุคคลที่ทำงานด้านการพัฒนาภายในชุมชน บุคคลที่ทำงานด้านการพัฒนาภายในชุมชน ได้แก่ บุคคลที่มีความคิดริเริ่มในการกระตุ้นให้ประชาชนมีความสนใจในการพัฒนา ซึ่งจะนำไปสู่การพึ่งพาตนเองต่อไปในอนาคต

3. ปัจจัยเกี่ยวกับการบริหาร ปัจจัยเกี่ยวกับการบริหารเป็นเรื่องเกี่ยวข้องกับ การจัดระเบียบราชการ หรือระเบียบขององค์กรพัฒนาเอกชนต่างๆ ทั้งนี้เนื่องจากหน่วยงานของรัฐ มีลักษณะเป็นการสั่งการ เมื่อเจ้าหน้าที่เข้าไปทำงานในชุมชนก็ต้องอยู่ในระเบียบของการสั่งการ ทำให้การพัฒนาไม่ได้เป็นไปตามหลักการพัฒนา นอกจากนี้ เจ้าหน้าที่ยังไม่มีความสัมพันธ์ในการทำงาน และไม่มีเป้าหมายในการวางแผนร่วมกัน หรือบางครั้งเจ้าหน้าที่ขาดการวางแผนร่วมกับชุมชน ทำให้การมีส่วนร่วมของชุมชนไม่ดีนัก

4. ปัจจัยด้าน โครงสร้างชุมชน

4.1 ลักษณะความสัมพันธ์ของชุมชน แสดงให้เห็นถึงการมีส่วนร่วมของชุมชนมากน้อยแตกต่างกัน เช่น ถ้าชุมชนใดมีความสัมพันธ์แบบปฐมภูมิ รู้จักกันเป็นญาติพี่น้อง การมีส่วนร่วมจะดีกว่าชุมชนใหม่ที่มีประชาชนมาจากหลายแหล่ง ต่างวัฒนธรรม ฐานะความเป็นอยู่ต่างกัน และความสัมพันธ์จะเป็นแบบทุติยภูมิ แม้ว่าจะมีกลุ่มที่มีความสัมพันธ์แบบปฐมภูมิแต่ไม่มากนัก ก็อาจเป็นเหตุให้การมีส่วนร่วมของประชาชนไม่ดีเท่าที่ควร

4.2 โครงสร้างประชากร ถ้าชุมชนใดมีโครงสร้างประชากรวัยแรงงานในชุมชน การมีส่วนร่วมอาจจะมีมากกว่าโครงสร้างชุมชนที่มีวัยแรงงานย้ายออกไปทำงานที่อื่นๆ

4.3 ค่านิยมของชุมชน ค่านิยมของชุมชนบางแห่งอาจจะเป็นอุปสรรคต่อการมีส่วนร่วมของชุมชน เช่น ค่านิยมความสันโดษ อาจจะทำให้ต่างคนต่างอยู่ ไม่ค่อยจะช่วยเหลือกันค่านิยมบางอย่างก็ช่วยสนับสนุนต่อการมีส่วนร่วมของชุมชน เช่น การนับถือผู้นำอาวุโสหรือผู้นำในชุมชน ทำให้ผู้นำชุมชนเป็นผู้นำที่จะทำให้ประชาชนมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ ได้

4.4 วัฒนธรรมในชุมชน วัฒนธรรมในชุมชนอาจจะเอื้ออำนวยต่อการมีส่วนร่วมของชุมชน เช่น ความเห็นอกเห็นใจ การช่วยเหลือผู้อื่น แต่ขนบธรรมเนียมประเพณีบางชุมชนก็มีอุปสรรคต่อการมีส่วนร่วมของชุมชน

4.5 คุณภาพของประชากร ถ้าชุมชนใดประชากรมีคุณภาพดี เช่น ฐานะรายได้ ระดับการศึกษาและมีทัศนคติที่เห็นประโยชน์ส่วนรวม มีความตื่นตัวในการพึ่งตนเอง ก็จะเป็นสิ่งอำนวยต่อการสร้างให้มีจิตสำนึกในการมีส่วนร่วมของชุมชน

4.6 โครงสร้างทางอำนาจ โครงสร้างทางอำนาจ หมายถึง บุคคลหรือกลุ่มคนที่มีอิทธิพลในการตัดสินใจของกลุ่มในชุมชนนั้น เช่น ผู้นำ ซึ่งโดยทั่วไปในชุมชนมักจะมีฐานะดี มีความรู้และประสบการณ์ต่างๆ มากกว่าคนอื่น ถ้าผู้นำได้มองเห็นปัญหาของชุมชนและสร้างประโยชน์ต่อชุมชน ก็จะเป็นผู้นำในการมีส่วนร่วมของประชาชน

4.7 ลักษณะการตั้งถิ่นฐานของชุมชน การตั้งถิ่นฐานของประชาชนในลักษณะที่เป็นกลุ่มจะทำให้ประชาชนได้รู้และทำกิจกรรมร่วมกันได้มากกว่าชุมชนที่อยู่กันกระจัดกระจายทั่วไป ซึ่งทำให้การรวมกลุ่มยากกว่า

4.8 ทรัพยากรและสภาพแวดล้อมของชุมชน อาจจะเป็นปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของชุมชนได้เหมือนกัน ถ้าชุมชนที่มีทรัพยากรและสภาพแวดล้อมที่ดี เช่น เป็นชุมชนที่อยู่ในเขตชลประทาน ประชาชนมีการศึกษาดี มีรายได้จากการเกษตรสม่ำเสมอ จะทำให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาและความต้องการของชุมชนดีกว่าชุมชนที่มีทรัพยากรและสภาพแวดล้อมที่ไม่ดี

กฤษฎา อินเทียน (2551:61) ได้สรุปปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วม ดังนี้

1. ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ อายุ เพศ และระดับการศึกษา
2. ปัจจัยทางสังคมและเศรษฐกิจ ได้แก่ อาชีพ รายได้ ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชนและระยะเวลาการดำรงตำแหน่งในชุมชน
3. ปัจจัยด้านการติดต่อสื่อสาร ได้แก่ การได้รับความรู้/การฝึกอบรม และการติดต่อประสานงาน

เกียรติศักดิ์ เรื่องทองดี (2536:23) ได้กล่าวถึงปัจจัยการมีส่วนร่วมไว้ 3 ประการ คือ

1. ปัจจัยด้านสถานภาพทางสังคมและเศรษฐกิจ ได้แก่ อายุ รายได้ การเป็นสมาชิกกลุ่มกิจกรรม และโอกาสในการมีส่วนร่วม
2. ปัจจัยด้านการสื่อสารติดต่อ ได้แก่ การติดต่อกับผู้นำในชุมชน หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐและการได้รับข่าวสารเกี่ยวกับกิจกรรมการพัฒนา
3. ปัจจัยด้านค่านิยม ได้แก่ การรวมกลุ่ม การพึ่งตนเอง การศึกษาหาความรู้ และการสนใจข่าวสาร และการมุ่งมั่นในการพัฒนา และทำเพื่อส่วนร่วม

1.7 พฤติกรรมการมีส่วนร่วม

เบญจมาศ อยู่ประเสริฐ (2544:297) กล่าวว่า การมีส่วนร่วมเป็นการแสดงพฤติกรรมที่ปรากฏให้เห็น หรือกลุ่มของพฤติกรรมที่สามารถสังเกตเห็นได้ และเกี่ยวข้องกับ การพัฒนา ซึ่งได้แบ่งพฤติกรรมการมีส่วนร่วมไว้ 6 ประเด็น

1. การรวมกลุ่มและเข้าเป็นสมาชิกกลุ่ม
2. การเข้าร่วมให้ความคิดเห็นต่อกลุ่ม
3. การเข้าไปร่วมในกระบวนการต่างๆ ขององค์กร เช่น อำนวยการประชุม นำคนที่ไม่ได้เป็นสมาชิกเข้าร่วม นำการสนทนา ช่วยบรรณรักษ์
4. ทำให้สิ่งที่สามารถทำได้ เช่น ให้เงินทุน สนับสนุนแรงงาน และสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ ช่วยออกความเห็นในด้านต่างๆ
5. การมีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจ โดยออกความเห็นหรือออกเสียงในเรื่องต่างๆ เช่น ช่วยกำหนดวัตถุประสงค์และเป้าหมายของกลุ่ม กำหนดแนวทางการดำเนินการ เพื่อไปถึงเป้าหมาย จัดสรรทรัพยากรที่ขาดแคลน เลือกรับบุคคลที่เป็นตัวแทนกลุ่มในการดำเนินกิจกรรมที่ส่งผลกระทบต่อกลุ่ม และประเมินประสิทธิภาพ การนำโครงการไปสู่การปฏิบัติ
6. มีส่วนได้รับผลประโยชน์จากการดำเนินงานกลุ่ม

1.8 ระดับการมีส่วนร่วม

ศะนิงนิจ ศรีบัวเอี่ยม และคณะ (2545:67) การให้ประชาชนมีส่วนร่วมนั้น สามารถทำได้หลายระดับขึ้นอยู่กับรัฐบาลแต่ละยุคว่าจะให้ความสำคัญต่อประชาชนมากน้อยต่างกัน คือ

1. ประชาชนเป็นผู้ใช้อำนาจ หมายถึง ให้ประชาชนเข้าจัดการเอง โดยไม่มีการติดต่อกับรัฐบาลก่อน ซึ่งอาจมีการโต้ตอบจากรัฐบาล ตัวอย่างเช่น การตั้งศาลเตี้ย การเดินขบวน การเข้ายึดสถานที่ราชการเพื่อเรียกร้องความเป็นธรรม เป็นต้น

2. ประชาชนและรัฐบาลร่วมกันแก้ปัญหา โดยมีอำนาจเท่าเทียมกัน เช่น โครงการทำความสะอาดหมู่บ้าน การสร้างถนน และการขุดบ่อน้ำในหมู่บ้าน เป็นต้น

3. ประชาชนเป็นที่ปรึกษา หมายถึง รัฐบาลขอความคิดเห็นจากประชาชน และตั้งใจที่จะกระทำตามความคิดเห็นนั้น แต่ก็ยังมีอำนาจที่จะได้รับความความคิดเห็นนั้น ไปปฏิบัติ ตัวอย่างเช่น การแต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อการประสานงานระหว่างประชาชนและส่วนราชการ การแต่งตั้งคณะกรรมการที่ปรึกษาการประชุมกลุ่มย่อยเพื่อรับฟังความคิดเห็นของประชาชนเฉพาะกลุ่ม เป็นต้น

4. ประชาชนแสดงความคิดเห็น รัฐบาลให้โอกาสประชาชนได้แสดงความคิดเห็นในบางเรื่อง แต่มักจะไม่นำความคิดเห็นไปปฏิบัติ และยังมีอำนาจที่จะไม่รับฟังความคิดเห็นนั้น ตัวอย่างเช่น การประชุมใหญ่ที่ให้โอกาสประชาชนได้แสดงความคิดเห็น การขอความคิดเห็นในกฎระเบียบที่กำลังจะนำออกมาใช้

5. ประชาชนรับทราบ เป็นการแถลงข่าวสารและ/หรือมติของรัฐบาลให้ประชาชนได้ทราบ ประชาชนอาจมีปฏิกิริยาโต้ตอบหรือไม่ก็ได้ เช่น การแถลงถึงโครงการต่างๆ ที่รัฐบาลได้มีมติให้ดำเนินการ การริเริ่มกฎหมายต่างๆ และการเวนคืนที่ดิน เป็นต้น

6. รัฐบาลใช้อำนาจ กล่าวคือ รัฐบาลใช้อำนาจจัดการโดยไม่แจ้งให้ประชาชนทราบล่วงหน้า ตัวอย่างเช่น การสืบสวนจับกุมผู้กระทำผิดกรณีต่างๆ โดยไม่แจ้งให้ทราบล่วงหน้า

อรรถย กักพล (2552:24-25) ได้แบ่งระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนไว้ 5 ชั้น

1. การมีส่วนร่วมในระดับเสริมอำนาจให้ประชาชน เป็นขั้นที่ให้บทบาทประชาชนในระดับที่สูงสุด เพราะให้ประชาชนเป็นผู้ตัดสินใจด้วยตนเอง

2. การมีส่วนร่วมในระดับสร้างความร่วมมือ เป็นการให้บทบาทของประชาชนในระดับสูง

3. การมีส่วนร่วมในระดับเข้ามามีบทบาท เป็นลักษณะการเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมทำงานตลอดกระบวนการตัดสินใจ

4. การมีส่วนร่วมในระดับฟังความคิดเห็น เป็นลักษณะการให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการให้ข้อมูล ข้อเท็จจริง ความรู้สึกและความคิดเห็นประกอบการตัดสินใจ

5. การมีส่วนร่วมในระดับให้ข้อมูลข่าวสาร เป็นการมีส่วนร่วมของประชาชนในระดับต่ำที่สุด บทบาทของประชาชนน้อยมากเพียงแต่รับทราบว่าจะเกิดอะไรที่ไหน

1.9 อุปสรรคของการมีส่วนร่วม

ภัสสุรีย์ คุณกลาง (2546) ได้จำแนกอุปสรรคออกได้เป็น 3 ระดับ คือ

1. อุปสรรคที่เกิดจากหน่วยงานของรัฐ เนื่องจากรัฐเป็นแหล่งรวมศูนย์อำนาจในด้านกฎหมาย และนโยบายที่ส่งผลกระทบต่อประชาชนโดยตรง เพราะประชาชนไม่มีโอกาสได้รับรู้กระบวนการในทางแผนและตัดสินใจเข้าไปมีส่วนร่วมในการพัฒนา เจ้าหน้าที่ของรัฐยังมีความเคยชินกับระบบราชการที่ใช้ภาษาทางวิทยาศาสตร์แล้วตีความว่า ประชาชนทุกคนต้องเข้าใจในการประเมินผลของเจ้าหน้าที่ ส่วนรัฐก็มีความคิดว่าโครงการ หรือกิจกรรมต้องบรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้โดยไม่คำนึงถึงการพัฒนาคอนในชุมชน และเปิดโอกาสให้ประชาชนรับรู้ หรือเกี่ยวข้องแต่อย่างใด สำหรับการสับเปลี่ยนโยกย้ายตำแหน่ง และประสิทธิภาพความรับผิดชอบต่องานพัฒนาของเจ้าหน้าที่จะส่งผลกระทบต่อชุมชนโดยตรง

2. อุปสรรคที่เกิดจากชุมชน เนื่องจากการพัฒนาที่ผ่านมาชุมชนยังขาดความพร้อมและมีข้อบกพร่องในหลายประการ เช่น การขาดองค์กรท้องถิ่นที่เหมาะสมจึงขาดผู้อุทิศตนและเวลาแก่งานชุมชนอย่างเต็มที่ จนขาดทักษะการทำงาน และขาดการติดต่อสื่อสารที่ดี นับเป็นอุปสรรคประการหนึ่งที่ทำให้ประชาชนได้รับความรู้ไม่เพียงพอ ก่อให้เกิดความไม่เข้าใจกันและทำให้กลุ่มแตกแยกในที่สุด อนึ่งความแตกต่างกันในการกำหนดความต้องการ การลำดับความสำคัญ และการแบ่งสรรหาทรัพยากรในชุมชน ส่วนการทุจริตและความยากจนนับเป็นอุปสรรคทำให้ประชาชนขาดโอกาสเรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ และการไม่ได้รับผลตอบแทนอย่างชัดเจน เช่นกัน

3. อุปสรรคที่เกิดจากสังคม จะเกิดขึ้นในระดับความสัมพันธ์ของสังคมซึ่งพิจารณาได้ใน 3 ทางคือ ด้านการเมือง ด้านกฎหมาย และระบบราชการ ซึ่งผลจากอุปสรรคทั้ง 3 ด้าน จะก่อผลให้เกิดกิจกรรมการมีส่วนร่วมของประชาชนไม่ได้

ปรีชาดี วลัยเสถียร และคณะ (2552:234) ปัญหาส่วนใหญ่ที่พบจะเป็นปัญหาด้านนโยบายของรัฐที่เกี่ยวกับการขาดการรับฟังความคิดเห็นและกระบวนการทำงานร่วมกับภาคประชาชน ปัญหาด้านโครงสร้างสังคมไทย ปัญหาด้านเงินทุน ฯลฯ

2. แนวคิดทั่วไปเกี่ยวกับการป้องกันปัญหายาเสพติด

แนวคิดและทิศทางการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 8 (พ.ศ.2540-2544)

การป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจฯ ฉบับที่ 8 ยังคงใช้ยุทธศาสตร์การลดปริมาณยาเสพติด ควบคู่ไปกับการลดความต้องการการใช้ยาเสพติด สำหรับการแก้ไขปัญหายาในพื้นที่ให้ดำเนินการในลักษณะผสมผสานระหว่างมาตรการป้องกันยาเสพติด มาตรการบำบัดและฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยา มาตรการปราบปรามยาเสพติด และมาตรการควบคุมพืชเสพติดตามสภาพปัญหาในพื้นที่ และให้ประชาชนทุกกลุ่มมีส่วนร่วมในการดำเนินการ (อารีรัตน์ ภู่อิม 2540:21)

2.1 แนวทางและวิธีการป้องกันยาเสพติด

2.1.1 ความหมาย “การป้องกันยาเสพติด” (สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด 2552:56)

การป้องกันยาเสพติด หมายถึง กระบวนการที่ดำเนินการล่วงหน้า โดยการอบรม เลี้ยงดู ให้การศึกษาข้อมูลข่าวสารและความรู้ทั้งในระบบโรงเรียน นอกโรงเรียนและการศึกษาตามอัธยาศัยแก่กลุ่มเป้าหมายอย่างต่อเนื่องและสัมพันธ์กันในเรื่องคุณภาพชีวิต ยา และยาเสพติด การป้องกันตนเอง ครอบครัวและชุมชนให้รอดพ้นจากยาเสพติดด้วยวิธีการต่างๆ เพื่อเป็นการสร้างภูมิคุ้มกันแก่บุคคลให้มีความสามารถที่จะเผชิญหน้ากับปัญหาและอุปสรรค และเหตุการณ์ต่างๆ ที่ผ่านเข้ามาในช่วงชีวิต รวมทั้งการปรับปรุงสภาพแวดล้อมใกล้ตัวที่มีส่วนผลักดันให้กลุ่มเป้าหมายไปใช้ยาเสพติด

2.1.2 ระดับของการป้องกันยาเสพติด (สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด 2552:56)

1. การป้องกันขั้นต้น (Primary prevention) อันนำไปสู่การเริ่มทดลองใช้ยาเสพติด ด้วยการจัดกิจกรรมให้ความรู้เกี่ยวกับยาเสพติด และผลกระทบของยาเสพติดที่มีต่อพฤติกรรมของคน ตลอดจนมุ่งเสริมสร้างกิจกรรมทางเลือกที่เหมาะสมเพื่อเบี่ยงเบนบุคคลออกจากการใช้ยาเสพติด

2. การป้องกันระดับที่ 2 (Secondary prevention) การทำกิจกรรมใด ๆ ที่จะแทรกเข้ามาในช่วงเวลาที่คนได้ทดลองใช้ยาแล้วและกำลังจะติดยาแต่ยังไม่ติด เป็นผู้ที่มีความเสี่ยงในการติดยาสูง การจัดกิจกรรมระดับนี้เป็นการให้ข้อมูลที่ถูกต้องเกี่ยวกับการใช้ยา การให้คำปรึกษา ตลอดจนการเฝ้าระวังรักษาอาการที่ป่วยไข้ที่เป็นผลจากการใช้ยาเสพติด

3. การป้องกันระดับที่ 3 (Tertiary prevention) การหยุดพฤติกรรมและผลร้ายจากการติดยาเสพติด โดยกระบวนการบำบัดรักษา และฟื้นฟูสมรรถภาพร่างกายและจิตใจของผู้ติดยาเสพติด หมายรวมถึงการป้องกันการติดยาเสพติดซ้ำ

2.1.3 แนวคิดในการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด (สำนักงาน

คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด 2552:57)

1. มุ่งพัฒนาตัวบุคคล

ให้ความสำคัญกับการสร้างศักยภาพและคุณภาพชีวิตของคน เพื่อให้มีความสามารถในการดำรงชีวิตได้อย่างมีคุณภาพภายใต้สภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไป บุคคลสามารถตัดสินใจแก้ไขปัญหาระยะยาวได้โดยไม่ต้องพึ่งพายาเสพติด แม้ว่าจะมียาเสพติดแพร่ระบาดอยู่ (Self Control) กระบวนการพัฒนาเพื่อให้คนมีภูมิคุ้มกันจากยาเสพติดจึงควรเป็นการดำเนินการระยะยาวโดยเริ่มต้นจากการเตรียมความพร้อมของพ่อแม่

2. กำหนดพื้นที่และกลุ่มประชากรเป้าหมายในการดำเนินงาน

เนื่องจากทรัพยากรที่จะดำเนินการค่อนข้างจำกัด ทั้งงบประมาณ และบุคลากร จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งในการกำหนดพื้นที่เป้าหมายดำเนินงานให้ชัดเจน

3. ผสมผสานมาตรการในการดำเนินงาน

เป็นผลจากการวิเคราะห์สภาพปัญหาในพื้นที่และกลุ่มเป้าหมาย ค้นหาสาเหตุและผลกระทบที่เกิดจากปัญหา เพื่อกำหนดทางเลือกใช้มาตรการที่เหมาะสมในการจัดการกับปัญหา

4. กำหนดหน่วยงานรับผิดชอบการดำเนินงาน

ระดมหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐบาล ภาคเอกชน และองค์กรพัฒนาเอกชน ให้เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงาน กำหนดบทบาทหน้าที่ที่ชัดเจนตามความถนัดและสอดคล้องกับภารกิจปกติ

5. ดำเนินงานในลักษณะองค์รวมแบบบูรณาการ

พัฒนางานปกติที่หน่วยงานต่างๆ ดำเนินการกันอยู่ มิใช่งานพิเศษหรืองานฝากที่แยกส่วนออกมาดำเนินการเป็นการเฉพาะตามงบประมาณที่ได้รับการจัดสรร

6. มุ่งเน้นการมีส่วนร่วมของประชาชน หรือกลุ่มเป้าหมายที่เกี่ยวข้อง

การส่งเสริมและสนับสนุนให้ประชาชนหรือกลุ่มเป้าหมายที่เกี่ยวข้อง ได้เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหาสุขภาพจิตในทุกกระบวนการ ตั้งแต่การศึกษาปัญหา วางแผนในการดำเนินงาน และตัดสินใจพิจารณาทางเลือก ตลอดจนร่วมดำเนินงานปรับปรุงวิธีดำเนินงานให้มีประสิทธิภาพ และติดตามประเมินผลการดำเนินงาน

7. การสร้างเอกภาพในการดำเนินงาน

เพื่อป้องกันการเกิดความซ้ำซ้อนในการดำเนินงาน จึงมีความจำเป็นที่ต้องประสานแผนการดำเนินงานป้องกันยาเสพติดของหน่วยงานต่างๆ ภายใต้กรอบยุทธศาสตร์

8. การระดมทรัพยากรของหน่วยงานภาครัฐบาลและเอกชนเข้ามามีส่วนร่วม

เนื่องจากงบประมาณปกติที่ได้รับจัดสรรจากรัฐบาลมีจำนวนค่อนข้างจำกัด และไม่เพียงพอสำหรับการดำเนินงานกับกลุ่มเป้าหมายต่างๆ การสร้างความเข้าใจถึงวัตถุประสงค์ของงานและโครงการต่างๆ ในด้านการป้องกันยาเสพติดให้กับองค์กรธุรกิจเอกชน นับเป็นส่วนสำคัญที่จะทำให้การดำเนินงานมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

9. ให้ความสำคัญกับภูมิปัญญาท้องถิ่น

ภูมิปัญญาชาวบ้านและของผู้ปฏิบัติในแต่ละชุมชน หรือภูมิปัญญาท้องถิ่น ซึ่งได้รับการค้นค้น ทดลองใช้ปรับปรุง พัฒนาซ้ำอีกจากรากเหง้าของปัญหา เพื่อให้เหมาะสมกับการป้องกันและแก้ไขปัญหาสุขภาพจิตในพื้นที่ จึงควรมีการศึกษา เผยแพร่ และประยุกต์ใช้ต่อไป

2.2 แนวทางและวิธีการป้องกันยาเสพติดในชุมชน

2.2.1 สภาพปัญหาสุขภาพจิตในชุมชน (สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด 2552:74)

ผลของการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมในช่วง 3 ทศวรรษที่ผ่านมาได้ก่อให้เกิดความเปลี่ยนแปลงทางสังคมเศรษฐกิจของประเทศความเปลี่ยนแปลงสำคัญที่เกิดขึ้นคือ โครงสร้างทางการผลิตของประเทศได้เปลี่ยนจากการเกษตรสู่ความเป็นอุตสาหกรรม สังคมชนบทเปลี่ยนเป็นสังคมเมืองก่อให้เกิดความเปลี่ยนแปลงในวิถีชีวิตและค่านิยมของคนในสังคม การเปลี่ยนแปลงดังกล่าวได้ก่อให้เกิดปัญหาสุขภาพจิตซึ่งเป็นปัญหาสังคมที่มีองค์ประกอบสำคัญของปัญหาอันได้แก่ คน ยาเสพติด และสิ่งแวดล้อม โดยมีผลการสำรวจประเมินปฏิบัติการรวมพลังไทย ขจัดภัยยาเสพติด ร่วมเทิดไถ่องค์ราชันระยะที่ 2 (มี.ค.-พ.ค.50) ของศูนย์วิจัยเอแบคฯ มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ รายงานว่าสถานการณ์ปัญหาสุขภาพจิตในภาพรวมของหมู่บ้าน/ชุมชนในระดับ “รุนแรง” อยู่ที่ร้อยละ 7.2 เพิ่มขึ้นจากเดิมร้อยละ 1.5 เมื่อเทียบกับผลการสำรวจฯ ระยะ 1 (ธ.ค.49 - ก.พ.50)

ประชาชนประมาณ 1 ใน 4 (ร้อยละ 28.3 ระบุว่า เคยพบเห็น/รับรู้ว่ามีแหล่งมั่วสุมเสพยาเสพติดในหมู่บ้าน/ชุมชนของตน)

2.2.2 แนวทางการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในชุมชน

(สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด 2552:75)

มุ่งเน้นการดำเนินงาน โดยสนับสนุนให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดด้วยมาตรการที่เหมาะสมสำหรับปัญหาในแต่ละพื้นที่ เป้าหมาย เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดในการดำเนินการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดตามแนวคิดดังกล่าว จึงควรดำเนินการ ดังนี้

1. กำหนดพื้นที่เป้าหมายในการดำเนินงาน การวิเคราะห์จำแนกลักษณะของพื้นที่และปัญหาที่เกิดขึ้นในพื้นที่เพื่อกำหนดมาตรการที่เหมาะสมในการดำเนินงานต่อไป
2. กำหนดมาตรการในการดำเนินงานในลักษณะผสมผสาน เพราะในอดีตการใช้มาตรการใดๆ เพียงมาตรการเดียวไม่สามารถทำให้เกิดประสิทธิภาพในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดได้
3. ดำเนินงานในลักษณะองค์รวมแบบบูรณาการ การป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดจะมีประสิทธิภาพต่อเนื่องและยั่งยืนได้ ก็ต่อเมื่อมีการดำเนินงานในลักษณะบูรณาการเข้าไปในการกิจปกติที่หน่วยงานต่างๆ ดำเนินการอยู่
4. การมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ที่ผ่านมารัฐเป็นผู้มีบทบาทในการเข้าไปดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด โดยประชาชนในพื้นที่ไม่มีส่วนเกี่ยวข้องในการดำเนินงานนั้น ทำให้การดำเนินงานไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร แนวคิดของการให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงาน โดยการจัดตั้งและพัฒนาองค์กรของประชาชนให้มีศักยภาพที่เข้มแข็ง ลดบทบาทของรัฐลง โดยรัฐเป็นผู้ส่งเสริมและสนับสนุนการดำเนินงาน
5. ระดมทรัพยากรบุคคลของหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชนเข้ามามีส่วนร่วม โดยการประสานงานและส่งเสริมให้หน่วยงานทั้งภาครัฐบาลและเอกชนที่มีบทบาทเกี่ยวข้องกับการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด การประสานความร่วมมือดังกล่าวจะต้องดำเนินการอย่างใกล้ชิดและกำหนดบทบาทในการดำเนินงานอย่างเหมาะสมให้กับหน่วยงานภาครัฐบาลและภาคเอกชน ซึ่งจะทำให้การดำเนินงานขยายตัวกว้างขวางและครอบคลุมชุมชนที่มีปัญหายาเสพติดสามารถพัฒนาเป็นเครือข่ายครอบคลุมพื้นที่ทั่วประเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3. ความรู้เกี่ยวกับยาบ้า

3.1 ความหมายของยาเสพติดให้โทษ

องค์การอนามัยโลก (World Health Organization : WHO) ให้ความหมายว่า ยาเสพติด หมายถึง สิ่งที่เสพเข้าไปแล้วจะเกิดความต้องการทั้งทางร่างกายและจิตใจต่อไปโดยไม่สามารถหยุดเสพ และจะต้องเพิ่มปริมาณมากขึ้นเรื่อยๆ จนในที่สุดจะทำให้เกิดโรคร้ายไข้เจ็บต่อร่างกายและจิตใจขึ้น

องค์การสหประชาชาติ ให้ความหมายว่า ยาเสพติด หมายถึง สารใดๆ ที่เกิดขึ้นตามธรรมชาติหรือได้จากธรรมชาติ หรือจากการสังเคราะห์ที่มีผลต่อจิตใจและระบบประสาท

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542 ให้ความหมายว่า ยาเสพติด หมายถึง ยาหรือสารเคมี ซึ่งเมื่อเสพหรือฉีดเข้าสู่ร่างกายติดต่อกันชั่วระยะเวลาหนึ่งก็จะติดก้อให้เกิดพิษเรื้อรัง ทำให้ร่างกายและจิตใจเสื่อมโทรม เช่น ฝิ่น กัญชา เฮโรอีน ยานอนหลับ สุรา

พระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ.2522 มาตรา 4 แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ (ฉบับที่ 20) พ.ศ.2528 มาตรา 4 ให้ความหมาย ยาเสพติดให้โทษ สารเคมีหรือวัตถุชนิดใดๆ ซึ่งเมื่อเสพเข้าสู่ร่างกายไม่ว่าจะโดยรับประทาน ดม สูบ ฉีด หรือด้วยประการใดๆ แล้วทำให้เกิดผลต่อร่างกายและจิตใจในลักษณะสำคัญ เช่น ต้องเพิ่มขนาดการเสพเรื่อยๆ มีอาการนอนยาเมื่อขาดยา มีความต้องการเสพทั้งร่างกายและจิตใจอย่างรุนแรงอยู่ตลอดเวลา (สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด, 2552:1)

3.2 ความหมายของยาบ้า

ยาบ้า หรือแอมเฟตามีน เป็นยาที่มีฤทธิ์กระตุ้นประสาท ระยะแรกจะออกฤทธิ์ทำให้ร่างกายตื่นตัว หัวใจเต้นเร็ว ความดันโลหิตสูง ใจสั่น ประสาทตึงเครียด แต่เมื่อหมดฤทธิ์ยาจะรู้สึกอ่อนเพลียมากกว่าปกติ ประสาทล้า ทำให้การตัดสินใจช้าและผิดพลาด ถ้าใช้ติดต่อกันเป็นเวลานานจะทำให้สมองเสื่อม ประสาทหลอน เห็นภาพลวงตา หวาดระแวง คลุ้มคลั่ง (สำนักพัฒนาการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด, 2552 : 3)

3.3 ประวัติของยาบ้า

การใช้ยากระตุ้นสมองมีมาเป็นเวลานานในประวัติศาสตร์แพทย์ชาวจีนได้ใช้มะฮื่อเอ็ง (Ma-huang) เป็นยารักษาโรคนานกว่า 5 พันปี สารเคมีในพืชมะฮื่อเอ็ง คือ อีเฟดริน (ephedrine) ดร.เอเดเลา (Edellau) เป็นผู้สังเคราะห์แอมเฟตามีนได้เป็นคนแรกในปี ค.ศ.1879 และทราบเพียงว่ายามีฤทธิ์ขยายหลอดลม จนถึงปี ค.ศ.1933 จึงเพิ่งทราบว่ายาที่มีฤทธิ์กระตุ้นสมองด้วยโดยทำให้เกิดอารมณ์สนุกสนาน หายอ่อนเพลีย เพิ่มประสิทธิภาพในการทำงาน มีผลละกำลัง และทำ

ให้เบื่อบำรุงอาหาร มีการใช้ แอมเฟตามีนในสงครามโลกครั้งที่ 2 และในสงครามเวียดนาม เพื่อให้ทหารตื่นตัวอยู่ตลอดเวลาในระหว่างอยู่ในสนามรบรวมทั้งมีผลกำลัง

ได้มีการแพร่ระบาดของแอมเฟตามีนในประเทศญี่ปุ่น สวีเดนและอเมริกา ในปี ค.ศ. 1950 และ 1960 ซึ่งในช่วงเวลาดังกล่าวอัตราของพฤติกรรมรุนแรงของประชากรจะเพิ่มสูงขึ้นด้วยพร้อมกับมีพัฒนาการของวัฒนธรรมของการเสพยา ในช่วงนั้นพบว่าผู้เสพยาแอมเฟตามีนจำนวนหนึ่งจะเป็นผู้ติดยาอื่นอยู่ก่อน และได้รับแอมเฟตามีนจากแพทย์เพื่อให้หยุดเสพยาอื่น บางรายคิดว่าการเสพยาแอมเฟตามีนดีกว่าเนื่องจาก ราคาถูก หาง่าย ไม่ผิดกฎหมายและทำให้มีผลกำลังสามารถไปก่อเหตุวุ่นวายหรือก่อการจลาจลตามถนนได้รุนแรง แต่ภายหลังต่อมาผู้เสพยาเกิดอาการวิกลจริตกันมาก เช่น หวาดระแวงว่ามีคนจะมาทำร้าย จึงทำให้จำนวนผู้เสพยาลดลง (สมภพ เรื่องตระกูล, 2543:49-50)

3.4 ลักษณะของยาบ้า

ยาบ้า มีลักษณะเป็นยาเม็ดกลมแบนขนาดเล็ก เส้นผ่าศูนย์กลางประมาณ 6-8 มิลลิเมตร ความหนาประมาณ 3 มิลลิเมตร น้ำหนักเม็ดยาประมาณ 80-100 มิลลิเมตรมีสีต่างๆ กัน เช่น สีส้ม สีน้ำตาล สีม่วง สีชมพู สีเทา สีเหลืองและสีเขียว มักมีสัญลักษณ์ปรากฏอยู่บนเม็ดยา ได้แก่ พ M TG WY R 99 หรืออาจเป็นลักษณะของเส้นแบ่งครึ่งเม็ด เป็นต้นซึ่งลักษณะเหล่านี้ อาจปรากฏบนเม็ดยาด้านหนึ่งหรือทั้งสองด้านหรืออาจเป็นเม็ดเรียบทั้งสองด้านก็ได้ ในยาบ้า 1 เม็ด จะประกอบด้วยเมทแอมเฟตามีน ประมาณ 30 เปอร์เซ็นต์ คาเฟอีน ประมาณ 60 เปอร์เซ็นต์ แป้ง และสารอื่นๆ ประมาณ 10 เปอร์เซ็นต์ (สำนักพัฒนาการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด, 2552: 4)

3.5 สาเหตุการติดยาบ้า

การติดยาเสพติดเป็นโรคทางสังคมที่ซับซ้อนมาก เพราะภาวะการติดยาเสพติด เกิดจากความสัมพันธ์เชื่อมโยงระหว่าง 3 ปัจจัยหลัก (สำนักพัฒนาการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด, 2552 : 4)

1. บุคคล คือ วุฒิภาวะ อารมณ์ ทักษะคิด-ตัดสินใจ และทักษะในการจัดการชีวิต เช่น ความถนัดตนเอง ไม่เห็นคุณค่าตนเอง เหนงต้องการการยอมรับจากเพื่อนอย่างมาก ขาดทักษะการจัดการความเครียด ขาดทักษะการปฏิเสธ ขาดทักษะการตัดสินใจ เป็นต้น

2. สารหรือตัวยา คือ ฤทธิ์ของสารในยาเสพติด เช่น ทำให้มีอารมณ์สดชื่นมีความสุขทุกขในโลกของความเป็นจริงช่วงขณะ เป็นต้น

3. สิ่งแวดล้อม คือ สภาพที่บุคคลดำรงอยู่ เช่น ภาวะขาดรักในครอบครัว ค่านิยมของกลุ่มเพื่อนที่มองการใช้ยาเสพติดเป็นการแสดงความกล้า ภาวะในชุมชน สังคม อาทิ มีโอกาสเข้าถึงยาเสพติดได้ง่าย เห็นการเสพยาเสพติดเป็นปกติในชีวิตประจำวัน เป็นต้น

3.6 โทษของยาบ้า (สำนักพัฒนาการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด, 2543:14)

1. **โทษที่ได้รับ** เมื่อเสพเข้าสู่ร่างกาย ระยะเวลาจะออกฤทธิ์ทำให้ร่างกายตื่นตัว หัวใจเต้นเร็ว ความดันโลหิตสูง ใจสั่นประสาทตึงเครียด แต่เมื่อหมดฤทธิ์ยาจะรู้สึกอ่อนเพลีย มากกว่าปกติประสาททำให้การตัดสินใจช้าและผิดพลาดเป็นเหตุให้เกิดอุบัติเหตุร้ายแรงได้ ถ้าใช้ติดต่อกันเป็นเวลานานจะทำให้สมองเสื่อม เกิดอาการประสาทหลอน เห็นภาพลวงตา หวาดระแวง คลุ้มคลั่ง เสียสติเป็นบ้าอาจทำร้ายตนเองและผู้อื่นได้หรือในกรณีที่ได้รับยาในปริมาณมากจะไปกดประสาท และระบบการหายใจทำให้หมดสติและถึงแก่ความตายได้

2. **โทษทางกฎหมาย** จัดเป็นยาเสพติดให้โทษประเภท 1 ตามพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ.2522

3.7 ผลกระทบของการเสพยาบ้า

ผลกระทบของการเสพยาบ้า หรือเมทแอมเฟตามีน ต่อการดำรงชีวิตประจำวันในสภาพสังคมปัจจุบัน แบ่งออกเป็น 4 ประเด็นดังนี้ (สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด 2547:52-53)

1. ต่อผู้เสพเอง

- 1.1 ทำให้สุขภาพทรุดโทรมมีโรคแทรกต่างๆ เกิดขึ้น เช่น ตับแข็ง วัณโรค โรคผิวหนัง
- 1.2 เสี่ยงเศรษฐกิจของตน โดยต้องเสียเงินเพื่อซื้อหายามาเสพให้ได้
- 1.3 เป็นบุคคลไร้สมรรถภาพทั้งร่างกายและจิตใจ เฉื่อยชา เกียจคร้าน บางคนทำงานไม่ได้
- 1.4 บุคลิกภาพไม่ดี มีพฤติกรรมที่เปลี่ยนไปในทางที่ไม่ดีและอาจประสบอุบัติเหตุได้ง่าย
- 1.5 มีโทษตามกฎหมาย

2. ต่อครอบครัว

- 2.1 ความรับผิดชอบต่อครอบครัวหรือญาติพี่น้องหมดไป ครอบครัวหมดความสุข และเป็นภาระต่อบุคคลในครอบครัว รวมทั้งทั้งภาระหนักให้ครอบครัวหากต้องพิการหรือเสียชีวิต
- 2.2 ทำความเดือดร้อนให้ครอบครัว และความสูญเสียทางด้านเศรษฐกิจของครอบครัว

3. ต่อสังคมหรือชุมชน

3.1 เป็นที่รังเกียจของสังคมหรือชุมชน ไม่มีใครอยากคบด้วย เข้าสังคมไม่ได้

3.2 เป็นผู้ก่อคดีจี้ปล้น เพราะผู้ติดยาต้องพยายามทุกวิถีทางที่จะให้ได้ยา ซึ่งช่วงแรกๆ อาจขอยืมเพื่อน แต่ต่อมาเพื่อนไม่ให้ยืม เพราะยืมแล้วไม่ใช้ในที่สุดก็ต้องลักขโมยของในบ้านไปขายเพื่อหาเงินมาซื้อและนานๆ เข้าก็ต้องลักขโมยของผู้อื่น ไปขายหรือวิ่งราวชาวบ้าน ในที่สุดอาจถึงขั้นจี้ชิงทรัพย์ ซึ่งพบข่าวในหน้าหนังสือพิมพ์บ่อยๆ

4. ต่อประเทศชาติ

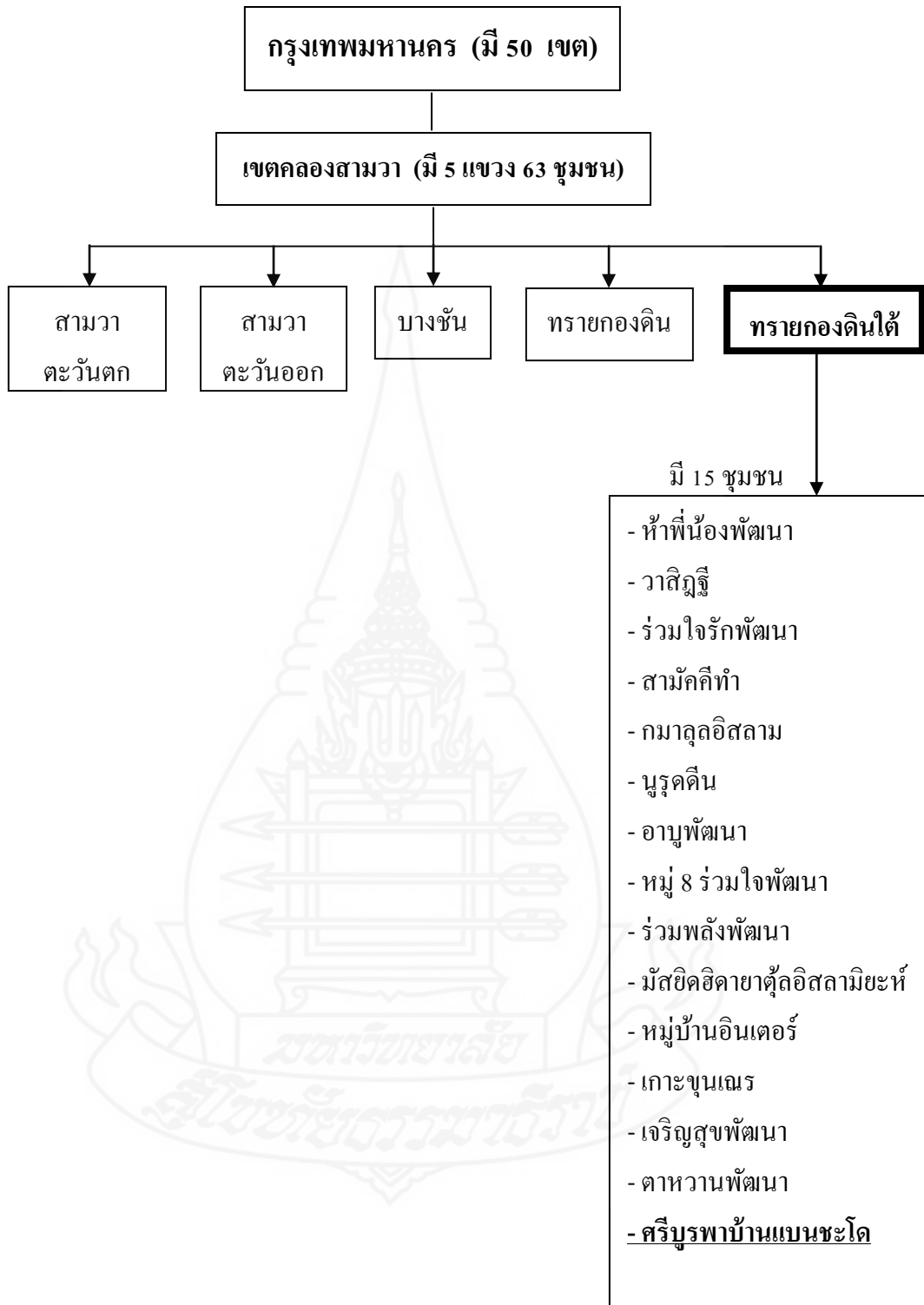
4.1 ทำลายเศรษฐกิจของชาติเพราะผู้ติดยาคนหนึ่งจะต้องเสียค่าใช้จ่ายประมาณ 50 บาทต่อวัน ถ้า 5 แสนคนจะประมาณ 25 ล้านบาทต่อวัน หรือ 750 ล้านบาทต่อ 1 เดือน หรือ 9 พัน ล้านบาทต่อปี ซึ่งเงินจำนวนนี้สามารถนำไปพัฒนาประเทศในด้านต่าง ๆ ได้อย่างมากมาย แต่กลับต้องมาสูญเสียไปอย่างน่าเสียดาย

4.2 บ่อนทำลายความมั่นคงของประเทศ ผู้ติดยาจะมีสุขภาพทรุดโทรมทั้งร่างกายและจิตใจตามฤทธิ์ของยา และมีความคิดว่าต้องมียาให้ได้เมื่อเวลาอยาก ฉะนั้น ถ้าประเทศใดมีเยาวชนติดยามากก็เป็นการบ่อนทำลายความมั่นคงของประเทศ นอกจากนั้นต้องระมัดระวังผู้ที่ไม่หวังดีต่อชาติ จะใช้ยาเป็นเครื่องมือเพื่อทำลายความมั่นคงของประเทศ

4. ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับชุมชนศรีบูรพาบ้านแบนชะโด

4.1 โครงสร้างชุมชนศรีบูรพาบ้านแบนชะโด แขวงทรายกองดินใต้ เขตคลองสามวา กรุงเทพมหานคร

ชุมชนศรีบูรพาบ้านแบนชะโด เป็น 1 ใน 15 ชุมชนในแขวงทรายกองดินใต้ และเป็น 1 ใน 63 ชุมชนของเขตคลองสามวา กรุงเทพมหานคร เป็นชุมชนอยู่แถวชานเมืองของกรุงเทพมหานคร มีรอยต่อระหว่างเขตหนองจอกกับเขตคลองสามวา ปัจจุบันตั้งอยู่ที่ หมู่ 11 ซอยแบนชะโด 2 แขวงทรายกองดินใต้ เขตคลองสามวา กรุงเทพฯ ดังแสดงรายละเอียดดังนี้

ภาพที่ 2.1 โครงสร้างชุมชนศรีบูรพาท่านแบนชะโด

4.2 ข้อมูลชุมชนในแขวงทรายกองดินใต้ เขตคลองสามวา กรุงเทพมหานคร

ลำดับ ที่	ชื่อชุมชน	ที่ตั้งชุมชน	ครัวเรือน	ประชากร	ชาย	หญิง
1	ห้าพี่น้องพัฒนา	ซอยประชาร่วมใจ 69 ถนนประชาร่วมใจ	92	436	240	196
2	วาสิฎฐี	ซอยประชาร่วมใจ 65 ถนนประชาร่วมใจ	67	527	261	266
3	ร่วมใจรักพัฒนา	ซอยประชาร่วมใจ 49 ถนนประชาร่วมใจ	170	1,300	590	710
4	สามัคคีทำ	ซอยประชาร่วมใจ 52 ถนนประชาร่วมใจ	166	609	298	311
5	กมาลอุลอิสลาม	ซอยประชาร่วมใจ 48 ถนนประชาร่วมใจ	154	900	425	475
6	นุรุคดิน	ซอยประชาร่วมใจ 28,29 ถนนประชาร่วมใจ	56	281	131	150
7	อาบู่พัฒนา	ซอยประชาร่วมใจ 22 ถนนประชาร่วมใจ	90	700	300	400
8	หมู่ 8 ร่วมใจพัฒนา	ซอยประชาร่วมใจ 64 ถนนประชาร่วมใจ	112	450	200	250
9	ร่วมพลังพัฒนา	ซอยประชาร่วมใจ 12 ถนนประชาร่วมใจ	62	287	142	145
10	มัศยิดอียาคูตูลอิสลามียะห์ (แสนแสบ)	ซอยประชาร่วมใจ 7 ถนนประชาร่วมใจ	225	845	415	430
11	หมู่บ้านอินเตอร์	ซอยประชาร่วมใจ 11 ถนนประชาร่วมใจ	98	464	256	208
12	เกาะขุนเณร	ซอยประชาร่วมใจ 63 ถนนประชาร่วมใจ	180	1,125	520	605
13	เจริญสุขพัฒนา	ซอยประชาร่วมใจ 59 ถนนประชาร่วมใจ	64	250	92	158
14	ดาวหวานพัฒนา	ซอยประชาร่วมใจ 13 ถนนประชาร่วมใจ	105	469	230	239
15	ศรีบูรพาบ้านแบนชะโด	ซอยแบนชะโด 2 ถนนแบนชะโด	155	771	399	372

ตารางที่ 2.1 ข้อมูลชุมชนในแขวงทรายกองดินใต้ (ข้อมูล ณ วันที่ 31 มิถุนายน 2554)

4.3 จำนวนประชากรชุมชนศรีบูรพาบ้านเบนชะโด

4.3.1	มีจำนวนครัวเรือน	155	ครัวเรือน
4.3.2	มีประชากรทั้งหมด	771	คน
4.3.3	ชาย	399	คน
4.3.4	หญิง	372	คน

4.4 ลักษณะของชุมชน

สภาพทั่วไปเป็นท้องทุ่ง พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นพื้นที่เกษตรกรรม ไม่มีตลาดสด ไม่มีศูนย์การค้า ไม่มีห้างสรรพสินค้า ประชากรส่วนใหญ่มีอาชีพเกษตรกรรม เช่น ทำไร่ ทำนา ทำสวน เลี้ยงปลา เลี้ยงสัตว์ ฯลฯ และมีอาชีพเสริม คือ เย็บปักถักร้อยเสื้อผ้าชุดอิสลาม ประชาชนส่วนใหญ่นับถือศาสนาอิสลาม

4.5 การคมนาคม

ชุมชนศรีบูรพาบ้านเบนชะโด เป็นถนนลาดยางมะตอย ขนาด 2 ช่องจราจร สำหรับถนนเชื่อมภายในหมู่บ้านต่างๆ เป็นถนนลูกรัง มีรถประจำทางเข้า-ออก จำนวน 1 คัน ระหว่างชุมชนกับตลาดมินบุรี จะมีการเดินรถ 2 เที่ยวต่อวัน สำหรับนอกเวลาต้องใช้บริการของวินมอเตอร์ไซด์

4.6 อาณาเขตติดต่อพื้นที่

ทิศเหนือ	ติดต่อ	พื้นที่	ชุมชนทุ่งรวงทองพัฒนาเบนชะโด
ทิศใต้	ติดต่อ	พื้นที่	ชุมชนเกาะขุนเณร
ทิศตะวันออก	ติดต่อ	พื้นที่	ชุมชนห้าพี่น้องพัฒนา
ทิศตะวันตก	ติดต่อ	พื้นที่	ชุมชนวัดสุขใจ

ข้อมูลจากฝ่ายพัฒนาชุมชน สำนักงานเขตคลองสามวา กรุงเทพมหานคร ณ วันที่ 31 มีนาคม 2554

5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

มีงานวิจัยหลายชิ้นที่เสนอเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของชุมชน ดังนี้

บำรุง ถุงน้อย (2546) ศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดในพื้นที่เขตตำบลพลูตาหลวง จังหวัดชลบุรี พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดในพื้นที่เขตตำบลพลูตาหลวง จังหวัดชลบุรี ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง และยังพบอีกว่าอายุ และอาชีพของประชาชนที่แตกต่างกัน มีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดแตกต่างกัน

กิตติ แสงศิริ (2546) ศึกษาการมีส่วนร่วมในการป้องกันปัญหาเฝ้าของผู้นำชุมชนในจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ พบว่า การมีส่วนร่วมในการป้องกันปัญหาเฝ้าของผู้นำชุมชนอยู่ในระดับสูง เมื่อพิจารณารายด้านแล้ว พบว่า ผู้นำชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดนิทรรศการและการจัดกิจกรรมมากที่สุด รองลงมาคือ มีส่วนร่วมในการกำหนดเขตปลอดยาเสพติด และมีส่วนร่วมในการผลิตสื่อและการฝึกอบรม น้อยที่สุด ภูมิหลังผู้นำชุมชน ได้แก่ เพศ อายุ ประเภทของผู้นำชุมชน ระยะเวลาดำรงตำแหน่ง อาชีพ ระดับการศึกษา และประสบการณ์ในการป้องกันปัญหาเฝ้า มีผลต่อการมีส่วนร่วม ส่วนภูมิหลังผู้นำชุมชน ด้านรายได้ครอบครัว และความรู้ ความเข้าใจในปัญหาเฝ้า ไม่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการป้องกันปัญหาเฝ้าของผู้นำชุมชน

วาทัญญู รุ่งรัมย์ (2547) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด : ศึกษาเฉพาะกรณีสถานีตำรวจภูธรอำเภอเมืองจังหวัดยโสธร พบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด ได้แก่ อาชีพ ความเพียงพอของรายได้ การรับรู้ปัญหาเสพติด ความตระหนักในปัญหาเสพติด และภาวะผู้นำ

ลิลิตา ศรีสวัสดิ (2547) ศึกษาปัจจัยที่สัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติด: กรณีศึกษา จังหวัดสระบุรี พบว่า อายุ สมาชิกกลุ่มระยะเวลาอาศัยอยู่ในชุมชน และระยะเวลาดำรงตำแหน่งทางสังคมของประชาชนที่แตกต่างกัน มีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดแตกต่างกัน

วุฒิชัย สอนประสาน (2547) ศึกษาการมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาเฝ้าของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลจังหวัดราชบุรี พบว่า การมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาเฝ้าของสมาชิก โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ปรากฏว่า การมีส่วนร่วมในด้านการวางแผน และด้านการดำเนินการ อยู่ในระดับมาก ส่วนด้านการประเมินผลอยู่ในระดับปานกลาง ปัจจัยด้านตำแหน่ง ระยะเวลาที่ปฏิบัติงาน และการเข้ารับการอบรม มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาเฝ้า

ประมวล ศรีทอง (2547) ศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ศึกษากรณีกิ่งอำเภอดอนจาน จังหวัดกาฬสินธุ์ พบว่า ในภาพรวมการมีส่วนร่วมของประชาชนอยู่ในระดับมาก เนื่องจากพื้นที่ที่ทำการศึกษามีลักษณะเป็นสังคมชนบท ประชาชนอาศัยอยู่ในหมู่บ้าน ตำบลเป็นผู้ที่อาศัยอยู่ดั้งเดิม ครอบครัวมีลักษณะเป็นครอบครัวขยาย มีความสัมพันธ์ใกล้ชิด เกื้อกูลกัน เมื่อมีปัญหายาเสพติดแพร่ระบาดและกระทบต่อสังคมหมู่บ้าน ประชาชนในหมู่บ้านจึงตระหนักถึงโทษและพิษภัยของยาเสพติดร่วมกันพร้อมร่วมกันป้องกันและแก้ไขปัญหามาตั้งแต่ต้นเพศ อายุ ระดับการศึกษา รายได้ และอาชีพที่มั่นคง มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด

ดวงเดือน จุลกรานต์ (2548) ศึกษาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการดำเนินงานการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในชุมชนเมือง :กรณีศึกษาแขวงหิรัญบุรี เขตธนบุรี กรุงเทพมหานคร พบว่า การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในชุมชนเมือง ทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ด้านการมีส่วนร่วมในการประชุม ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล พบว่าการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนปัจจัยที่มีผลต่อระดับการมีส่วนร่วม ได้แก่ ระดับการศึกษา อาชีพ การได้รับความรู้จากการอบรมเกี่ยวกับการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด และการติดต่อประสานงานกับบุคคลอื่นภายนอก

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษา

การศึกษาในครั้งนี้เป็นวิธีการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนชุมชนศรีบูรพาบ้านเบนชะโด ในการป้องกันปัญหายาบ้า การเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมที่จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล และศึกษาปัญหา อุปสรรคและแนวทางในการส่งเสริมให้ประชาชนในชุมชนมีส่วนร่วมในการป้องกันปัญหายาบ้า โดยมีรายละเอียดการกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

1. ประชากรที่ศึกษา

การศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาประชากรทั้งหมด ได้แก่ ตัวแทนครัวเรือนในชุมชนศรีบูรพาบ้านเบนชะโด แขวงทรายกองดินใต้ เขตคลองสามวา กรุงเทพมหานคร ที่มีอายุตั้งแต่ 15 ปีขึ้นไป จำนวนทั้งสิ้น 155 ครัวเรือน รวมประชากรที่ศึกษา 155 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.1 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม ซึ่งผู้ศึกษาได้ศึกษาจากนักวิชาการและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยแบ่งเป็น 3 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 เป็นแบบการสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ครอบครัว ลักษณะคำถามเป็นแบบเลือกตอบ

ส่วนที่ 2 เป็นแบบการสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการป้องกันปัญหายาบ้า ลักษณะเป็นแบบคำถามปลายเปิด มาตรการประมาณค่า (Rating Scale) มี 4 ระดับ คือ น้อยที่สุด น้อย มาก มากที่สุด

การมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมากที่สุด	ให้	4	คะแนน
การมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก	ให้	3	คะแนน
การมีส่วนร่วมอยู่ในระดับน้อย	ให้	2	คะแนน
การมีส่วนร่วมอยู่ในระดับน้อยที่สุด	ให้	1	คะแนน

ส่วนที่ 3 เป็นแบบการสอบถามปัญหา อุปสรรค และแนวทางส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการป้องกันปัญหายาบ้า และข้อเสนอแนะ ลักษณะเป็นคำถามปลายเปิด

2.2 การสร้างและการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือเป็นแบบสอบถาม โดยมีขั้นตอน ดังนี้

1. ศึกษาทฤษฎี แนวคิด หลักการจากหนังสือ ตำรา เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการป้องกันปัญหายาบ้า
2. นำข้อมูลที่ได้จากการศึกษามาประมวลเพื่อกำหนดเป็นโครงสร้างของแบบสอบถามและขอบเขตของเนื้อหา
3. นำแบบสอบถามเสนอผู้เชี่ยวชาญทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 ท่าน ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญด้านกฎหมายเสพติด จำนวน 1 ท่าน ผู้เชี่ยวชาญด้านการเฝ้าระวังปัญหาเสพติด จำนวน 1 ท่าน และผู้เชี่ยวชาญในด้านการประสานงานภาคประชาชน จำนวน 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงตามเนื้อหา รายชื่อดังปรากฏในภาคผนวก
4. นำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงแก้ไขแล้ว ไปทดลองใช้ (Try out) กับประชากรชุมชนศรีบูรพาบ้านเบนชะโด ที่มีความใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน
5. นำแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาคำนวณหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยวิธีของ ครอนบาค (Cronbach) โดยใช้สัมประสิทธิ์อัลฟา ได้ค่าความเชื่อมั่น 0.9601
6. ได้แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ ซึ่งนำไปใช้เก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บข้อมูลด้วยตนเอง โดยมีขั้นตอน ดังต่อไปนี้

3.1 ประสานงาน กับผู้นำชุมชนศรีบูรพาบ้านเบนชะโด และกรรมการสถานศึกษาโรงเรียนบ้านเบนชะโด แขวงทรายทองดินใต้ เขตคลองสามวา กรุงเทพมหานคร

3.2 ขอความร่วมมือ ในการตอบแบบสอบถาม ซึ่งแจ้งรายละเอียดของแบบสอบถามให้ผู้นำชุมชนและกรรมการสถานศึกษาโรงเรียนบ้านเบนชะโด พร้อมทั้งส่งแบบสอบถามให้แก่ผู้นำชุมชน จำนวน 70 ชุด และกรรมการสถานศึกษาโรงเรียนบ้านเบนชะโด จำนวน 85 ชุด รวมทั้งสิ้นจำนวน 155 ชุด

3.3 เก็บรวบรวมแบบสอบถาม โดยได้รับกลับมา จำนวน 155 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100

3.4 ช่วงเวลาที่เก็บข้อมูล ระหว่างวันที่ 1 มกราคม 2553 – 31 มีนาคม 2553

3.5 ตรวจสอบแบบสอบถาม ให้ครบถ้วนถูกต้องทั้งหมดทุกส่วน

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อได้แบบสอบถามกลับคืนมาแล้วก็ได้ทำการตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามแล้วนำไปลงรหัสและทำการวิเคราะห์ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป มีสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ ดังนี้

1. การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของชุมชน ใช้ค่าความถี่และร้อยละ
2. การวิเคราะห์ข้อมูลในระดับการมีส่วนร่วมของชุมชนต่อการป้องกันปัญหา ยาบ้า ใช้ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและการจำแนกระดับการมีส่วนร่วม โดยนำค่าเฉลี่ยที่ได้ไปเปรียบเทียบกับคะแนนเฉลี่ยตามเกณฑ์ โดยใช้เกณฑ์ของเบสต์ (Best 1977:179) ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย 3.51-4.50 หมายถึง การมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมากที่สุด

คะแนนเฉลี่ย 2.51-3.50 หมายถึง การมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก

คะแนนเฉลี่ย 1.51-2.50 หมายถึง การมีส่วนร่วมอยู่ในระดับน้อย

คะแนนเฉลี่ย 1.00-1.50 หมายถึง การมีส่วนร่วมอยู่ในระดับน้อยที่สุด

3. การวิเคราะห์ข้อมูลปัญหา อุปสรรค และแนวทางส่งเสริมการมีส่วนร่วมด้วยการจัดระเบียบข้อมูลด้วยความถี่

4. เปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมในการป้องกันปัญหา ยาสูบของชุมชน โดยใช้ t - test สำหรับตัวแปรที่จำแนก 2 กลุ่ม และใช้ F - test สำหรับตัวแปรที่จำแนกตั้งแต่ 2 กลุ่มขึ้นไป ถ้าพบว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จะทดสอบเป็นรายคู่ โดยใช้วิธีการของ เชฟเฟ่ (Scheffe')

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาเรื่อง “การมีส่วนร่วมของชุมชนศรีบูรพาบ้านเบนชะโด ในการป้องกันปัญหายาบ้า” ผู้ศึกษาได้วิเคราะห์แบบสอบถาม จำนวน 155 ชุด และสามารถสรุปผลการวิเคราะห์ โดยแบ่งออกเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ปัจจัยส่วนบุคคล

ตอนที่ 2 ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนชุมชนศรีบูรพาบ้านเบนชะโด ที่มีต่อการป้องกันปัญหายาบ้า

ตอนที่ 3 เปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในชุมชนศรีบูรพาบ้านเบนชะโดที่มีต่อการป้องกันปัญหายาบ้า จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

ตอนที่ 4 ปัญหา อุปสรรค และแนวทางส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการป้องกันปัญหายาบ้า

ทั้งนี้ ผู้ศึกษาได้นำสัญลักษณ์ทางสถิติมาใช้ ดังนี้

N หมายถึง จำนวนกลุ่มตัวอย่าง

\bar{X} หมายถึง ค่าเฉลี่ยเลขคณิต (Mean)

SD หมายถึง ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

SS หมายถึง ผลบวกของส่วนเบี่ยงเบนยกกำลังสอง (Sum of Squares)

df หมายถึง ชั้นแห่งความเป็นอิสระ (Degree of Freedom)

MS หมายถึง ส่วนเบี่ยงเบนยกกำลังสองเฉลี่ย (Mean Squares)

F หมายถึง อัตราส่วนความแปรปรวนของฟิชเชอร์ (Fisher's Variance Ratio)

t หมายถึง การแจกแจงความถี่แบบที

p หมายถึง ความน่าจะเป็น (Probability) ที่ระดับความมีนัยสำคัญ

* หมายถึง มีนัยสำคัญที่ระดับ .05

ผลการศึกษามีดังนี้

ตอนที่ 1 ปัจจัยส่วนบุคคล

ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งเป็นประชาชนในชุมชนศรีบูรพา บ้านแบนชะโด ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ครอบครัว รายละเอียดดังตารางที่ 4.1-4.5

ตารางที่ 4.1 แสดงจำนวนและค่าร้อยละของปัจจัยส่วนบุคคลของประชาชนชุมชนศรีบูรพาบ้านแบนชะโด ด้านเพศ

เพศ	จำนวน	ร้อยละ
ชาย	31	20.00
หญิง	103	66.50
ไม่ระบุเพศ	21	13.50
รวม	155	100.00

จากตารางที่ 4.1 พบว่า เพศของผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ เป็นเพศหญิง จำนวน 103 คน (ร้อยละ 66.5) เป็นเพศชาย จำนวน 31 คน (ร้อยละ 20)

ตารางที่ 4.2 แสดงจำนวนและค่าร้อยละของปัจจัยส่วนบุคคลของประชาชนชุมชนศรีบูรพาบ้านแบนชะโด ด้านอายุ

อายุ	จำนวน	ร้อยละ
ต่ำกว่า 30 ปี	107	69.03
31-40 ปี	23	14.84
41-50 ปี	10	6.45
51- 60 ปี	14	9.03
ไม่ระบุอายุ	1	0.65
รวม	155	100.00

จากตารางที่ 4.2 พบว่า อายุของผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนใหญ่มีอายุ ต่ำกว่า 30 ปี จำนวน 107 คน (ร้อยละ 69.03) รองลงมาคืออายุ 31-40 ปี จำนวน 23 คน (ร้อยละ 14.84) อายุ 51- 60 ปี จำนวน 14 คน (ร้อยละ 9.03) และน้อยที่สุดคือ 41-50 ปี จำนวน 10 คน (ร้อยละ 6.45) และไม่ระบุอายุ จำนวน 1 คน (ร้อยละ 0.65)

ตารางที่ 4.3 แสดงจำนวนและค่าร้อยละของปัจจัยส่วนบุคคลของประชาชนชุมชนศรีบูรพาบ้านแบนชะโด ด้านระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	จำนวน	ร้อยละ
ไม่ได้เรียน	12	7.74
ประถมศึกษา	27	17.42
มัธยมศึกษาตอนต้น	34	21.94
มัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช.	3	1.93
ปวส./อนุปริญญา	75	48.39
ปริญญาตรี	2	1.29
อื่นๆ	2	1.29
รวม	155	100.00

จากตารางที่ 4.3 พบว่า ระดับการศึกษาของผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนใหญ่เรียนระดับ ปวส./อนุปริญญา จำนวน 75 คน (ร้อยละ 48.39) รองลงมา คือ มัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 34 คน (ร้อยละ 21.94) ประถมศึกษา จำนวน 27 คน (ร้อยละ 17.42) ไม่ได้เรียน จำนวน 12 คน (ร้อยละ 7.74) มัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช. จำนวน 3 คน (ร้อยละ 1.93) และน้อยที่สุด คือ ปริญญาตรี จำนวน 2 คน (ร้อยละ 1.29) อื่นๆ จำนวน 2 คน (ร้อยละ 1.29)

ตารางที่ 4.4 แสดงจำนวนและค่าร้อยละของปัจจัยส่วนบุคคลของประชาชนชุมชนศรีบูรพาบ้าน
แบนชะโด ด้านอาชีพ

อาชีพ	จำนวน	ร้อยละ
เกษตรกร	21	13.50
ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว	6	3.90
รับจ้าง	26	16.80
รับราชการ	0	0.00
อื่นๆ	102	65.80
รวม	155	100.00

จากตารางที่ 4.4 พบว่า อาชีพของผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ คือ มีอาชีพอื่นๆ จำนวน 102 คน (ร้อยละ 65.8) รองลงมาคือ รับจ้างจำนวน 26 คน (ร้อยละ 16.8) เกษตรกร จำนวน 21 คน (ร้อยละ 13.5) ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว จำนวน 6 คน (ร้อยละ 3.9) และน้อยที่สุด คือ รับราชการ จำนวน 0 คน (ร้อยละ 0)

ตารางที่ 4.5 แสดงจำนวนและค่าร้อยละของปัจจัยส่วนบุคคลของประชาชนชุมชนศรีบูรพาบ้าน
แบนชะโด ด้านรายได้ครอบครัว

รายได้ครอบครัว	จำนวน	ร้อยละ
ต่ำกว่า 5,000 บาท	74	47.70
5,001-10,000 บาท	22	14.20
10,001-15,000 บาท	53	34.20
15,001-20,000 บาท	4	2.60
20,001 บาทขึ้นไป	2	1.30
รวม	155	100.00

จากตารางที่ 4.5 พบว่า รายได้ครอบครัวของผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนใหญ่มีรายได้ต่ำกว่า 5,000 บาท จำนวน 74 คน (ร้อยละ 47.7) รองลงมาคือ 10,001-15,000 บาท จำนวน 53 คน

(ร้อยละ 34.2) 5,001-10,000 บาท จำนวน 22 คน (ร้อยละ 14.2) 15,001-20,000 บาท จำนวน 4 คน (ร้อยละ 2.6) สูงที่สุดคือ 20,001 บาทขึ้นไป จำนวน 2 คน (ร้อยละ 1.3)

ตอนที่ 2 ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนชุมชนศรีบูรพาบ้านเบนชะโด ที่มีต่อการป้องกันปัญหาขี้

ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนชุมชนศรีบูรพาบ้านเบนชะโดที่มีต่อการป้องกันปัญหาขี้ โดยศึกษา 3 ด้าน คือ ด้านการร่วมวางแผน ด้านการร่วมดำเนินการ และด้านการร่วมประเมินผล รายละเอียดดังตารางที่ 4.6-4.9

ตารางที่ 4.6 ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนชุมชนศรีบูรพาบ้านเบนชะโด ที่มีต่อการป้องกันปัญหาขี้ ในภาพรวม

การมีส่วนร่วมในการป้องกันปัญหาขี้	\bar{X}	SD	แปลความหมาย
1. ด้านการร่วมวางแผน	2.37	1.02	น้อย
2. ด้านการร่วมดำเนินการ	2.47	0.94	น้อย
3. ด้านการร่วมประเมินผล	2.28	1.14	น้อย
รวม	2.38	0.10	น้อย

จากตารางที่ 4.6 พบว่า ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนชุมชนศรีบูรพาบ้านเบนชะโด ที่มีต่อการป้องกันปัญหาขี้โดยรวมอยู่ที่ระดับน้อย ($\bar{X}=2.38$) เมื่อจำแนกเป็นรายด้านแล้วพบว่า ด้านที่มีระดับค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมของประชาชนชุมชนศรีบูรพาบ้านเบนชะโด ที่มีต่อการป้องกันปัญหาขี้สูงที่สุดคือ ด้านการร่วมดำเนินการ ($\bar{X}=2.47$) รองลงมาคือ ด้านการร่วมวางแผน ($\bar{X}=2.37$) และด้านการร่วมประเมินผล ($\bar{X}=2.28$) ตามลำดับ จากตารางสังเกตเห็นว่าค่า SD มากกว่า 1 แสดงว่าความคิดเห็นมีลักษณะกระจาย

ตารางที่ 4.7 ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนชุมชนศรีบูรพาบ้านเบนชะโด ที่มีต่อการป้องกัน
ปัญหายาบ้า ด้านการร่วมวางแผน

การมีส่วนร่วมในการป้องกันปัญหายาบ้า	\bar{X}	SD	แปลความหมาย
ด้านการร่วมวางแผน			
1. ท่านมีส่วนร่วมวางแผนและการตัดสินใจในการกำหนดวิธีการป้องกันปัญหายาบ้า	2.07	0.99	น้อย
2. ท่านมีส่วนร่วมรับรู้แผนป้องกันยาบ้า	2.33	1.36	น้อย
3. ท่านมีส่วนร่วมในการประชุมหารือในการดำเนินงานป้องกันปัญหายาบ้า	2.79	2.11	มาก
4. ท่านมีส่วนร่วมเสนอแนวทาง และเสนอความคิดเห็นในการป้องกันปัญหายาบ้า	2.36	1.26	น้อย
5. ท่านมีส่วนร่วมพิจารณา ปรับปรุงหลักเกณฑ์และวิธีการป้องกันปัญหายาบ้า	2.40	1.47	น้อย
6. ท่านมีส่วนร่วมพิจารณางบประมาณที่ได้รับสนับสนุนในการป้องกันปัญหายาบ้า	2.39	1.46	น้อย
7. ท่านมีส่วนร่วมสนับสนุนทรัพยากรในการวางแผนป้องกันยาบ้า	2.20	1.15	น้อย
8. ท่านมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหา อุปสรรคในการป้องกันปัญหายาบ้า	2.35	1.30	น้อย
9. ท่านมีส่วนร่วมโดยการเสียสละเวลาเพื่อช่วยในการป้องกันปัญหายาบ้า	2.51	1.57	มาก
รวม	2.37	1.02	น้อย

จากตารางที่ 4.7 พบว่าระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนชุมชนศรีบูรพาบ้านเบนชะโดที่มีต่อการป้องกันปัญหายาบ้าในด้านการร่วมวางแผนอยู่ที่ระดับน้อย ($\bar{X} = 2.37$) เมื่อพิจารณาเป็นรายประเด็นแล้วพบว่า ประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดเป็นเรื่องการมีส่วนร่วมในการประชุมหารือในการดำเนินงาน ($\bar{X} = 2.79$) รองลงมาเป็นเรื่องของการมีส่วนร่วมโดยการเสียสละเวลาเพื่อช่วยในการป้องกันปัญหายาบ้า ($\bar{X} = 2.51$) และประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดเป็นเรื่องของการมีส่วนร่วมวางแผน

และการตัดสินใจในการกำหนดวิธีการป้องกันปัญหายาบ้า ($\bar{X}=2.07$) จากตารางสังเกตเห็นว่าค่า SD มากกว่า 1 แสดงว่าความคิดเห็นมีลักษณะกระจาย โดยเฉพาะข้อ 3 ค่า SD =2.11 แสดงว่าความเห็นมีการกระจายอย่างมาก

ตารางที่ 4.8 ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนชุมชนศรีบูรพาบ้านเบนชะโด ที่มีต่อการป้องกันปัญหายาบ้า ด้านการร่วมดำเนินการ

การมีส่วนร่วมในการป้องกันปัญหายาบ้า	\bar{X}	S.D.	แปลความหมาย
ด้านการร่วมดำเนินการ			
1. ท่านมีส่วนร่วมในกิจกรรมรณรงค์ประชาสัมพันธ์ป้องกันปัญหายาบ้า	2.12	0.94	น้อย
2. ท่านมีส่วนร่วมในการจัดนิทรรศการ เผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับยาบ้า	2.27	1.15	น้อย
3. ท่านมีส่วนร่วมสอดส่องดูแลพฤติกรรมประชาชนในพื้นที่ที่อาจเกี่ยวข้องกับยาบ้า	2.25	1.14	น้อย
4. ท่านมีส่วนร่วมในการแจ้งข้อมูลผู้เสพ ผู้ค้ายาบ้าให้แก่เจ้าหน้าที่ตำรวจ	2.38	1.27	น้อย
5. ท่านมีส่วนร่วมในการติดตามความเคลื่อนไหวเกี่ยวกับปัญหายาบ้าในชุมชน	3.31	2.55	มาก
6. ท่านมีส่วนร่วมสำรวจข้อมูลผู้เสพ ผู้ค้ายาบ้า	2.46	1.47	น้อย
7. ท่านมีส่วนร่วมกับหน่วยงานต่างๆ ในการให้ความรู้เรื่องยาบ้า	2.45	1.56	น้อย
8. ท่านมีส่วนร่วมในการส่งเสริม/สนับสนุน/กระตุ้นให้มีการดำเนินการป้องกันยาบ้า	2.53	1.52	มาก
รวม	2.47	0.94	น้อย

จากตารางที่ 4.8 พบว่า ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนชุมชนศรีบูรพาบ้านเบนชะโด ที่มีต่อการป้องกันปัญหายาบ้า ในด้านการร่วมดำเนินการอยู่ที่ระดับน้อย ($\bar{X}=2.47$) เมื่อพิจารณาเป็นรายประเด็นแล้วพบว่า ประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดเป็นเรื่องมีส่วนร่วมในการติดตาม

ความเคลื่อนไหวเกี่ยวกับปัญหายาบ้าในชุมชน ($\bar{X}=3.31$) รองลงมาเป็นเรื่องมีส่วนร่วมในการส่งเสริม/สนับสนุน/กระตุ้นให้มีการดำเนินการป้องกันยาบ้า ($\bar{X}=2.53$) โดยประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือการมีส่วนร่วมในกิจกรรมรณรงค์ประชาสัมพันธ์ป้องกันปัญหายาบ้า ($\bar{X}=2.12$) จากตารางสังเกตเห็นว่าค่า SD มากกว่า 1 แสดงว่าความคิดเห็นมีลักษณะกระจาย โดยเฉพาะข้อ 5 ค่า $SD = 2.55$ แสดงว่าความเห็นมีการกระจายอย่างมาก

ตารางที่ 4.9 ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนชุมชนศรีบูรพาบ้านแบนชะโด ที่มีต่อการป้องกันปัญหายาบ้า ด้านการร่วมประเมินผล

การมีส่วนร่วมในการป้องกันปัญหายาบ้า	\bar{X}	S.D.	แปลความหมาย
ด้านการร่วมประเมินผล			
1. ท่านมีส่วนร่วมติดตามและประเมินผลการวางแผนป้องกันปัญหายาบ้า	2.10	1.00	น้อย
2. ท่านมีส่วนร่วมในการปรับปรุงการวางแผนป้องกันปัญหา ยาบ้า	2.21	1.11	น้อย
3. ท่านมีส่วนร่วมติดตามและประเมินผลการดำเนินการ ป้องกันปัญหายาบ้า	2.28	1.20	น้อย
4. ท่านมีส่วนร่วมในการปรับปรุงการดำเนินการป้องกัน ปัญหายาบ้า	2.37	1.43	น้อย
5. ท่านมีส่วนร่วมในการกำกับดูแลในการป้องกันปัญหา ยาบ้า	2.41	1.42	น้อย
6. ท่านมีส่วนร่วมประเมินผลสำเร็จในการป้องกันปัญหา ยาบ้า	2.32	1.38	น้อย
รวม	2.28	1.14	น้อย

จากตารางที่ 4.9 พบว่า ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนชุมชนศรีบูรพาบ้านแบนชะโด ที่มีต่อการป้องกันปัญหายาบ้าในด้านการร่วมประเมินผล อยู่ในระดับน้อย ($\bar{X}=2.28$) เมื่อพิจารณาเป็นรายประเด็นแล้วพบว่า ประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดเป็นเรื่องของการมีส่วนร่วมในการ

กำกับดูแลในการป้องกันปัญหาข่า ($\bar{X} = 2.41$) รองลงมาเป็นเรื่องของการมีส่วนร่วมในการปรับปรุงการดำเนินการป้องกันปัญหาข่า ($\bar{X} = 2.37$) และประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด เป็นเรื่องของการมีส่วนร่วมติดตามและประเมินผลการวางแผนป้องกันปัญหาข่า ($\bar{X} = 2.10$) จากตารางสังเกตเห็นว่าค่า SD มากกว่า 1 แสดงว่าความคิดเห็นมีลักษณะกระจายและเป็นดังนั้นทุกข้อคำถาม

ตอนที่ 3 เปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนชุมชนศรีบูรพาบ้านแบนชะโด ที่มีต่อการป้องกันปัญหาข่า จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

ผู้ศึกษาทำการเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนชุมชนศรีบูรพาบ้านแบนชะโด ที่มีต่อการป้องกันปัญหาข่า จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ โดยใช้ t-test และอายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ของครอบครัว ใช้ F-test และเมื่อพบความแตกต่างอย่างมีระดับนัยสำคัญทางสถิติ จะทำการทดสอบรายคู่ด้วยวิธีของเชฟเฟ (Scheffe') รายละเอียดดังตารางที่ 4.10 – 4.18

ตารางที่ 4.10 การทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยของระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนชุมชนศรีบูรพาบ้านแบนชะโด ในการป้องกันปัญหาข่า ในผู้ตอบแบบสอบถามที่มีเพศต่างกัน

เพศ	N	\bar{X}	SD	t	p
หญิง	103	2.80	0.89	-7.67	0.00*
ชาย	31	1.63	0.68		

* นัยสำคัญที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.10 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีเพศแตกต่างกันมีระดับการมีส่วนร่วมในการป้องกันปัญหาข่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 4.11 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนชุมชนศรีบูรพาบ้าน
แบนชะโด ในการป้องกันปัญหาหยาบ้ำ ในผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุต่างกัน

อายุ	N	\bar{X}	SD	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F
ต่ำกว่า 30 ปี	107	2.79	0.90	ระหว่างกลุ่ม	51.17	3	17.05	25.60*
31 – 40 ปี	23	1.46	0.45	ภายในกลุ่ม	99.93	150	0.66	
41 – 50 ปี	10	1.57	0.33	รวม	151.10	153		
50 – 60 ปี	14	1.56	0.73	จากการทดสอบ กลุ่มอายุอย่างน้อย 1 คู่ แตกต่างกัน				
รวม	154	2.38	0.99					

* นัยสำคัญที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.11 พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุแตกต่างกัน มีระดับการมีส่วนร่วมในการป้องกันปัญหาหยาบ้ำแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และเมื่อพบความแตกต่าง ทำการเปรียบเทียบรายคู่ต่อไป ผลการวิเคราะห์แสดงดังตารางที่ 4.12

ตารางที่ 4.12 วิเคราะห์เปรียบเทียบรายคู่ (Post Hoc test) ค่าเฉลี่ยของระดับการมีส่วนร่วมในการป้องกันปัญหาหยาบ้ำ จำแนกตามอายุ

อายุ	\bar{X}	ต่ำกว่า 31 ปี	31 – 40 ปี	41 – 50 ปี	51 – 60 ปี
		2.79	1.46	1.57	1.56
ต่ำกว่า 30 ปี	2.79	-	1.30*	1.19*	1.20*
31 – 40 ปี	1.46		-	0.11	0.09
41 – 50 ปี	1.57			-	0.01
51 – 60 ปี	1.56				-

* นัยสำคัญที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.12 ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม 3 กลุ่มที่มีระดับการมีส่วนร่วมในการป้องกันปัญหาหยาบ้ำแตกต่างกัน คือ ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุ 31-40 ปี ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุระหว่าง 41-50 ปี และผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุระหว่าง 51-60 ปี ซึ่งมีค่าเฉลี่ยของระดับการมีส่วนร่วมสูงกว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุต่ำกว่า 30 ปี

ตารางที่ 4.13 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนชุมชนศรีบูรพาบ้าน
แบนชะโด ในการป้องกันปัญหาหยาบ้ำ ในผู้ตอบแบบสอบถามที่มีระดับการศึกษาต่างกัน

ระดับการศึกษา	N	\bar{X}	SD	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F
ไม่ได้เรียนหนังสือ	12	1.41	0.35	ระหว่างกลุ่ม	118.12	6	19.68	83.49*
ประถมศึกษา	27	1.60	0.86	ภายในกลุ่ม	34.89	148	0.236	
มัธยมตอนต้น	34	1.48	0.30	รวม	153.02	154		
มัธยมปลาย/ปวช.	3	1.67	0.28	จากการทดสอบกลุ่มระดับการศึกษาอย่างน้อย 1 คู่ ต่างกัน				
ปวส./อนุปริญญา/ปริญญาตรี	75	3.27	0.38					
อื่นๆ	2	2.22	0.00					
รวม	2	1.33	0.00					
รวม	155	2.31	0.93					

* นัยสำคัญที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.13 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกันมีระดับการมีส่วนร่วมในการป้องกันปัญหาหยาบ้ำแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และเมื่อพบความแตกต่าง ทำการเปรียบเทียบรายคู่ต่อไป ผลการวิเคราะห์แสดงดังตารางที่ 4.14

ตารางที่ 4.14 วิเคราะห์เปรียบเทียบรายคู่ (Post Hoc test) ค่าเฉลี่ยของระดับการมีส่วนร่วมในการ
ป้องกันปัญหาหยาบ้ำ จำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	\bar{X}	ไม่ได้เรียน	ประถมศึกษา	มัธยมต้น	มัธยมปลาย/ปวช.	ปวส./อนุปริญญา	ปริญญาตรี	อื่นๆ
		1.41	1.60	1.48	1.67	3.27	2.22	1.33
ไม่ได้เรียน	1.41	-	0.19	0.07	0.25	1.85*	0.81	0.09
ประถมศึกษา	1.60		-	0.12	0.06	1.66*	0.62	0.28
มัธยมตอนต้น	1.48			-	0.19	1.79*	0.74	0.15
มัธยมปลาย/ปวช.	1.67				-	1.60*	0.55	0.34
ปวส./อนุปริญญา	3.27					-	1.05	1.94
ปริญญาตรี	2.22						-	0.89
อื่นๆ	1.33							-

* นัยสำคัญที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.14 ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม 5 กลุ่มที่มีระดับการมีส่วนร่วมในการป้องกันปัญหาภัยน้ำแตกต่างกัน คือ ผู้ตอบแบบสอบถามที่ไม่ได้เรียนหนังสือ มีการศึกษาระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษา และมัธยมปลาย/ปวช. มีค่าเฉลี่ยของระดับการมีส่วนร่วมสูงกว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีระดับการศึกษาปวส./อนุปริญญา

ตารางที่ 4.15 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนชุมชนศรีบูรพาบ้านแบนชะโด ในการป้องกันปัญหาภัยน้ำ ในผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอาชีพต่างกัน

อาชีพ	N	\bar{X}	SD	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F
เกษตรกร	21	1.27	0.30	ระหว่างกลุ่ม	67.93	3	22.64	40.15*
ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว	6	1.57	0.49	ภายในกลุ่ม	85.08	151	0.56	
รับจ้าง	26	2.60	0.47	รวม	153.02	154		
อื่น ๆ	102	2.85	0.86	จากการทดสอบ กลุ่มระดับอาชีพอย่างน้อย 1 คู่ แตกต่างกัน				
รวม	155	2.37	0.99					

* นัยสำคัญที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.15 พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามที่มีระดับอาชีพแตกต่างกัน มีระดับการมีส่วนร่วมในการป้องกันปัญหาภัยน้ำแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และเมื่อพบความแตกต่าง ทำการเปรียบเทียบรายคู่ต่อไป ผลการวิเคราะห์แสดงดังตารางที่ 4.16

ตารางที่ 4.16 วิเคราะห์เปรียบเทียบรายคู่ (Post Hoc test) ค่าเฉลี่ยของระดับการมีส่วนร่วมในการป้องกันปัญหาภัยน้ำ จำแนกตามอาชีพ

อายุ	\bar{X}	เกษตรกร	ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว	รับจ้าง	อื่นๆ
		1.27	1.57	2.60	2.58
เกษตรกร	1.27	-	0.30	0.33	1.58*
ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว	1.57		-	0.03	1.28*
รับจ้าง	1.60			-	1.25*
อื่น ๆ	2.85				-

* นัยสำคัญที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.16 ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม 3 กลุ่มที่มีระดับการมีส่วนร่วมในการป้องกันปัญหาภัยน้ำแตกต่างกัน คือ ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอาชีพ เกษตรกร ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว และรับจ้าง มีค่าเฉลี่ยของระดับการมีส่วนร่วมสูงกว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอาชีพอื่นๆ

ตารางที่ 4.17 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนชุมชนศรีบูรพาบ้านแบนชะโด ในการป้องกันปัญหาภัยน้ำ ในผู้ตอบแบบสอบถามที่มีระดับรายได้ต่างกัน

รายได้	N	\bar{X}	SD	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F
ต่ำกว่า 5,000	74	1.98	0.98	ระหว่างกลุ่ม	67.93	4	16.98	29.94*
5,001 - 10,000	22	1.56	0.51	ภายในกลุ่ม	85.08	150	0.56	
10,001 - 15,000	53	3.26	0.39	รวม	153.02	154		
15,001-20,000	4	2.42	0.47	จากการทดสอบ กลุ่มระดับรายได้อย่างน้อย 1 คู่ แตกต่างกัน				
20,001 ขึ้นไป	2	2.22	0.00					
รวม	155	2.37	0.99					

* นัยสำคัญที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.17 พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามที่มีระดับรายได้แตกต่างกัน มีระดับการมีส่วนร่วมในการป้องกันปัญหาภัยน้ำแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และเมื่อพบความแตกต่าง ทำการเปรียบเทียบรายคู่ต่อไป ผลการวิเคราะห์แสดงดังตารางที่ 4.18

ตารางที่ 4.18 วิเคราะห์เปรียบเทียบรายคู่ (Post Hoc test) ค่าเฉลี่ยของระดับการมีส่วนร่วมในการป้องกันปัญหาภัยน้ำ จำแนกตามระดับรายได้

อายุ	\bar{X}	ต่ำกว่า 5,000	5,001 - 10,000	10,001 - 15,000	15,001-20,000	20,001 ขึ้นไป
		1.98	1.56	3.26	2.42	2.22
ต่ำกว่า 5,000	1.98	-	0.42	1.28*	0.44	0.24
5,001 - 10,000	1.56		-	1.70*	0.86	0.66
10,001 - 15,000	3.26			-	0.84	1.04
15,001-20,000	2.42				-	0.20
20,001 ขึ้นไป	2.22					-

* นัยสำคัญที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.18 ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม 2 กลุ่มที่มีระดับการมีส่วนร่วมในการป้องกันปัญหาบ้ำแตกต่างกัน คือ ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีระดับรายได้ต่ำกว่า 5,000 และ 5,001-10,000 บาท ซึ่งมีค่าเฉลี่ยของระดับการมีส่วนร่วมสูงกว่ากลุ่มผู้ตอบแบบสอบถามที่มีระดับรายได้ 10,001-15,000 บาท

ตอนที่ 4 ปัญหา อุปสรรค และแนวทางส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการป้องกันปัญหาบ้ำ

จากการรวบรวมข้อมูลปัญหา อุปสรรคและแนวทางส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการป้องกันปัญหาบ้ำของชุมชนศรีบูรพาบ้านเบนชะโด แบ่งเป็น 3 ด้าน คือ ด้านการร่วมวางแผน ด้านการร่วมดำเนินการ และด้านการร่วมประเมินผล จากแบบสอบถามทั้งหมด 155 ชุด พบว่า มีผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 15 คน ที่มีส่วนร่วมเสนอข้อมูล ผู้ศึกษาจึงขอนำมาวิเคราะห์ โดยแยกเป็นตารางปรากฏดังนี้

4.1 ด้านการร่วมวางแผน

ตารางที่ 4.19 จำนวนและร้อยละของปัญหาและอุปสรรคการมีส่วนร่วมของชุมชนศรีบูรพาบ้านเบนชะโด ด้านการร่วมวางแผน

ด้านการร่วมวางแผน	จำนวน (คน)
1. ไม่มีเวลาเข้าร่วมประชุม	2
2. ไม่ได้ได้รับความร่วมมือ เพราะกลัวจะได้รับอันตราย	9
3. การเข้าถึงตัวผู้เสพยาบ้ำได้ยาก	1
4. ผู้ปกครองไม่ได้ให้คำแนะนำกับเยาวชน	1
รวม	13

จากตารางที่ 4.19 พบว่า ปัญหาและอุปสรรคด้านการร่วมวางแผนที่มากที่สุด คือ ปัญหาการไม่ได้ได้รับความร่วมมือเพราะกลัวจะได้รับอันตราย จำนวน 9 คน รองลงมา คือ ไม่มีเวลาเข้าร่วมประชุม จำนวน 2 คน และน้อยที่สุด คือ การเข้าถึงตัวผู้เสพยาบ้ำได้ยากและผู้ปกครองไม่ได้ให้คำแนะนำกับเยาวชน ประเด็นละ 1 คน

ตารางที่ 4.20 จำนวนและร้อยละแนวทางส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนศรีบูรพาบ้านเบนชะโด ด้านการร่วมวางแผน

ด้านการร่วมวางแผน	จำนวน (คน)
1. ควรให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการประชุม	1
2. ทุกหน่วยงานควรให้ความร่วมมือในการแก้ปัญหา	1
3. ควรมีเจ้าหน้าที่เข้ามาในพื้นที่มากกว่าเดิม	1
4. ควรจัดกิจกรรมในเวลาว่างให้เยาวชน เช่น กีฬา	2
5. ควรมีการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนทราบถึงโทษยาบ้า	6
รวม	11

จากตารางที่ 4.20 พบว่า แนวทางการส่งเสริมการมีส่วนร่วมด้านการร่วมวางแผนที่มากที่สุด คือ ควรมีการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนทราบถึงโทษยาบ้า จำนวน 6 คน รองลงมา คือ ควรจัดกิจกรรมในเวลาว่างให้เยาวชน เช่น กีฬา จำนวน 2 คน และน้อยที่สุด คือ ควรให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการประชุม ทุกหน่วยงานควรให้ความร่วมมือในการแก้ปัญหา และควรมีเจ้าหน้าที่เข้ามาในพื้นที่มากกว่าเดิม ประเด็นละ 1 คน

4.2 ด้านการร่วมดำเนินการ

ตารางที่ 4.21 จำนวนและร้อยละของปัญหาและอุปสรรคการมีส่วนร่วมของชุมชนศรีบูรพาบ้านเบนชะโด ด้านการร่วมดำเนินการ

ด้านการร่วมดำเนินการ	จำนวน (คน)
1. ไม่มีเวลาเข้าร่วมเพราะต้องหารายได้เลี้ยงชีพ	3
2. ประชาชนไม่ให้ความสำคัญ	2
3. ขาดความเข้มงวดในการกวดขัน คูเลขของเจ้าหน้าที่	1
4. ไม่มีความรู้ถึงโทษของยาบ้า	6
รวม	12

จากตารางที่ 4.21 พบว่า ปัญหาและอุปสรรคการมีส่วนร่วมด้านการร่วมดำเนินการที่มากที่สุด คือ ไม่มีความรู้ถึงโทษของยาบ้า จำนวน 6 คน รองลงมา คือ ไม่มีเวลาเพราะต้องหา

รายได้เลี้ยงชีพ จำนวน 3 คน ประชาชนไม่ให้ความสำคัญ จำนวน 2 คน และน้อยที่สุด คือ ขาดความเข้มงวดในการกวดขัน ดูแลของเจ้าหน้าที่ จำนวน 1 คน

ตารางที่ 4.22 จำนวนและร้อยละแนวทางส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนศรีบูรพาบ้านเบนชะโด ด้านการร่วมดำเนินการ

ด้านการร่วมดำเนินการ	จำนวน (คน)
1. ควรให้มีส่วนร่วมในการเข้าประชุมทุกบ้านอย่างน้อยเดือนละหนึ่งครั้ง	2
2. ต้องมีการประชาสัมพันธ	1
3. ปลุกฝังให้เยาวชนหันมาเล่นกีฬาให้มากขึ้น	6
รวม	9

จากตารางที่ 4.22 พบว่า แนวทางการส่งเสริมการมีส่วนร่วมด้านการร่วมดำเนินการที่มากที่สุด คือ การปลุกฝังให้เยาวชนเล่นกีฬา จำนวน 6 คน รองลงมาคือ ควรให้มีส่วนร่วมในการเข้าประชุมทุกบ้านอย่างน้อยเดือนละหนึ่งครั้ง จำนวน 2 คน และน้อยที่สุดคือ ต้องมีการประชาสัมพันธ จำนวน 1 คน

4.3 ด้านการร่วมประเมินผล

ตารางที่ 4.23 จำนวนและร้อยละของปัญหาและอุปสรรคการมีส่วนร่วมของชุมชนศรีบูรพาบ้านเบนชะโด ด้านการร่วมประเมินผล

ด้านการร่วมประเมินผล	จำนวน
1. ไม่มีเวลาร่วมประชุม	2
2. ไม่ให้ความร่วมมือ	1
3. ประชาชนส่วนใหญ่ไม่มีความรู้	2
รวม	5

จากตารางที่ 4.23 พบว่า ปัญหาและอุปสรรคด้านการร่วมประเมินผล ที่มากที่สุด คือ ไม่มีเวลาร่วมประชุม และประชาชนส่วนใหญ่ไม่มีความรู้ ประเด็นละ 2 คน รองลงมา คือ ไม่ให้ความร่วมมือ จำนวน 1 คน

**ตารางที่ 4.24 จำนวนและร้อยละแนวทางส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนศรีบูรพาบ้านเบนชะโด
ด้านการร่วมประเมินผล**

ด้านการร่วมประเมินผล	จำนวน
1. ควรให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการเข้าประชุม	1
2. ควรมีการให้ความรู้ และการสอดคล้องดูแลจากเจ้าหน้าที่	1
รวม	2

จากตารางที่ 4.24 พบว่า แนวทางการส่งเสริมการมีส่วนร่วมด้านการร่วมประเมินผล ประเด็นละ 1 คน คือ ควรให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการเข้าประชุม และควรมีการให้ความรู้ และการสอดคล้องดูแลจากเจ้าหน้าที่

**สรุปปัญหา อุปสรรค และแนวทางส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการป้องกัน
ปัญหายาบ้า**

ด้านการร่วมวางแผน

ปัญหาและอุปสรรค คือ ขาดความร่วมมือจากประชาชนในการเข้าร่วมประชุม เพราะกลัวจะได้รับอันตรายจากการให้ข้อมูล และประชาชนมีความเห็นว่า การเข้าถึงตัวผู้เสพเป็นเรื่องยาก อีกทั้งผู้ปกครองขาดความเอาใจใส่ในการให้คำแนะนำแก่เยาวชนเกี่ยวกับโทษของยาบ้า

แนวทางส่งเสริมการมีส่วนร่วม คือ ควรให้ประชาชนทุกคนมีส่วนร่วมในการประชุม และควรมีการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนทราบถึงโทษของยาบ้า ส่งเสริมให้ประชาชนใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ เช่น การเล่นกีฬา และทุกหน่วยงานควรเข้ามาดูแลปัญหาในพื้นที่มากขึ้น

ด้านการร่วมดำเนินการ

ปัญหาและอุปสรรค คือ ประชาชนไม่มีความรู้เกี่ยวกับโทษของยาบ้า ไม่มีเวลา และไม่ให้ความสำคัญเพราะมุ่งหารายได้เลี้ยงชีพ และขาดความเข้มงวดในการกวดขันดูแลของเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องอย่างจริงจัง

แนวทางส่งเสริมการมีส่วนร่วม คือ ปลุกฝังให้เยาวชนรู้จักใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ เช่น การเล่นกีฬา จัดให้มีการประชุมอย่างน้อยเดือนละ 1 ครั้ง โดยให้ประชาชนทุกคนเข้าร่วม และประชาสัมพันธ์ให้ทราบถึงโทษของยาบ้า

ด้านการร่วมประเมินผล

ปัญหาและอุปสรรค คือ ประชาชนส่วนใหญ่ไม่มีความรู้เกี่ยวกับยาบ้า และขาดความร่วมมือในการเข้าร่วมประชุม

แนวทางส่งเสริมการมีส่วนร่วม คือ ประชาชนควรมีส่วนร่วมในการเข้าร่วมประชุม จัดให้มีเจ้าหน้าที่เข้ามาให้ความรู้และแก้ไขปัญหาอย่างจริงจัง

บทที่ 5

สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของชุมชนศรีบูรพาบ้านแบนชะโด ในการป้องกันปัญหาหยาบ้ำ ซึ่งแบ่งเป็น 3 ด้าน คือ ด้านการมีส่วนร่วมในการวางแผน ด้านการร่วมดำเนินการ และด้านการร่วมประเมินผล ซึ่งผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. สรุปการวิจัย

1.1 วัตถุประสงค์ของการศึกษา

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์ 3 ประการ คือ

1.1.1 เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของชุมชนศรีบูรพาบ้านแบนชะโด ในการป้องกันปัญหาหยาบ้ำ

1.1.2 เพื่อเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของชุมชนศรีบูรพาบ้านแบนชะโด ในการป้องกันปัญหาหยาบ้ำ จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

1.1.3 เพื่อศึกษาปัญหา อุปสรรค และแนวทางส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนศรีบูรพาบ้านแบนชะโด ในการป้องกันปัญหาหยาบ้ำ

1.2 วิธีดำเนินการศึกษา มีดังนี้

1.2.1 ประชากรที่ศึกษา ได้แก่ ตัวแทนครัวเรือนทั้งหมดในชุมชนศรีบูรพาบ้านแบนชะโด แขวงทรายกองดินใต้ เขตคลองสามวา กรุงเทพมหานคร จำนวน 155 ครัวเรือน โดยเป็นตัวแทนที่มีอายุตั้งแต่ 15 ปีขึ้นไป ครัวเรือนละ 1 คน รวมประชากรที่ศึกษา 155 คน

1.2.2 เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา คือ แบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 3 ส่วน คือ ส่วนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ครอบครัว มีลักษณะแบบสอบถามแบบเลือกตอบ

ส่วนที่ 2 ระดับการมีส่วนร่วมในการป้องกันปัญหาหยาบ้ำ มีลักษณะแบบสอบถามปลายปิดมาตราประมาณค่า 4 ระดับ แบ่งเป็น 3 ด้าน คือ 1) การมีส่วนร่วมในด้านการร่วมวางแผน 2) การมีส่วนร่วมในด้านการร่วมดำเนินการ 3) การมีส่วนร่วมในด้านการร่วมประเมินผล

ส่วนที่ 3 ปัญหา อุปสรรค และแนวทางส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการป้องกันปัญหายาบ้า และข้อเสนอแนะ มีลักษณะแบบสอบถามเป็นคำถามปลายเปิด

1.2.3 การสร้างและการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ โดยการนำแบบสอบถามเสนอผู้เชี่ยวชาญทรงคุณวุฒิ เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา แล้วนำแบบสอบถามที่ได้ไปทดลองใช้กับประชากรที่มีความใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน มาคำนวณหาค่าความเชื่อมั่นโดยวิธีของครอนบาค (Cronbach) โดยใช้สัมประสิทธิ์อัลฟา ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.9601

1.2.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2553 ถึงวันที่ 31 มีนาคม 2553 ได้รับกลับคืน จำนวน 155 ชุด หรือเท่ากับร้อยละ 100

1.2.5 การวิเคราะห์ข้อมูล วิเคราะห์ค่าทางสถิติ ดังนี้

1) ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ใช้ค่าความถี่และร้อยละ เพื่อดูการกระจายของตัวแปร ระดับการมีส่วนร่วมของชุมชนศรีบูรพาบ้านแบนชะโด ในการป้องกันปัญหา ยาบ้า

2) ระดับการมีส่วนร่วมของชุมชน ใช้ค่าเฉลี่ย เพื่อใช้อธิบายถึงลักษณะกว้างๆ ของข้อมูล และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน แสดงลักษณะการกระจายของข้อมูล

3) ปัญหา อุปสรรค และแนวทางส่งเสริมการมีส่วนร่วม รวบรวมและสรุปข้อความที่กลุ่มตัวอย่างเขียนตอบในส่วนที่ 3

4) สถิติอ้างอิง ค่า t -test ใช้ในการวิเคราะห์เพื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของตัวแปร 2 กลุ่ม ค่า F -test ใช้ทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของตัวแปรตั้งแต่สองกลุ่มขึ้นไป และทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ โดยใช้วิธีการของ เชฟเฟ

1.3 ผลการศึกษา

1.3.1 ผลการศึกษาข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 103 คน (ร้อยละ 66.50) เพศชาย จำนวน 31 คน (ร้อยละ 20.00) มีอายุต่ำกว่า 30 ปี จำนวน 107 คน (ร้อยละ 69.00) มีระดับการศึกษา ปวส. หรืออนุปริญญา จำนวน 75 คน (ร้อยละ 48.40) มีอาชีพอื่น ๆ จำนวน 102 คน (ร้อยละ 65.80) และมีรายได้ภายในครอบครัวต่ำกว่า 5,000 บาท จำนวน 74 คน (ร้อยละ 47.70)

1.3.2 ผลการศึกษาตามวัตถุประสงค์

(1) วัตถุประสงค์ข้อ 1 เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของชุมชนศรีบูรพาบ้านแบนชะโด ในการป้องกันปัญหา ยาบ้า ผลการศึกษาพบว่า

การมีส่วนร่วมของประชาชนชุมชนศรีบูรพาบ้านแบนชะโด ที่มีต่อการป้องกันปัญหายาบ้า โดยรวมอยู่ที่ระดับน้อย ($\bar{X}=2.38$) เมื่อจำแนกเป็นรายด้านแล้วพบว่า ด้านที่มีระดับค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมของประชาชนชุมชนศรีบูรพาบ้านแบนชะโด ที่มีต่อการป้องกันปัญหา ยาบ้าสูงที่สุดคือ ด้านการร่วมดำเนินการ ($\bar{X}=2.47$) รองลงมาคือ ด้านการร่วมวางแผน ($\bar{X}=2.37$) และด้านการร่วมประเมินผล ($\bar{X}=2.28$) ตามลำดับ ข้อสังเกตเห็นว่าค่า SD มากกว่า 1 แสดงว่าความ คิดเห็นมีลักษณะกระจาย เมื่อพิจารณารายด้านสามารถสรุปได้ดังนี้

ด้านการร่วมวางแผน ผลการศึกษาพบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชน ชุมชนศรีบูรพาบ้านแบนชะโด ที่มีต่อการป้องกันปัญหา ยาบ้า ด้านการร่วมวางแผนอยู่ที่ระดับน้อย ($\bar{X}=2.37$) เมื่อพิจารณาเป็นรายประเด็นแล้ว พบว่า ประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดเป็นเรื่องมีส่วนร่วมใน การประชุมหรือในการดำเนินงานป้องกันปัญหา ยาบ้า ($\bar{X}=2.79$) รองลงมาเป็นเรื่องของมีส่วนร่วม โดยการเสียสละเวลาเพื่อช่วยในการป้องกันปัญหา ยาบ้า ($\bar{X}=2.51$) และประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด เป็นเรื่องของมีส่วนร่วมวางแผนและการตัดสินใจในการกำหนดวิธีการป้องกันปัญหา ยาบ้า ($\bar{X}=2.07$)

ด้านการร่วมดำเนินการ ผลการศึกษาพบว่า ระดับการมีส่วนร่วมของ ประชาชนชุมชนศรีบูรพาบ้านแบนชะโด ที่มีต่อการป้องกันปัญหา ยาบ้า ด้านการร่วมดำเนินการอยู่ ที่ระดับน้อย ($\bar{X}=2.47$) เมื่อพิจารณาเป็นรายประเด็นแล้ว พบว่า ประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดเป็นเรื่อง มีส่วนร่วมในการติดตามความเคลื่อนไหวเกี่ยวกับปัญหา ยาบ้าในชุมชน ($\bar{X}=3.31$) รองลงมาเป็นเรื่องมีส่วนร่วมในการส่งเสริม/สนับสนุน/กระตุ้นให้มีการดำเนินการป้องกันยาบ้า ($\bar{X}=2.53$) โดย ประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือการมีส่วนร่วมในกิจกรรมรณรงค์ประชาสัมพันธ์ป้องกันปัญหา ยาบ้า ($\bar{X}=2.12$)

ด้านการร่วมประเมินผล ผลการศึกษาพบว่า ระดับการมีส่วนร่วมของ ประชาชนชุมชน ศรีบูรพาบ้านแบนชะโด ที่มีต่อการป้องกันปัญหา ยาบ้า ด้านการร่วมประเมินผลอยู่ ในระดับน้อย ($\bar{X}=2.28$) เมื่อพิจารณาเป็นรายประเด็นแล้วพบว่า ประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดเป็นเรื่อง ของการมีส่วนร่วมในการกำกับดูแลในการป้องกันปัญหา ยาบ้า ($\bar{X}=2.41$) รองลงมาเป็นเรื่องของ การมีส่วนร่วมในการปรับปรุงการดำเนินการป้องกันปัญหา ยาบ้า ($\bar{X}=2.37$) และประเด็นที่มี ค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดเป็นเรื่องของการมีส่วนร่วมติดตามและประเมินผลการวางแผนป้องกันปัญหา ยาบ้า ($\bar{X}=2.10$)

(2) วัตถุประสงค์ข้อ 2 เพื่อเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของชุมชน
ศรีบูรพาบ้านเบนชะโด ในการป้องกันปัญหายาบ้า จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล ผลการศึกษาพบว่า

ประชากรที่มีเพศแตกต่างกัน มีระดับการมีส่วนร่วมในการป้องกันปัญหา
ยาบ้าแตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

ประชากรที่มีอายุแตกต่างกัน มีระดับการมีส่วนร่วมในการป้องกันปัญหา
ยาบ้าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุ 31-40 ปี ผู้ตอบ
แบบสอบถามที่มีอายุระหว่าง 41-50 ปี และผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุระหว่าง 51-60 ปี มีค่าเฉลี่ย
ของระดับการมีส่วนร่วมสูงกว่าผู้ตอบแบบสอบถามที่มีต่ำกว่า 30 ปี

ประชากรที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีระดับการมีส่วนร่วมในการ
ป้องกันปัญหายาบ้าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 กลุ่มที่มีระดับการมีส่วนร่วมในการ
ป้องกันปัญหายาบ้าแตกต่างกัน คือ ผู้ตอบแบบสอบถามที่ไม่ได้เรียนหนังสือ ผู้ที่มีระดับการศึกษา
ประถมศึกษา มัธยมศึกษา และมัธยมปลาย/ปวช. มีค่าเฉลี่ยของระดับการมีส่วนร่วมสูงผู้ตอบ
แบบสอบถามที่มีระดับการศึกษาปวส./อนุปริญญา

ประชากรที่มีอาชีพแตกต่างกัน มีระดับการมีส่วนร่วมในการป้องกัน
ปัญหายาบ้าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีระดับการมีส่วนร่วม
ในการป้องกันปัญหายาบ้าแตกต่างกัน คือ ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอาชีพ เกษตรกร ค้าขาย/ธุรกิจ
ส่วนตัว และรับจ้าง มีค่าเฉลี่ยของระดับการมีส่วนร่วมสูงผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอาชีพอื่น ๆ

ประชากรที่มีรายได้แตกต่างกัน มีระดับการมีส่วนร่วมในการป้องกัน
ปัญหายาบ้าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีระดับการมีส่วนร่วม
ในการป้องกันปัญหายาบ้าแตกต่างกัน คือ ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีระดับรายได้ ต่ำกว่า 5,000 และ
5,001-10,000 ซึ่งมีค่าเฉลี่ยของระดับการมีส่วนร่วมสูงผู้ตอบแบบสอบถามที่มีระดับรายได้
10,001-15,000

(3) วัตถุประสงค์ข้อ 3 เพื่อศึกษาปัญหา อุปสรรค และแนวทางส่งเสริมการมี
ส่วนร่วมของชุมชนศรีบูรพาบ้านเบนชะโด ในการป้องกันปัญหายาบ้า ผลการศึกษาพบว่า

ปัญหาและอุปสรรคด้านการร่วมวางแผน พบว่า ปัญหาที่มากที่สุด คือ
ปัญหาการไม่ได้รับความร่วมมือเพราะกลัวจะได้รับความอันตราย จำนวน 9 คน รองลงมา คือ ไม่มีเวลา
เข้าร่วมประชุม จำนวน 2 คน

แนวทางส่งเสริมการมีส่วนร่วม ควรให้ประชาชนทุกคนมีส่วนร่วมในการประชุม และควรมีการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนทราบถึงโทษของยาบ้า ส่งเสริมให้ประชาชนใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ เช่น การเล่นกีฬา และทุกหน่วยงานควรเข้ามาดูแลปัญหาในพื้นที่มากยิ่งขึ้น

ปัญหาและอุปสรรคการมีส่วนร่วมด้านการร่วมดำเนินการ พบว่า ปัญหาที่มากที่สุด คือ ไม่มีความรู้ถึงโทษของยาบ้า จำนวน 6 คน รองลงมา คือ ไม่มีเวลาเพราะต้องหารายได้เลี้ยงชีพ จำนวน 3 คน

แนวทางการส่งเสริมการมีส่วนร่วมด้านการร่วมดำเนินการ ควรจัดให้มีประชุมอย่างน้อยเดือนละ 1 ครั้ง โดยให้ประชาชนทุกคนเข้าร่วม ประชาสัมพันธ์ให้ทราบถึงโทษของยาบ้าและปลูกฝังให้เยาวชนรู้จักใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์

ปัญหาและอุปสรรคด้านการร่วมประเมินผล พบว่า ปัญหาที่มากที่สุด คือ ไม่มีเวลาร่วมประชุม และประชาชนส่วนใหญ่ไม่มีความรู้ ประเด็นละ 2 คน รองลงมา คือ ไม่ให้ความร่วมมือ จำนวน 1 คน

แนวทางการส่งเสริมการมีส่วนร่วมด้านการร่วมประเมินผล ประชาชนควรมีส่วนร่วมในการเข้าร่วมประชุม จัดให้มีเจ้าหน้าที่เข้ามาให้ความรู้และแก้ไขปัญหาอย่างจริงจัง

2. อภิปรายผล

2.1 ผลการศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของชุมชนศรีบูรพาบ้านแบนชะโด ในการป้องกันปัญหายาบ้า พบว่า ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนชุมชนศรีบูรพาบ้านแบนชะโด ที่มีต่อการป้องกันปัญหายาบ้าในภาพรวมอยู่ในระดับน้อย ผู้ศึกษาเห็นว่า น่าจะเนื่องจากประชาชนในชุมชนเกิดความกลัวที่จะได้รับอันตรายจากการมีส่วนร่วม อีกทั้งไม่มีค่าตอบแทนในการให้ข้อมูล เพราะประชาชนส่วนใหญ่มีฐานะยากจนจึงมุ่งแต่จะหารายได้เลี้ยงชีพให้แก่ครอบครัว ทำให้ไม่มีเวลาว่างที่จะเข้าร่วมประชุม การแก้ไขปัญหาดังกล่าวจึงเป็นเรื่องยาก สอดคล้องกับแบบสอบถามแบบปลายเปิดที่ประชาชนมีความเห็นว่าปัญหาและอุปสรรคเกิดจากความกลัวจะได้รับอันตราย จำนวน 9 คน และไม่มีเวลาเข้าร่วมประชุมเพราะต้องหารายได้ จำนวน 3 คน สอดคล้องกับแนวคิดขององค์การอนามัยโลก (World Health Organization/UNICEF, อ้างถึงในนิรุฒ ประดิทธิเมตต์, 2540: 13) ที่ได้เสนอ ปัจจัยของสิ่งจูงใจ หมายถึง การที่ประชาชนจะเข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมส่วนใหญ่จะมีเหตุผลที่สำคัญ คือ ประการแรก มองเห็นว่าจะได้ผลตอบแทนในสิ่งที่ทำไป และ

ประการที่สองได้รับการบอกกล่าวหรือได้รับการชักชวนจากบุคคลอื่นให้เข้าร่วม โดยมีสิ่งจูงใจเป็นตัวนำ และสอดคล้องกับแนวคิดของ เพ็ญศรี เปลี้นขำ (2542:86-87) ที่กล่าวถึงปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของชุมชนในด้านคุณภาพของประชากรว่า ถ้าชุมชนใดประชากรมีคุณภาพดี ก็จะเป็นสิ่งอำนวยความสะดวกสร้างให้มีจิตสำนึกในการมีส่วนร่วมของชุมชน

ด้านการร่วมวางแผน เมื่อพิจารณาการมีส่วนร่วมแต่ละประเภท พบว่า ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนชุมชนศรีบูรพาบ้านเบนชะโด ที่มีต่อการป้องกันปัญหายาบ้า ข้อที่มีส่วนร่วมมากที่สุดได้แก่ การมีส่วนร่วมในการประชุมหารือในการดำเนินงานป้องกันปัญหายาบ้า ผู้ศึกษาเห็นว่า การมีส่วนร่วมในการประชุมตั้งแต่ต้น โดยร่วมกันค้นหาปัญหาการวางแผน ตลอดจนการติดตามประเมินผล ย่อมทำให้ประชาชนทุกคนรับทราบถึงปัญหาที่เกิดขึ้น การแลกเปลี่ยนข้อมูล และการระดมความคิดเห็นจะนำไปสู่การกำหนดแนวทางแก้ไขปัญหาที่มีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับแนวคิดของปรีชาดี วลัยเสถียร และคณะ (2552:198-199) ให้ความหมายของการมีส่วนร่วมไว้ว่า การมีส่วนร่วมในลักษณะที่เป็นกระบวนการของการพัฒนา โดยให้ประชาชนมีส่วนร่วมในกระบวนการพัฒนา ตั้งแต่เริ่มต้นจนถึงสิ้นสุดโครงการ ได้แก่ การร่วมกันค้นหาปัญหาการวางแผน การตัดสินใจ การระดมทรัพยากรและเทคโนโลยีท้องถิ่น การบริหารจัดการ การติดตามประเมินผล รวมทั้งการรับผลประโยชน์ที่เกิดขึ้นจากโครงการ และสอดคล้องกับแนวคิดของอรทัย ก๊กผล (2552:18-19) ได้กล่าวถึงกระบวนการเข้าร่วมอย่างครบวงจรตั้งแต่ต้นจนถึงสิ้นสุด โดยเริ่มตั้งแต่การเกิดจิตสำนึกในตนเอง ร่วมคิดด้วยกันว่าอะไรที่เป็นปัญหา ร่วมกันวางแผนการดำเนินงาน ร่วมดำเนินงาน ร่วมกันติดตามประเมินผลตลอดเวลาที่ทำงานร่วมกัน และร่วมรับผลประโยชน์ อย่างไรก็ตามผลของการแสดงความคิดเห็นในข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดนี้ มีค่า SD สูงถึง 2.11 ซึ่งแสดงว่าความเห็นมีการกระจายอย่างมาก

ด้านการร่วมดำเนินการ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ การมีส่วนร่วมในการติดตามความเคลื่อนไหวเกี่ยวกับปัญหายาบ้าในชุมชน ผู้ศึกษาเห็นว่า การมีส่วนร่วมในการติดตามความเคลื่อนไหว เป็นส่วนร่วมที่ไม่มีผลกระทบต่อการทำงานอาชีพโดยปกติของประชาชนมากนัก ซึ่งสามารถปฏิบัติได้ ทั้งยังทำให้ทราบถึงปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นโดยไม่ต้องเข้ามามีส่วนร่วมในด้านอื่นๆ สอดคล้องกับแนวคิดของ อรทัย ก๊กผล (2552:18-19) ได้กล่าวถึงกระบวนการมีส่วนร่วมว่า ต้องร่วมกันติดตามและประเมินผลตลอดเวลาที่ทำงานร่วมกัน ประชาชนจะต้องมีส่วนร่วมในการตรวจสอบถึงปัญหาอุปสรรคและร่วมกันในการหาทางแก้ไขปัญหา นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับแนวคิดของปรีชาดี วลัยเสถียรและคณะ (2552:205) ที่ได้กล่าวว่า กระบวนการมีส่วนร่วมต้องมีการติดตามและประเมินผลการพัฒนา เพื่อที่จะแก้ไขปัญหาดังกล่าวที่เกิดขึ้นได้ทันที อย่างไรก็ตามผลของ

การแสดงความคิดเห็นในข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดนี้ มีค่า SD สูงถึง 2.55 ซึ่งแสดงว่าความเห็นมีการกระจายอย่างมาก

ด้านการร่วมประเมิณผล ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ การมีส่วนร่วมในการกำกับดูแลในการป้องกันปัญหาภัย ผู้ศึกษาเห็นว่า ปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นประชาชนในชุมชนย่อมเป็นผู้รู้ดีที่สุดว่าปัญหาดังกล่าวมีสาเหตุจากอะไรและต้องแก้ไขด้วยวิธีการใด สอดคล้องกับแนวคิดของชูชาติ พ่วงสมจิตร (2540:12) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการมีส่วนร่วมไว้ว่าประชาชนย่อมรู้ดีกว่าตนกำลังต้องการอะไร มีปัญหาอะไร และแก้ปัญหายังไร ถ้าให้โอกาสแก่ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมพัฒนาช่วยให้อสนองความต้องการที่แท้จริงของประชาชนได้ดีกว่า และสอดคล้องกับแนวคิดของอรรถ ก๊กผล (2552:18-19) ได้กล่าวถึงกระบวนการมีส่วนร่วมว่าต้องร่วมคิดด้วยกันว่าอะไรที่เป็นปัญหาของชุมชน มีสาเหตุอย่างไร จัดลำดับความสำคัญของปัญหา และควรที่จะจัดการกับปัญหาใดก่อนหลัง

2.2 ผลการศึกษาเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของชุมชนศรีบูรพาบ้านแบนชะโด ในการป้องกันปัญหาภัย จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า

ประชากรที่มีเพศแตกต่างกัน มีระดับการมีส่วนร่วมในการป้องกันปัญหาภัยแตกต่างกัน โดยเฉพาะเพศหญิงจะมีส่วนร่วมมากกว่าเพศชาย ผู้ศึกษาเห็นว่า เนื่องจากสังคมไทยในปัจจุบัน เพศหญิงมีบทบาทมากขึ้นทั้งในเรื่องของการหารายได้เลี้ยงครอบครัว การเป็นผู้นำชุมชน จึงส่งผลถึงการเข้าร่วมกิจกรรมในชุมชน โดยเฉพาะสังคมชนบท ผู้หญิงยังเป็นตัวแทนของครอบครัวในการร่วมกิจกรรมทางสังคมมากกว่าผู้ชาย สอดคล้องกับแนวคิดประมวล ศรีทอง (2547) ศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติด ศึกษากรณีกิ่งอำเภอดอนจาน จังหวัดกาฬสินธุ์ พบว่า ปัจจัยด้านเพศ อายุ ระดับการศึกษา รายได้ และอาชีพที่มั่นคง มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติด

ประชากรที่มีอายุแตกต่างกัน มีระดับการมีส่วนร่วมในการป้องกันปัญหาภัย โดยผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุมากกว่า 31 ปีขึ้นไป มีระดับการมีส่วนร่วมสูงกว่าผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุต่ำกว่า 30 ปี ผู้ศึกษาเห็นว่า ทั้งนี้เนื่องจากผู้ที่มีอายุมากขึ้น เริ่มมีความคิดรอบคอบขึ้น เริ่มยั้งคิดยั้งทำ มีภาวะผู้นำมากขึ้น เพราะต้องเป็นผู้นำครอบครัว มีโอกาสเข้าร่วมกิจกรรมทางสังคมได้มากขึ้น และมองถึงผลที่จะเกิดขึ้นต่อสังคมเป็นหลัก สอดคล้องกับแนวคิดของเกียรติศักดิ์ เรื่องทองดี (2536:23) ได้กล่าวถึงปัจจัยการมีส่วนร่วม ได้แก่ ปัจจัยด้านสถานภาพทางสังคมและเศรษฐกิจ ได้แก่ อายุ รายได้ การเป็นสมาชิกกลุ่มกิจกรรมและโอกาสในการมีส่วนร่วม นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับแนวคิดของลลิตา ศรีสวัสดิ (2547) ศึกษาปัจจัยที่สัมพันธ์กับการมี

ส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด : กรณีศึกษาจังหวัดสระบุรี พบว่า อายุ สมาชิกกลุ่มระยะ เวลาอาศัยอยู่ในชุมชน และระยะเวลาดำรงตำแหน่งทางสังคมของประชาชนที่แตกต่างกัน มีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดแตกต่างกัน

ประชากรที่มีรายได้ อาชีพและระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีระดับการมีส่วนร่วมในการป้องกันปัญหายาเสพติดแตกต่างกัน ผู้ศึกษาเห็นว่า อาจจะเนื่องจากปัจจัยส่วนบุคคลด้านรายได้ อาชีพและระดับการศึกษา มีผลต่อการเข้ามีส่วนร่วมในการป้องกันปัญหายาเสพติดในชุมชน แต่ต้องใช้เวลาและความร่วมมือของคนในชุมชนในการเข้าร่วมดำเนินการกิจกรรมต่างๆ เพื่อแก้ไขปัญหายาเสพติดสอดคล้องกับแนวคิดของ บำรุง ชูงน้อย (2546) ศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในพื้นที่เขตตำบลพลูดาวหลวง จังหวัดชลบุรี พบว่า อายุและอาชีพของประชาชนที่แตกต่างกัน มีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดแตกต่างกัน สอดคล้องกับแนวคิดของ ดวงเดือน จุลกรานต์ (2548) ศึกษาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการดำเนินงานการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในชุมชนเมือง:กรณีศึกษาแขวง หิรัญรุจี เขตธนบุรี กรุงเทพมหานคร พบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อระดับการมีส่วนร่วม ได้แก่ ระดับการศึกษา อาชีพ การได้รับความรู้จากการอบรมเกี่ยวกับการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด และการติดต่อประสานงานกับบุคคลอื่นภายนอก

2.3 ปัญหา อุปสรรค และแนวทางส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนศรีบูรพาบ้านแบนชะโด ในการป้องกันปัญหายาเสพติด

เมื่อนำความคิดเห็นในเรื่องปัญหา อุปสรรคของประชาชนกับแนวทางส่งเสริมการมีส่วนร่วมสามารถนำมาแสดงเป็นตารางดังนี้

ตารางที่ 5.1 ปัญหา อุปสรรคและแนวทางส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนศรีบูรพาบ้านแบนชะโด ในการป้องกันปัญหายาเสพติด

ปัญหา อุปสรรค	แนวทางส่งเสริมการมีส่วนร่วม
ด้านการร่วมวางแผน - ขาดความร่วมมือในการเข้าร่วมประชุม - การเข้าถึงตัวผู้เสพเป็นเรื่องยาก - ผู้ปกครองขาดความเอาใจใส่ในการให้คำแนะนำแก่เยาวชนเกี่ยวกับโทษของยาบ้า	- ควรให้ประชาชนทุกคนมีส่วนร่วมในการประชุม - ควรมีการประชาสัมพันธ์ให้ทราบถึงโทษของยาบ้า - ส่งเสริมให้ประชาชนใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ เช่น การเล่นกีฬา - ทุกหน่วยงานควรเข้ามาดูแลปัญหาในพื้นที่

ปัญหา อุปสรรค	แนวทางส่งเสริมการมีส่วนร่วม
ด้านการร่วมดำเนินการ - ไม่มีความรู้เกี่ยวกับโทษของยาบ้า - ไม่มีเวลาและไม่ให้ความสำคัญ - เจ้าหน้าที่ในชุมชน ไม่ให้ความสำคัญในการ กวดขันดูแลอย่างจริงจัง	- ควรจัดให้มีการประชุมอย่างน้อยเดือนละ 1 ครั้ง โดยให้ประชาชนทุกคนเข้าร่วม - ประชาสัมพันธ์ให้ทราบถึงโทษของยาบ้า - ปลุกฝังให้เยาวชนรู้จักใช้เวลาว่างให้เป็น ประโยชน์ เช่น การเล่นกีฬา
ด้านการร่วมประเมินผล - ประชาชนส่วนใหญ่ไม่มีความรู้เกี่ยวกับยาบ้า - ขาดความร่วมมือในการเข้าร่วมประชุม	- ประชาชนควรมีส่วนร่วมในการเข้าร่วมประชุม - จัดให้มีเจ้าหน้าที่เข้ามาให้ความรู้และแก้ไข ปัญหาอย่างจริงจัง

ปัญหาโดยรวมเกิดจากการไม่ได้รับความร่วมมือจากประชาชนในชุมชนศรีบูรพา บ้านแบนชะโด ที่จะเข้าร่วมประชุมหรือร่วมกิจกรรมต่างๆ เนื่องจากไม่มีเวลาและไม่ให้ความสำคัญ ผู้ปกครองขาดความเอาใจใส่ในการให้คำแนะนำแก่เยาวชนเกี่ยวกับโทษของยาบ้า อีกทั้งผู้ศึกษาเห็นว่า การที่จะเข้าถึงตัวผู้เสพนั้นเป็นเรื่องยาก เนื่องจากเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องไม่ได้ดำเนินการแก้ไขปัญหาอย่างจริงจังและต่อเนื่อง จึงไม่อาจก่อให้เกิดการมีส่วนร่วมของประชาชนในการแก้ไขปัญหาดังกล่าวได้ สอดคล้องกับแนวคิดของ ภัทศุรีย์ คุณกลาง ที่กล่าวว่า อุปสรรคของการมีส่วนร่วมเกิดจากหน่วยงานของรัฐ และอุปสรรคที่เกิดจากชุมชน เนื่องจากการพัฒนาที่ผ่านมาชุมชนยังขาดความพร้อม และมีข้อบกพร่องในหลายประการ เช่น การขาดองค์กรท้องถิ่นที่เหมาะสม จึงขาดผู้อุทิศตนและเวลาแก่งานชุมชนอย่างเต็มที่

สำหรับแนวทางส่งเสริมการมีส่วนร่วมประชาชนส่วนใหญ่มีความเห็นว่า ควรมีการประชาสัมพันธ์ให้ทราบถึงผลกระทบของยาบ้า ส่งเสริมประชาชนใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ จัดให้มีการประชุมอย่างน้อยเดือนละ 1 ครั้ง โดยเปิดโอกาสให้ประชาชนทุกคนมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็น และควรจัดให้มีเจ้าหน้าที่เข้ามาให้ความรู้และแก้ไขปัญหาอย่างจริงจังและต่อเนื่อง สอดคล้องกับแนวคิดของวิรัช วิรัชนิภาวรรณ (2530:61-63 อ้างถึงใน ปรัชติ วลัยเสถียร และคณะ, 2552: 203-204) ได้กล่าวว่า การวางแผนเพื่อแก้ปัญหา โดยมีการรวมกลุ่มกันอภิปราย ถกเถียงแสดงความคิดเห็น สอดคล้องกับแนวคิดของ ปรัชติ วลัยเสถียร และคณะ (2552:205) ได้กล่าวถึงกระบวนการมีส่วนร่วมในการวางแผน โดยจะมีการรวมกลุ่มอภิปรายและแสดงความคิดเห็นเพื่อกำหนดนโยบาย วัตถุประสงค์ วิธีการ แนวทางการดำเนินงาน และทรัพยากรที่จะต้องใช

นอกจากนี้สอดคล้องกับแนวคิดของ สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด (2552:75) แนวคิดในการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ที่ควรกำหนดหน่วยงานรับผิดชอบการดำเนินงาน ระดมหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐบาล ภาคเอกชน และองค์กรพัฒนาเอกชน ให้เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงาน กำหนดบทบาทหน้าที่ที่ชัดเจน และมุ่งเน้นการมีส่วนร่วมของประชาชน โดยส่งเสริมและสนับสนุนให้ประชาชนหรือกลุ่มเป้าหมายที่เกี่ยวข้องในทุกกระบวนการ ตั้งแต่การศึกษาปัญหา วางแผนในการดำเนินงาน และตัดสินใจพิจารณาทางเลือก ตลอดจนร่วมดำเนินงานปรับปรุงวิธีดำเนินงานให้มีประสิทธิภาพ และติดตามประเมินผลการดำเนินงาน

3. ข้อเสนอแนะ

การศึกษาครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้จำแนกข้อเสนอแนะไว้ 2 ลักษณะ ดังนี้

3.1. ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการศึกษาไปใช้

- 3.1.1 ด้านการวางแผน ควรมีการประชุมและบอกถึงโทษยาบ้าหรือยาเสพติดอื่นๆ ที่มีผลต่อวิถีชีวิต รวมถึงการเปลี่ยนแปลงวิถีชีวิตในชุมชน
- 3.1.2 ด้านการดำเนินการ ปลูกฝังให้เยาวชนเล่นกีฬาเพื่อส่งเสริมให้เยาวชนได้ใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์และห่างไกลจากยาเสพติด โดยจัดกิจกรรมอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ
- 3.1.3 ด้านการร่วมประเมินผล ควรให้มีส่วนร่วมในการเข้าประชุมประเมินผล กระบวนการ ผลลัพธ์ ผลกระทบ ทั้งทางด้าน การป้องกัน ความรู้ความเข้าใจ ทักษะ ทักษะคิด ปัญหาในการบำบัด แก้ไข พื้นฟูและการมีส่วนร่วมของหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง

3.2. ข้อเสนอแนะการวิจัยครั้งต่อไป

การศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ เพื่อให้เห็นภาพรวม แต่เนื่องจากปัญหา ยาบ้าเป็นปัญหาที่มีความซับซ้อน จึงควรมีการศึกษาวิจัยอาทิ การวิจัยเชิงคุณภาพ การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม เพื่อให้ได้ข้อค้นพบที่ละเอียดลึกซึ้งยิ่งขึ้นและควรศึกษาเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการป้องกันปัญหายาบ้าของชุมชนศรีบูรพาบ้านแบนชะโด โดยเพิ่มขอบเขตการศึกษาในพื้นที่ชุมชนอื่น ๆ หรือชุมชนใกล้เคียง เพื่อสามารถศึกษาการมีส่วนร่วมในการป้องกันปัญหายาบ้าในภาพรวมของเขตคลองสามวา

ประวัติผู้ศึกษา

ชื่อ	นางสาววราชล ขวัญคุม
วัน เดือน ปีเกิด	7 กรกฎาคม 2523
สถานที่เกิด	อำเภอสุโขทัย จังหวัดสุโขทัย
ประวัติการศึกษา	บริหารธุรกิจบัณฑิต สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตเทคนิคกรุงเทพฯ
สถานที่ทำงาน	สำนักงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติดภาค 2 สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด (ป.ป.ส)

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
แบบสอบถาม

แบบสอบถาม

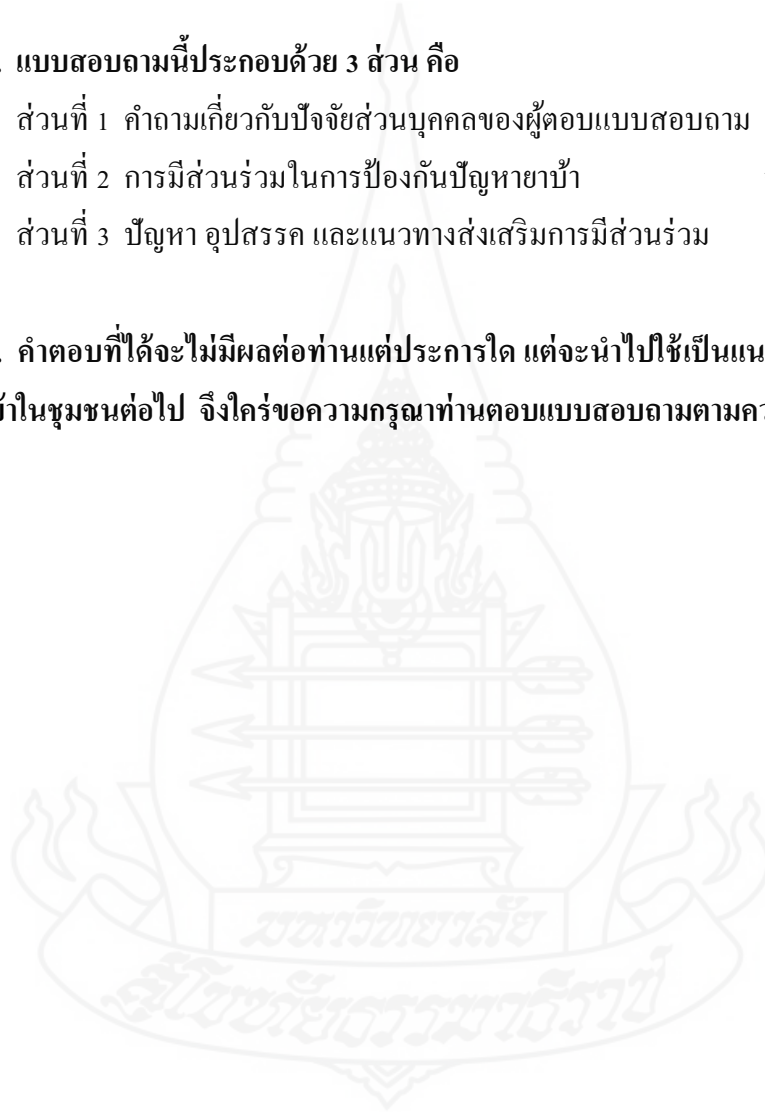
เรื่อง การมีส่วนร่วมของชุมชนศรีบูรพาบ้านเบนชะโด ในการป้องกันปัญหาขี้

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามนี้ประกอบด้วย 3 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1	คำถามเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม	จำนวน	5	ข้อ
ส่วนที่ 2	การมีส่วนร่วมในการป้องกันปัญหาขี้	จำนวน	23	ข้อ
ส่วนที่ 3	ปัญหา อุปสรรค และแนวทางส่งเสริมการมีส่วนร่วม	จำนวน	3	ข้อ

2. คำตอบที่ได้จะไม่มีผลต่อท่านแต่ประการใด แต่จะนำไปใช้เป็นแนวทางในการป้องกันปัญหาขี้ในชุมชนต่อไป จึงใคร่ขอความกรุณาท่านตอบแบบสอบถามตามความเป็นจริงทุกข้อ

ส่วนที่ 1 คำถามเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 5 ข้อ
คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย / ลงในช่อง หน้าข้อความและเติมข้อความในช่องว่างที่เว้นไว้

1. เพศ

ชาย หญิง

2. อายุ

ต่ำกว่า 30 ปี 31-40 ปี 41-50 ปี 51- 60 ปี

3. ระดับการศึกษา

ไม่ได้เรียน ประถมศึกษา
 มัธยมศึกษาตอนต้น มัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช.
 ปวส./อนุปริญญา ปริญญาตรี
 อื่นๆ.....

4. อาชีพ

เกษตรกร ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว
 รับจ้าง รับราชการ
 อื่นๆ.....

5. รายได้ครอบครัว

ต่ำกว่า 5,000 บาท 5,001-10,000 บาท
 10,001-15,000 บาท 15,001-20,000 บาท
 20,001 บาทขึ้นไป

ส่วนที่ 2 การมีส่วนร่วมในการป้องกันปัญหาข่า จำนวน 23 ข้อ
 คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย / ลงในช่อง ที่ตรงกับความคิดเห็นของท่าน

คำถาม	ระดับการมีส่วนร่วม			
	น้อยที่สุด	น้อย	มาก	มากที่สุด
1. ด้านการร่วมวางแผน 1.1 ท่านมีส่วนร่วมวางแผนและการตัดสินใจ ในการกำหนดวิธีการป้องกันปัญหาข่า 1.2 ท่านมีส่วนร่วมรับรู้แผนป้องกันข่า 1.3 ท่านมีส่วนร่วมในการประชุมหารือในการ ดำเนินงานป้องกันปัญหาข่า 1.4 ท่านมีส่วนร่วมเสนอแนวทาง และเสนอ ความคิดเห็นในป้องกันปัญหาข่า 1.5 ท่านมีส่วนร่วมพิจารณา ปรับปรุง หลักเกณฑ์และวิธีการป้องกันปัญหาข่า 1.6 ท่านมีส่วนร่วมพิจารณางบประมาณที่ได้รับ สนับสนุนในการป้องกันปัญหาข่า 1.7 ท่านมีส่วนร่วมสนับสนุนทรัพยากรในการ วางแผนป้องกันข่า 1.8 ท่านมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหา อุปสรรค ในการป้องกันปัญหาข่า 1.9 ท่านมีส่วนร่วมโดยการเสียสละเวลาเพื่อ ช่วยในการป้องกันปัญหาข่า				

คำถาม	ระดับการมีส่วนร่วม			
	น้อยที่สุด	น้อย	มาก	มากที่สุด
<p>2. ด้านการร่วมดำเนินการ</p> <p>2.1 ท่านมีส่วนร่วมในกิจกรรมรณรงค์ประชาสัมพันธ์ป้องกันปัญหายาบ้า</p> <p>2.2 ท่านมีส่วนร่วมในการจัดนิทรรศการเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับยาบ้า</p> <p>2.3 ท่านมีส่วนร่วมสอดส่องดูแลพฤติกรรมประชาชนในพื้นที่ที่อาจเกี่ยวข้องกับยาบ้า</p> <p>2.4 ท่านมีส่วนร่วมในการแจ้งข้อมูลผู้เสพ ผู้ค้ายาบ้าให้แก่เจ้าหน้าที่ตำรวจ</p> <p>2.5 ท่านมีส่วนร่วมในการติดตามความเคลื่อนไหวเกี่ยวกับปัญหายาบ้าในชุมชน</p> <p>2.6 ท่านมีส่วนร่วมสำรวจข้อมูลผู้เสพ ผู้ค้ายาบ้า</p> <p>2.7 ท่านมีส่วนร่วมกับหน่วยงานต่างๆ ในการให้ความรู้เรื่องยาบ้า</p> <p>2.8 ท่านมีส่วนร่วมในการส่งเสริม/สนับสนุน/กระตุ้นให้มีการดำเนินการป้องกันยาบ้า</p>				
<p>3. ด้านการร่วมประเมินผล</p> <p>3.1 ท่านมีส่วนร่วมติดตามและประเมินผลการวางแผนป้องกันปัญหายาบ้า</p> <p>3.2 ท่านมีส่วนร่วมในการปรับปรุงการวางแผนป้องกันปัญหายาบ้า</p> <p>3.3 ท่านมีส่วนร่วมติดตามและประเมินผลการดำเนินการป้องกันปัญหายาบ้า</p>				

คำถาม	ระดับการมีส่วนร่วม			
	น้อยที่สุด	น้อย	มาก	มากที่สุด
3.4 ท่านมีส่วนร่วมในการปรับปรุงการ ดำเนินการป้องกันปัญหาขี้ 3.4 ท่านมีส่วนร่วมในการกำกับดูแลในการ ป้องกันปัญหาขี้ 3.5 ท่านมีส่วนร่วมประเมินผลสำเร็จในการ ป้องกันปัญหาขี้				

ส่วนที่ 3 ปัญหา อุปสรรค และแนวทางส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนศรีบูรพาบ้านเบนชะโด
ในการป้องกันปัญหาขี้

3.1 ด้านการร่วมวางแผน

ปัญหาและอุปสรรค

.....

แนวทางส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการวางแผน

.....

3.2 ด้านการร่วมดำเนินการ

ปัญหาและอุปสรรค

.....

แนวทางส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการดำเนินการ

.....

3.3 ด้านการร่วมประเมินผล

ปัญหาและอุปสรรค

.....

.....

แนวทางส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการประเมินผล

.....

.....

ขอขอบพระคุณทุกท่านที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม

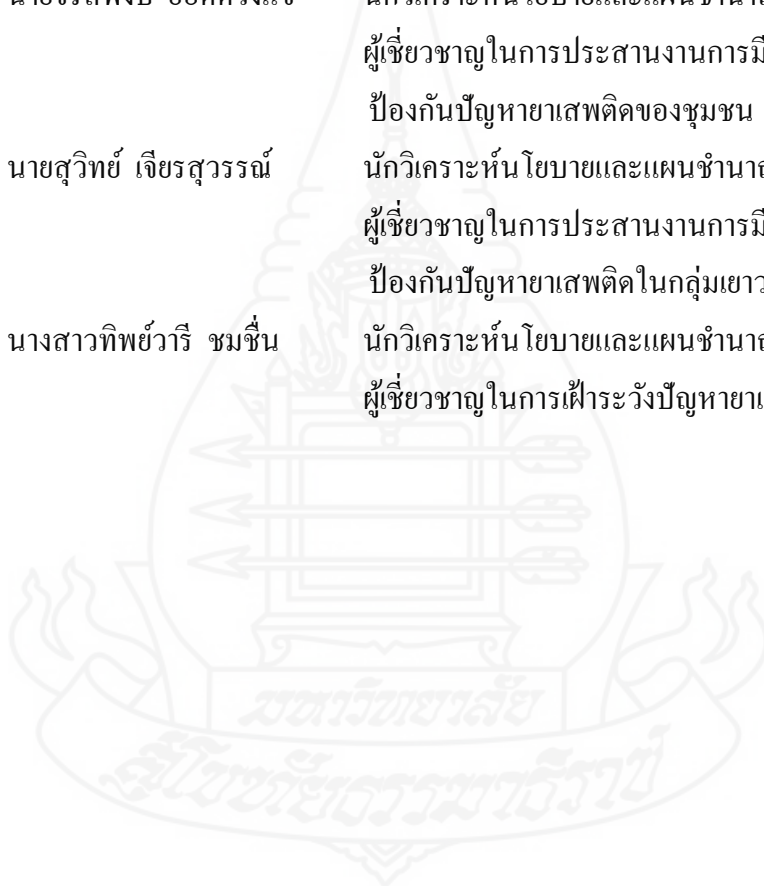
ภาคผนวก ข

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ

1. นายประจวบ ทองรอง นิติกรชำนาญการ
 ผู้เชี่ยวชาญในด้านกฎหมายอาเสพติด
2. นางสาวอรยา ศรีวิชัย นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ
 ผู้เชี่ยวชาญในการประสานงานการมีส่วนร่วมในการ
 ป้องกันปัญหาอาเสพติดของชุมชน
3. นายจรัสพงษ์ ยอดดวงแข นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ
 ผู้เชี่ยวชาญในการประสานงานการมีส่วนร่วมในการ
 ป้องกันปัญหาอาเสพติดของชุมชน
4. นายสุวิทย์ เจริญสุวรรณ นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ
 ผู้เชี่ยวชาญในการประสานงานการมีส่วนร่วมในการ
 ป้องกันปัญหาอาเสพติดในกลุ่มเยาวชน
5. นางสาวทิพย์วารี ชมชื่น นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ
 ผู้เชี่ยวชาญในการเฝ้าระวังปัญหาอาเสพติด

ภาคผนวก ค

การตรวจสอบความเที่ยงตรง (Reliability) ของเครื่องมือศึกษา

Reliability ภาพรวมของแบบสอบถามทั้งฉบับ

***** Method 1 (space saver) will be used for this analysis *****

RELIABILITY ANALYSIS - SCALE (ALPHA)

Item-total Statistics

	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item- Total Correlation	Alpha if Item Deleted
A1.1	40.1667	236.8333	.7521	.9657
A1.2	40.1667	239.5920	.7529	.9657
A1.3	40.2333	244.1161	.6207	.9668
A1.4	40.3000	236.1483	.8082	.9651
A1.5	40.1333	236.6023	.8063	.9652
A1.6	40.2667	240.4092	.6573	.9665
A1.7	40.3000	241.9414	.6237	.9668
A1.8	40.3333	241.0575	.7685	.9657
A1.9	40.3000	236.2172	.8436	.9649
A2.1	39.7000	241.0448	.5181	.9683
A2.2	40.0000	236.7586	.7574	.9656
A2.3	40.2333	231.7713	.8486	.9647
A2.4	40.2667	232.2023	.8891	.9643
A2.5	40.1667	233.9368	.7932	.9653
A2.6	40.1333	234.3264	.7901	.9653
A2.7	40.1667	235.5920	.7375	.9658
A2.8	39.8667	237.9816	.6428	.9669
A3.1	40.3333	238.7816	.8187	.9652
A3.2	40.1000	239.1966	.7582	.9656
A3.3	40.3333	239.4713	.7479	.9657
A3.4	40.2333	241.0126	.7111	.9661
A3.5	40.2000	235.8897	.7462	.9657
A3.6	40.0667	242.7540	.6686	.9664

Reliability Coefficients

N of Cases = 30.0 N of Items = 23

Alpha = .9672

การอ่านค่า เมื่อพิจารณาภาพรวมของแบบสอบถามทั้งฉบับ ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามจะอยู่ที่ .9672 ซึ่งถือว่าค่อนข้างดีมาก สามารถนำไปใช้ได้

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน

Reliability ด้านการร่วมวางแผน

***** Method 1 (space saver) will be used for this analysis *****

RELIABILITY ANALYSIS - SCALE (ALPHA)

Item-total Statistics

	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item-Total Correlation	Alpha if Item Deleted
A1.1	13.9667	28.8609	.7151	.9101
A1.2	13.9667	29.5506	.7518	.9076
A1.3	14.0333	30.9989	.6341	.9150
A1.4	14.1000	28.4379	.7975	.9041
A1.5	13.9333	28.5471	.8016	.9038
A1.6	14.0667	29.7885	.6514	.9143
A1.7	14.1000	30.5759	.5895	.9182
A1.8	14.1333	30.2575	.7470	.9085
A1.9	14.1000	29.1966	.7489	.9076

Reliability Coefficients

N of Cases = 30.0 N of Items = 9

Alpha = .9192

การอ่านค่า ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม ในด้านการร่วมวางแผน คือ .9192 ซึ่งถือว่าดีแล้ว

ข้อสังเกต เมื่อพิจารณารายข้อ ข้อที่ 1.7 ค่า R เท่ากับ .5895 อาจจะต่ำไปเล็กน้อย (ถือว่าไม่เสียหาย) ซึ่งอาจเกิดจากระดับการศึกษาของกลุ่มตัวอย่างที่ต่างกันทำให้การตีความของข้อคำถามไม่ตรงกัน (ตรงคำว่า “สนับสนุนทรัพยากร”) หากท่านจะปรับข้อคำถาม ควรปรับการใช้คำถามให้กลุ่มตัวอย่างเข้าใจเป็นความหมายเดียวกันทั้งหมด ควรระบุไปเลยว่า “...ทรัพยากร” คืออะไร เช่น เงิน หรือสิ่งของ น่าจะเข้าใจดีกว่า

Reliability ด้านการร่วมดำเนินการ

***** Method 1 (space saver) will be used for this analysis *****

RELIABILITY ANALYSIS - SCALE (ALPHA)

Item-total Statistics

	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item- Total Correlation	Alpha if Item Deleted
A2.1	13.1667	33.8678	.4767	.9214
A2.2	13.4667	32.3954	.7230	.8999
A2.3	13.7000	30.1483	.8629	.8872
A2.4	13.7333	30.8230	.8545	.8887
A2.5	13.6333	31.4126	.7550	.8969
A2.6	13.6000	31.5586	.7514	.8973
A2.7	13.6333	31.9644	.7007	.9016
A2.8	13.3333	32.6437	.6180	.9087

Reliability Coefficients

N of Cases = 30.0 N of Items = 8

Alpha = .9119

การอ่านค่า ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม ในด้านการร่วมดำเนินการ คือ .9119 ซึ่งถือว่าดีแล้ว แต่หากพิจารณาเป็นรายข้อ ในด้านนี้ จะเห็นว่าข้อคำถามข้อที่ 2.1 มีค่า R อยู่ที่ .4767 ซึ่งค่อนข้างต่ำ แต่หากต้องการให้ค่าความเชื่อมั่นมากกว่านี้ อาจจะตัดข้อ 2.1 ออกไป ค่าความเชื่อมั่นจะอยู่ที่ .9214 ซึ่งจะเพิ่มขึ้นไม่มากนัก แนะนำให้ควรปรับข้อคำถามจะดีกว่า

ข้อสังเกต ในข้อคำถามข้อที่ 2.1 คำถามมีหลายประเด็นอยู่ในข้อเดียวกัน ซึ่งทำให้เกิดความซับซ้อนของคำถาม (ท่านมีส่วนร่วมในกิจกรรมรณรงค์ ประชาสัมพันธ์ป้องกันปัญหายาบ้า) และจากการสังเกตกลุ่มตัวอย่างซึ่งมีความแตกต่างกันด้านระดับการศึกษาทำให้การตีความในข้อคำถามไม่ตรงกัน ดังนั้นควรปรับข้อคำถามให้เหมาะสมและครอบคลุมให้เป็นที่เข้าใจตรงกัน คล้าย ๆ ด้านแรกค่ะ ถ้าปรับได้ก็จะดี

- แต่หากท่านจะคงข้อคำถามเดิมไว้ก็น่าจะได้ เพราะดูในภาพรวมรายด้านนี้แล้ว ค่าความเชื่อมั่นค่อนข้างดี

Reliability ด้านการร่วมประเมิผล

***** Method 1 (space saver) will be used for this analysis *****

RELIABILITY ANALYSIS - SCALE (ALPHA)

Item-total Statistics

	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item- Total Correlation	Alpha if Item Deleted
A3.1	9.0667	11.7195	.7868	.8550
A3.2	8.8333	12.0057	.6773	.8717
A3.3	9.0667	11.8575	.7078	.8669
A3.4	8.9667	12.0333	.7027	.8678
A3.5	8.9333	10.8230	.7426	.8626
A3.6	8.8000	12.6483	.6127	.8813

Reliability Coefficients

N of Cases = 30.0 N of Items = 6

Alpha = .8874

การอ่านค่า ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม ในด้านการร่วมประเมิผล คือ .8874 ดีแล้ว

****ภาพโดยรวม****

โดยรวมถือว่าค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามฉบับนี้ ถือว่าค่อนข้างดีมาก (Alpha = .9672)

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กฤษฎา อินเทียน (2551) “ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนในการขจัดปัญหา ยาเสพติด จังหวัดสุพรรณบุรี” วิทยานิพนธ์ปริญญาสาธาณสุขศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิทยาศาสตร์สุขภาพ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- กิตติ แสงศิริ (2546) “การมีส่วนร่วมในการป้องกันปัญหายาบ้าของผู้นำชุมชนในจังหวัด ประจวบคีรีขันธ์” วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาสังคมศาสตร์ เพื่อการพัฒนา บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันราชภัฏนครปฐม
- เกียรติศักดิ์ เรืองทองดี (2536) “ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการมีส่วนร่วมของสตรีในการพัฒนา : ศึกษาเฉพาะกรณีสหกรณ์นิคมอำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี” วิทยานิพนธ์ ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
- คณินิจ ศรีบัวเอี่ยม และคณะ (2545) “รายงานการวิจัยแนวทางการเสริมสร้างประชาธิปไตยแบบ มีส่วนร่วมทางรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2540 ปัญหาอุปสรรคและ ทางออก” กรุงเทพมหานคร สถาบันพระปกเกล้า
- เฉลิม เกิดโมลี (2543) “แนวทางการมีส่วนร่วมในกระบวนการนโยบาย” ในเอกสารประกอบการ เสวนาวิพากษ์ตัวแบบการมีส่วนร่วมของประชาชน สถาบันพระปกเกล้า หน้า 3
- ชินรัตน์ สมสืบ (2550) “แนวคิด ทฤษฎี และหลักการรัฐประศาสนศาสตร์” ในประมวลสาระชุด วิชาแนวคิดทฤษฎีและหลักการรัฐประศาสนศาสตร์ หน่วยที่ 12 หน้า 254 นนทบุรี มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช สาขาวิชาวิทยาการจัดการ
- ชูชาติ พวงสมจิตร (2540) “การวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งเสริมและปัจจัยที่เป็นอุปสรรคต่อการมีส่วนร่วมของชุมชนกับโรงเรียนประถมศึกษาในเขตปริมณฑลกรุงเทพมหานคร” วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาบริหารการศึกษา จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย
- ดวงเดือน จุลทรานต์ (2548) “การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการดำเนินงานการ ป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในชุมชนเมือง:กรณีศึกษาแขวงหิรัญรุจี เขตธนบุรี กรุงเทพมหานคร” วิทยานิพนธ์ ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต คณะพัฒนาสังคม สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์
- นเรศ สงเคราะห์สุข (2541) “จากแนวคิดสู่การปฏิบัติ” สำนักงานโครงการพัฒนาที่สูงไทย-เยอรมัน

- นิรุช ประสิทธิ์เมนน (2540) “การมีส่วนร่วมของครูในการป้องกันการแพร่ระบาดของไข้ใน
โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในจังหวัดนครสวรรค์” วิทยานิพนธ์
ปริญญาโท สาขาพัฒนาสังคม บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
- เบญจมาศ อยู่ประเสริฐ (2544) “การวิจัยการมีส่วนร่วมทางส่งเสริมการเกษตร”
ในเอกสารประมวลชุดวิชาการวิจัยเพื่อการส่งเสริมการเกษตร หน่วยที่ 9 283
นนทบุรี สาขาส่งเสริมการเกษตรและสหกรณ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- บำรุง ถูน้อย (2546) “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดใน
พื้นที่เขตตำบลพลูดาวหลวง จังหวัดชลบุรี” วิทยานิพนธ์ ปริญญาตรี ศึกษาศาสตร์
มหาบัณฑิต สาขา นโยบายสาธารณะและการบริหารงานบุคคล มหาวิทยาลัยศรีปทุม
- ประมวล ศรีทอง (2547) “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติด:
ศึกษากรณีกิ่งอำเภอคอนจาน จังหวัดกาฬสินธุ์” วิทยานิพนธ์ ปริญญาศิลปศาสตร
มหาบัณฑิต คณะพัฒนาสังคม สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์
- ปาริชาติ วลัยเสถียร และคณะ (2545) “กระบวนการและเทคนิคการทำงานของนักพัฒนา”
กรุงเทพมหานคร โครงการเสริมสร้างการเรียนรู้เพื่อชุมชนเป็นสุข (สรส.)
- เพ็ญศรี เปี่ยมจำ (2542) “การสาธารณสุขมูลฐาน” พิมพ์ครั้งที่ 2 ราชบุรี ธรรมรักษ์การพิมพ์
- ภัสสุรีย์ คุณกลาง (2546) “ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชน
ในการพัฒนาเมืองน่าอยู่อย่างยั่งยืน เทศบาลนครขอนแก่น” วิทยานิพนธ์ปริญญา
สาธารณสุขศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น
- ลลิตา ศรีสวัสดิ์ (2547) “ปัจจัยที่สัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันและแก้ไข
ปัญหาเสพติด:กรณีศึกษา จังหวัดสระบุรี” วิทยานิพนธ์ ปริญญาศิลปศาสตร
มหาบัณฑิต คณะพัฒนาสังคม สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์
- วาทัญญู รุ่งรัมย์ (2547) “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด:
ศึกษาเฉพาะกรณีสถานีตำรวจภูธรอำเภอเมือง จังหวัดยโสธร” วิทยานิพนธ์
ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต คณะพัฒนาสังคม สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์
- วุฒิชัย สอนประสาน (2547) “การมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาบ้านของสมาชิกองค์การบริหาร
ส่วนตำบลจังหวัดราชบุรี” วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาสังคมศาสตร์เพื่อการพัฒนา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม
- สมหมาย เลิศนา (2544) “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการป่าชุมชน กรณีศึกษา :
ป่าชุมชน โภกขามป้อม ตำบลแคนเหนือ อำเภอบ้านไผ่ จังหวัดขอนแก่น” วิทยานิพนธ์
ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น

- สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด (2552) “ความรู้และแนวทางการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด” กรุงเทพมหานคร สำนักงานพัฒนาการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด
- สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด (2543) “ตอบปัญหายาเสพติด” พิมพ์ครั้งที่ 14 กรุงเทพมหานคร ส่วนพัฒนาสื่อและเทคโนโลยี สำนักงานพัฒนาการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด
- สำนักพัฒนาการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด สำนักงาน ป.ป.ส. (2554) “ยาและสารเสพติดที่แพร่ระบาดในประเทศไทย”, (มกราคม-กันยายน) : 3
- สำนักพัฒนาการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด สำนักงาน ป.ป.ส. (2554) “ยาเสพติด:ปัญหาที่ไม่ควรวางเฉย”, (มกราคม-กันยายน) : 3-8
- สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด (2549) “รายงานการวิจัยการมีส่วนร่วมของชุมชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดอย่างยั่งยืน” ส่วนวิชาการด้านยาเสพติด สำนักพัฒนาการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด
- สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด (2547) “เรียนรู้ เรื่องยาเสพติดชีวิตปลอดภัย” พิมพ์ครั้งที่ 4 กรุงเทพมหานคร สำนักงานพัฒนาการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด
- อรทัย ก๊กผล (2546) “คู่มือการมีส่วนร่วมของประชาชน” มูลนิธิปริญญาโทสำหรับนักบริหารรัฐกิจ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
- อรพินท์ สพโชคชัย (2538) “รายงานการประชุมวิชาการ เรื่อง การสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชน” วันที่ 9-10 ธันวาคม 2538 มูลนิธิสถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย